Janwaris 1915. 10. gads. — № 1.

Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Nama", Hospitalu eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Isdewejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петроградъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskâ adrese Petrogradâ: Петроградъ-Авенезеръ.

Maksa ar peesuhtischanu par gadu 2 rubli; pa numureem pehrkot — 15 kap.; ahrsemês 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumu sihku rakstu rindiņa maksâ 20 k. — Par katru adreses mainu 10 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher: Rev. W. FETLER, Editor: Rev. H. REDIN, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Deews apgahdâ praweeti Eliju.

„Kraukli winam (Elijam) atnesa maisi un galu rihtos un maisi un galu wakaros un winsch dsehra no tâs upes."
1. Kehn. 17 : 6.

Lihds schejeeni Deews wadijis
Ar Sawu schehlastibu;
Lihds schejeen mani panesis
Ar leelu pazeetibu;
Naw weenu mani pametis,
Lihds schejeen mani mihlejis,
Lihds schejeen palihdsejis.

No wisas sirds Tew pateizos
Par Tehwa ustizibu,
Un atkal Tewim peekeros
Ar behrna padewibu: —
Daudsi — to es esmu atsinis —
Tu Deews preeksch manis darijis,
Lihds schejeen palihdsejis!

Ak palihdsi uf preekschu ar'
Man preekos kà ar behdâs,
Lai tas, kas dahrgi pestits, war
Mihst allasch Tawâs pehdâs.
Kad apstahsees sirds puksteeni:
Un scheit zaur Jesu palihdsi,
Kà esi palihdsejis!

Tulkojis P. Kauberts.

„Pahrbaudi mani, ak Deews!"

M. Fetlera runa 18. junijā 1914. g. Leepajā.
Saihsinati usrakstijis J. Wagars.

Daw. ds. 139: 1—24. 23. 24; Rom. 8: 26—27; Ewes. 4: 30; 5: 8; 1. Tesel. 5: 19; Ebr. 12.

Schis pantinas ir sakarigas. Eesahksim apskatit pirmās pantinas, t. i. Daw. ds. 139: 23. 24. Dawids saka: „Pahrbaudi mani, ak Deews!" u. t. t. To saka tizigs zilweks. Bet waj tad atgreesees zilweks, kuram bija Deewa Gars, kursch bija Deewa draugs, wihrs pehz Deewa sirds, wehl war sazit: „Paskatees, waj esmu negantā zeļā un wadi mani us muhschigu zeļu? Waj zilweks, swaidits ar Sw. Garu, war wehl buht negantā zeļā? Tomehr war gan. Mana wehleschanās ir, lai juhs nahktu tai stahwoklī, kurā atradās Dawids. Winsch neapmeerinajās ar to, ka grehki peedoti, ka atpestits; Winsch saprata, ka, ja grib ar Deewu staigat, tad wajag schķihstas, skaidras sirds. Kaut ari juhs to saprastu. Zilweka meesas prahts ir tik wiltigs un isманigs, ka, ja juhs winu eeliksеet kaktā, winsch tomehr mehģinās tikt ahrā, lai taptu us trona, un beeschi winam tas ari isdodas. Tā daudsi domā, ka, ja dseed garigas dseesmas, luhds Deewu basnizā, dara daschadas zeremonijas un darbus, — tad jau wiss ir labi. Tā tad paschа „es" ir nostahdits Deewa weetā. Welns zilwekus daschadi kahrdina un wiseem spehkeem puhlas, lai tikai sirds netaptu skaidra Deewa preekschā un lai pascha „es" netaptu no trona nogahsts. Ja nu zilweks neeet pa to zeļu, par kuru gahja Dawids, tad Deews saka: „Es nemischu tawus grehkus un tos nostahdischu tawā preekschā." Un wehl: „Es pahrbaudu sirdi, ne ahreeni." Ja nu zilweks (tizigais) nepahrbauda sawu sirdi zaur Deewa wahrdu, neisdara schķihstischanās darbu, bet slehpj sawus grehkus un negrib no teem schķirtees, kaut gan par tizigo wehlas buht, — tad Deews noleek tahdu zilweku wisas pasaules preekschā pee kauna staba. Es pasinu kahdu brahli, kursch swehti runaja un ari puhlejās runato iswest dsihwē, bet tomehr wina sirdi bija kaut kas, ko ziti nesinaja. Winsch nenahza ar Deewu skaidribā par scho leetu. Tad Deews winu nehma un nolika pee kauna staba wisas pasaules preekschā. Wisi nu sinaja wina apslehpto grehku, jo tas nu wairs newareja palikt apslehpts. Tad winsch gahja pasemigi, ar noleektu galwu pee Deewa un tā isspeldeja ahrā no mastizibas un grehku purwa un nahza skaidribā ar sawu Deewu. Ari mehs tiktim likti pee kauna staba scheit waj muhschibā, ja kahdus slepenus grehkus loloтim sawā sirdī. Kad atradisimees pee kauna staba, tad sazis: „Nau, mehs domajām, ka schis ir tahds, kahds winsch isleekas, bet redseet nu! . . ."

„Pahrbaudi mani un atsihsti, waj esmu negantā zeļā." Ta ir luhgschana. Un Deews saka: „Pirms juhs saukseet, es jums atbildu." Ja mehs tā luhdsam, tad Deews mums pasazis, waj esam us pareisa zeļa. Man neinteresē, ko zilweki saka par mani, bet ko Deews saka. Tapehz, lai sinatu, ko Winsch saka, daudsi ir saleeto to grahmatu, kurā Winsch runā, kur waram redset, ko Winsch saka, t. i. Bibeli. Bet ja nu scho luhgschanu Deews ispilditu, kā tad buhtu? Peenemsim: es runaju kanzelē. Te peepeschi eenahk ta Kunga engelis un sahk juhsu sirdis pahrbaudit. Deews ir paklausijis juhsu luhgschanu. Engelis peeeet katram klaht un skata juhs zauri. Sakeet, kahds isnahkums buhtu pehz scha eksamena, kahdus numurus katrs dabutu? Brahli un mahsas, kristiga tiziba ir praktiska, bet ne teoretiska. Dawids gan raud un saka, lai Deews winu pahrbauda, jo sin winu no tahleenes (Daw. ds. 139: 1—6), sin wisus wina wahrdus un zeļus. Bet agrak (51. dseesmā) Dawids domaja pawisam zitadi: waj tad Deews wisu reds, waj wisu sin? Tad winsch domaja, ka Deews neredsfehdot noskatas us Urijas seewu (2. p.), ka winsch zelas, lai padaritu grehku, eet isdot pawehli, lai nokauj Uriju (3, 4 p.). Winsch domaja ari, ka ziti zilweki nesin wina grehku, tapat kā tagad daudsi domā. Bet nahk Nahtans un saka: Deews redseja! Ja zilweki mehģina apklaht sawus grehkus, tad Deews nostahda winus pee kauna staba wisas pasaules preekschā. Tā tas notika ar Dawidu: wisa pasaule dabuja sinat wina grehku un wehl tagad sin. Nepeewilsatees, Deews newar atstaht eekſch mums ne to wismasako grehku! Waj tad tas naw Kristus draudses usdewums, ka winai jabuht bes traipekļa un bes grumbas. Lai mehs buhtu ļaudis, kuri dsihwo Deewa preekschā. Ja juhs neatsihsteet, it kā Dawids, ka Deews wisur ir un wisu redſ (1—6. p.), juhs muhscham netapseet swehti! Kahds tehws ar sawu dehlu gahja nakti ahbolus sagt. Tehws, apskatijees wisapkahrt, saka: „Tagad ihstais laiks — neweens muhs neredſ." Bet dehls saka: „Paskatees us augschu, waj ari tur kahds neredſ." Tehws nokaunejees un satreekts gahja atpakaļ mahjā.

Kapehz tizigeem ir tik maſ Sw. Gara klahtnibas un spehka? Tapehz, ka tee ir aismirsuschi, ka Deews wisur ir un wisu redſ. Waj moderneeks waretu leet uhdeni pee peena, ja winsch sinatu, ka Deews to redſ? Un mahjas dsihwe, waj tahda wina buhtu, kā tagad pee daudseem, ja atminetos, ka Deews redſ? Kas tas ir, kas mani kanzelē tura sinamās robeschās, ne kā man patihk? Tas ir schis: Winsch sin mani, Winsch tura mani! Un tas ir no swara wisās leetās. Bet ja Deews eenahktu muhsu draudses stundās un sazitu: „Es sinu!" kā tad buhtu? Es wakar sarunajos ar dascheem. Wini saka: „Tee tā dara, un tee tā." Es saziju: „Brahli, ja tee dara tā, tad darat juhs labaki un esat labaki. Ja wini eenihst — mihlejeet juhs, ja wini runā ļaunu — runajeet juhs labu! Tā Jesus saka. Ja juhs atmaksajeet un dareet tapat preti — tai ir paganu tiziba! Ja man dara pahri un ziti man raksta, lai

attaiſnojos, tad es atbildu, ka Deews wiſu redſ, un man naw jaaiſſtahwas un jaatmakſà, bet es nododu Tam, kas taiſni teeſà. Man ari preekſch tam nemaſ neatleek laika, jo wiſs mans laiks ir aiſnemts no labakeem darbeem, kas ir par ſwehtibu un kam ir muhſchiga wehrtiba.“

Brahli un mahſas, dſihwojeet tatſchu pehz Deewa wahrda — neatmakſajeet! Juhs tatſchu gribeet ne tikai Deewa behrni ſaukteeſ, bet pateeſi b u h t. Es eſmu nowehrojis, ka ar jums wehl newar runat kà ar garigeem, bet kà ar meeſigeem. Tadehl pahrbaudat ſewi un luhdſat kà Dawids. Kad nahktu pee ta Kunga nedaudſi, bet nopeetni tizigee, tad Deews ar wineem waretu darit brihnuma leetas.

„Neapſlahpejat to Garu“ (1. Teſ. 5:19). Ja mehs ſahktim dſihwot tà, kà nupat dſirdejàm, tad buhſim weenmehr ļoti apdomigi un baidiſimees apſlahpet Swehto Deewa Garu. Weenmehr pahrbaudeet, waj naw juhſu ſirdì kahds apſlehpts grehks un luhdſat: „Atklahji, Kungs!“ Ja juhs ſtrahdajeet Deewa darbu un gribeet redſet panahkumus, tad eekahrtojeet luhgſchanas ſtundas un luhdſeet weenmehr daudſ. Kad ſludinam un runajam, tad daſchreiſ Deewa Gars ſaka: „Tagad nerunà, jo ļaudis jau ſin, bet tagad luhdſi.“ Tapehz, ka runajot waram daudſreiſ no ſewis runat, bet ar luhgſchanam ir zitadi. Tapehz wajag ļautees no Deewa Gara waditees, lai ſinatu, kad runat un kad luhgt, jo ja runaſim beſ Deewa Gara, no ſewis, tad tas buhs welti! Ari apuſtuļi un pats Jeſus daudſ luhdſa.

Waj eſat tagad gatawi luhgt: „Kungs parahdi man, waj eſmu uſ neganta zeļa, un wadi mani uſ muhſchibas zeļa!“ Waj naw juhſu ſirdì ſlepeni grehki? waj eſeet ſameerinajuſchees ar pretineekeem? Ja tawi pretineeki negrib ſameerinatees, tad tu neeſi wainigs. Deews atgreeſtu pus Leepaju, ja tizigee buhtu atgreeſuſchees no wiſeem grehkeem. Kaut juhs neteeſatu zits zitu, bet luhgtu par ſewi, ſchkihſtitos un pehz tam luhgtu par ziteem, tad Deews tiktu pagodinats un Winſch daritu brihnumus wehl tagad.

Pigmeja:

Drihſ . . .

Drihſ zelſch man buhs galà,
Jo laimigà mala
Jau redſama top,
Tur netrako aukas,
Bet wehſminas jaukas
Pluhſt weenukop.
Wehl brihdi tik gaidit
Sirds gribetu ſmaidit,
Bet aſaras birſt;
Wehl zihņa naw galà,
Wehl laimigà mala
No tahleenes mirſt.

Kahdas buhs paſaules pehdigàs deenas?

1914. gada milſigais karſch ar ſawàm neattehlojamàm ſchauſmam un leelaſeem pahrſteigumeem ir atkal reiſ ſauzis atmiņà wezu wezo, tik daudſreiſ aiſmirſto un tomehr arween jauno — waldſinoſcho jautajumu: Waj tikai nu reiſ nebuhs peenahzis paſaulei gals? Ja meklè, uſ ka pamatojas domas, ka leels karſch, „paſaules karſch,“ buhtu paſaules gala droſchakais wehſtneſis, tad galu galà mekletajs teek nowadits pee Bibeles: Bibelè eſot ſazits, ka „kari un karu daudſinaſchana“ eſot paſaules tuwojoſchà gala paſihſchanas ſihme. Ruhpigi iſlaſot Bibelè to, uſ ka ļaudis pamato ſawas domas par paſaules galu, jaſaka, ka ļaudis pahrak pawirſchi ſin, ko Bibele mahza. Bibeles wahrdi par karu, ko ļaudis iſleeto peerahdijumam par paſaules galu, iſteiz taiſni to pretdaļu. „Juhs dſirdeſeet karus un karu daudſinaſchanu, bet — t a d w e h l n a w t a s g a l s,“ tà teiz Bibele. Gan Bibelè kahdà zità weetà ſazits, ka „tauta zelſees pret tautu un walſts pret walſti,“ bet ari ſchi paſihſchanas ſihme, kas ſawukahrt war parahditees ari b e ſ k a r a, neatteezas teeſchi uſ paſaules galu. Ta atteezas uſ kahdu „leelu behdu eeſahkumu,“ kas gan ſawukahrt ir daļa no paſaules pehdigo laiku notikumeem. Tà tad lai neweens neteiz, ka Bibele gribetu iſſkaidrot karus par paſaules gala wehſtneſcheem. Saprotams, ar to naw teikts, ka paſaules pehdigàs deenàs un wiņas beigàs newaretu buht kari. Tee war buht, buhs ari, bet tee naw paſaules gala paſihſchanas ſihme. — Un tomehr ļauſchu domam par paſaules galu, tàm domam, kas pamatojas uſ Bibeles, ir ſaws pamats. Nekur zitur naw tik ſkaidri un plaſchi ſtahſtits par paſaules galu un paſaules pehdigo laiku dſihwi, ka taiſni Bibelè. Un neweena zita mute, ka Ta mute, kam dota „wiſa wara Debeſis un wirs Semes“ ir ta, kas ſtahſta Mateus ewangelijumà 24. nodaļà par ſcheem waldſinoſcheem jautajumeem — pirms wiſpahrigos, leelos wilzeenos, beidſot — gan labakas ſapraſchanas dehļ — apgaiſmojot paſaules pehdigos laikus ar leelo wehſtures notikumu — Grehku Pluhdeem. Tajàs paſchàs robeſchàs aiſtahſta ſcho ta Kunga Jeſus ſtahſtu ewangeliſts Markus ſawà 13. nodaļà. Salihdſ. Lk. 17:20—37. Jaatſihſt, ka ar to ir ſazits wiſs, lai ſpehtu paſiht paſaules pehdigàs deenas un ſinatu paſaules galu, jo pagahtni n e d r i h k ſt pahrpraſt, tapehz ka to, ja grib, n e w a r pahrpraſt. — Mehs metiſim daſchus ſkateenus uſ **paſaules pehdejam deenam** minetà wehſturiſkà notikuma gaiſmà, atſpeeſchotees uſ Mat. 24:37—41: „Jo itin kà tee tais deenàs, preekſch teem grehku pluhdeem, rija un plihteja, prezejàs un laulibà dewàs lihdſ tai deenai, kad Noa eegahja ſchkirſtà, un tee neņehma wehrà, teekams tee pluhdi nahza un wiſus aiſņehma, ta pat buhs ari ta Zilweka Dehla atnahkſchana. Tad diwi buhs laukà — weens taps peeņemts, otrs atmeſts; diwas mals dſirnawàs — weena taps peeņemta, otra atmeſta.“

Ļaudis ir eeſakņojuſchàs domas, ka tad, kad notiks ahrkahrtigi noſeegumi un dſihwe buhs lapuſe nezeeſchami nezil-

wezīga un launa — skatotees no zilweka redses stahwokla — kà tad buhs peenahkuschas pasaules pehdigàs deenas un winas brihsais gals. Schis domas neteek apstiprinatas no Bibeles. Pasaules pehdigàs deenas buhs gan „breesmigas" un „launas," bet newis skatotees no zilweku redses stahwokla, pareisaki, no pasaules redses stahwokla, bet gan skatotees no Bibeles redses stahwokla. Bet Bibele beeschi ween sauz to par launu un breesmigu, ko pasaule zildina un slawè par labu un dailu. Loti sihmigi to apstiprina apustulis Jehkabs, sazidams sawà 4. nod. 4. p.: „Schis pasaules draudsiba ir Deewa eenaidiba. Kas tad grib buht pasaules draugs, tas paleek Deewam par eenaidneeku." Tà tad pasaule slawès sawu draugu, bet winas slawetais draugs Deewa azis buhs Deewa sihws eenaidneeks. Schis Bibeles redses stahwoklis nepeezeeschami jaeewehro lasot ari 2. Pet. 3:3—5 un 2. Tim. 3:1—13., tas ir, rakstus, kas ari attehlo pasaules pehdigo laiku dsihwi — ja tos grib pareisi saprast. Latweeschu Bibeles tulks, gan ari wadits no domam, ka pasaules pehdigàm deenam sewischki jaatschkiras no zitàm zaur sawu ahrkahrtigumu tajà launumà, ko zilweki sauz par launu, ir rakstijis Mat. 24:38 teizeenu „tais deenàs preeksch teem grehku pluhdeem rija un plihteja," bet nenoleedsami winsch buhtu isteizis pirmraksta domas daudsi pareisaki, ja teizeena „rija un plihteja" weetà buhtu rakstijis weenkahrschi teizeenu „ehda un dsehra." Greeku wahrdi „estiein, pinein," kas muhsu Jaunderibàs tulkoti ar wahrdeem „riht, plihtet," apsihmè weenkahrschi parastàs dsihwes jehdseenus „ehst, dsert." Tapehz ari zitu walodu Bibeku tulki sawos tulkojumos weenkahrschi teiz: „deenàs pirms grehku pluhdeem ehda un dsehra." Saprotams, ja teizeena „rija un plihteja" weetà lasa „ehda un dsehra," tad pirmà azumirkli gribot negribot usmahzas jautajums: Bet kas tad buhs pasaules pehdigo deenu launums, kura dehl janahk galam, ja laudis nerihs un neplihtès, bet gan weenigi ehdis un dsers? Waj tad ehschana un dserschana pasaules pehdigàs deenàs buhtu kas launs? Nè, ehst un dsert naw nekas launs, tà pat kà „prezetees un laulibà dotees" — kas jau ari minets sakarà ar ehschanu un dserschanu — naw launi, gan pat labi, jo Deews sazijis, „naw labi, ka zilweks weens," tas ir, naw labi, ka zilweks neprezas. Bet naw tatschu janismirst, ka muhsu Swehto Rakstu gabala galwenais noluhks naw rahdit launumu, waj noseegumu, kura dehl pasaule ees bojà, bet gan eepasihstinat ar pasaules pehdigo deenu pasihschanas sihmem. Ar wahrdeem „ehda un dsehra, prezejàs un laulibà dewàs" Bibele weenigi grib rahdit, ka pasaules pehdigàs deenàs **laudis nekausees traucetees sawà ehrtajà dsihwè — ees meerigi, kà paradufchi, sawu gaitu tahlak,** kaut ari pasaule tuwojas sawam galam. Jaatsihst, ka ta ir warena pasihschanas sihme, tapehz ka **pasaules pehdigàs deenàs notiks eewehrojamas leetas, pat ahrkahrtigi notikumi, ko wisa pasaule weenkahrschi neeewehros.** Tà bij Noasa deenàs ari. Noass sludinaja pluhdu breesmas 120 gadus, sazija eemeslus, kapehz pluhdi nahks, taisija sawu glahbschanas schkirstu — tà tad ahrkahrtigi eewehrojami notikumi — bet laudis to wisu weenkahrschi „nenehma wehrà, teekams pluhdi nahza un wisus aisnehma." Tà pat buhs pasaules pehdigàs deenàs, kuras isbeigsees, kad tas Zilweka Dehls atnahks Debess padebeschos. Pasaules pehdigàs deenàs sludinàs pasaules galu, sazis gala eemeslus; atgreesisees daschi no pasaules draudsibas, dsihwos Deewam patihkamu dsihwi; notiks ahrkahrtigas parahdibas dsihwè; notiks ahrkahrtigas parahdibas dabà — pee saules, mehnescha un muhsu semes — bet laudis to weenkahrschi — neeewehros — — neeewehros. — Waj noteek tas jau tagad?

Kam azis redset, tas lai redi,
Kam ausis — tas lai dsird!

Waj tà naw bijis zitos laikos, kà bija Noasa deenàs un kà buhs pasaules pehdigàs deenàs? Naw bijis! Zilweki ir „nehmuschi wehrà," kad Deews tos rahjis un pahrmahzijis, tos swehtijis un teem sazijis kautko sewischku. Kad praweets sludina Niniwei, ka ta pehz 40 deenam „taps apgahsta," tad Niniweeschi, augsts un sems, semojas „pelnos" un sawu waigu apslehpj „maisos" un gawedami gaida, „neehsdami un nedserdami" gaida, ka „warbuht Deews atgreesisees un Winam buhs schehl un atkahpsees no Sawas dusmibas karstuma." Tad Deews redseja Niniweeschu „darbus, ka tee atgreesàs no sawa niknà zela," un — peedewa teem. Kad sawà laikà, daschus gadu simtenus atpakal, Eiropà plosijàs milsu karsch un bads un mehris, tad tuhkstoscheem laudschu gahja pilsehtu no pilsehtas, dseedadami grehku noschehloschanas dseesmas, kapadami sawas atsegtàs muguras asàm pahtagam sawu launumu dehl. Un Deews teem — peedewa. Pasaules pehdigàs deenàs tas nenotiks. Pat milsu kari, schis breesmigais Deewa sods tiklab uswaretam, kà uswaretajam, nedaris eespaidu us pasaules eemihleto gaitu. Zilweki neluhgsees, kad tos Deews sodis — gan kurnès; zilweki nepateiksees, kad Deews tos swehtis — gan baudis no pilnàs blodas. Waj juhtigà Deewa sirds spehj ilgi zeest nejuhtigu pasauli — zilwekus, kas lepni us sawu weenaldsibu, neitralitati — zilwekus, kam akmens kruhtis? . . Tà tad — zilweki dsirdès, sapratis, redsès, bet — neliks wehrà . . .

Un tad **laudis tiks pilnigi pahrsteigti no pasaules gala.** „Tad diwi buhs laukà" — warbuht diwi strahdneeki weenà darba weetà — „weens taps peenemts, otrs atmests; diwas mals dsirnawàs" — diwi weenas saimes lozekli — „weena taps peenemta, otra atmesta; „diwi buhs weenà gultà" — wihrs un seewa — „weens taps peenemts, otrs atstahts." Zilweka Dehls parahdisees Debesu padebeschos, Wina laudis, Wina draugi tiks pahrwehrsti apskaidrotàs meesàs un parauti Winam pretì gaisà, lai sahktu peedsihwot sawas laimes loloto zeribu peepildischanos; Wina eenaidneeki mirs no Wina

skateena, nogrims Deewa pagaidu zeetumâ, lai reis Pastara deenas teesâ saņemtu, ko „meesâ buhdami pelnijuschi . . .“

Un tu un es? Deews mums abeem palihdsès, draugs, ka topam „peeņemti,“ kad Kristus nahks, ja ņemsim wehrâ, ko Deews, pagahtnes, tagadnes un nahkotnes — un muhschibas Kungs, sazis, daris, rahdis. Deews lai mums us to palihds, Jesus Kristus, Sawa Dehla, labad!

P. Lauberts.

Jelgawâ, 13. now. 1914. g.

Gariga pamoschanàs un kas jadara, lai ta nahktu.

Prof. Ch. G. Finnesa, latwiski no skol. K. Sprizeneeka.

„Plehseet sew jaunu semi, jo laiks ir to Kungu meklet, teekams tas nahk un jums mahza taisnibu.“ Os. 10:12.

Semkopiba bija senatnê galwenà ebreju tautas nodarboschanàs; zaur to ari ir saprotams, kadehl Swehti Rakſti bagatigi sneeds tikdauds bildes, kas ņemtas no winu ikdeenischko darbu aploka, no semneeku un ganu dsihwes. Praweets Oseja greeschas pee ebrejeem kà pee tautas, kas atkrituse no sawa Deewa, pahrmet teem winu elkadeewibu un beedina tos ar Deewa sodu. Schinî sawâ runâ gribu rahdit, kas jadara, lai nahktu gariga pamoschanàs.

Pamoschanàs ir diwejada: draudses lozekļu pamoschanàs un besdeewigu zilweku pamoschanàs. Es schodeen runaschu par draudses lozekļu pamoschanos. Jauna seme ir tahda, kas reis ir bijuse usarta, bet tad pamesta un apauguse nesahlem; tagad to wajag no jauna usart un darit irdenu, lai buhtu deriga preeksch sehjas. Atteezinot to us draudses pamoschanos rahdischu:

1) Ko nosihmè plehst jaunu jemi?

2) Kahdâ zeļâ tas sasneedsams?

„Plehst jaunu semi“ nosihmè — mihkstinat juhsu sirdis un darit juhsu prahtu spehjigu nest Deewam auglus. Zilweka prahts lihdsibâ beeschi teek peeņemts par semi — lauku; Deewa wahrds — par sehklu, kas us to kriht; bet augļi ir — darbi, zilweka dwehseles stahwoklis, kas usņem sirdî scho sehklu. Tadehļ „plehst jaunu semi“ nosihmè — west zilweka prahtu tanî stahwoklî, ka tas ir spehjigs usņemt Deewa wahrdu. Beeschi juhsu sirdis ir noguruschas, paleek sausas, apzeetinatas, tukschas; tahdâ stahwoklî winas newar Deewam nest auglus, lihds tàs neteek mihkstinatas, no jauna usartas un sagatawotas, usņemt Deewa wahrdu. Tahdu sirds mihkstinaschanu, kas to dara spehjigu usņemt pateesibu, praweets apsihmè ar isteizeenu: „usplehst jaunu semi“.

II. Kà teek „usplehsta jauna seme“?

1) Tas naw kahda noteikta puhliņa isnahkums. Neewehrodami domaschanas likumus, zilweki maldas. Daudsi isdara kļuhdas, nesinadami tos likumus, kas walda zilweka prahtu. Wini spreedelè par religiskàm juhtam, domadami, itin kà tàs newaretu sewî peespeesti isaizinat. Tahda naw dabigà domaschanas gaita. Kà ari zilweks nezenstos schinî zeļâ — mahksligeem lihdsekļeem dabut wajadsigo gara stahwokli — tas winam tomehr neisdosees.

Mums naw dots teeschi waldit par muhsu juhtam. Lai rastos tàs waj zitas juhtas, tad nepeeteek ar muhsu wehleschanos ween. Juhtas muhs pahrņem ari gluschi bes muhsu wehleschanàs. Dabigi un neisbehgami winas parahdas, no sinamu apstahkļu eespaideem, kas wiņas isaizina.

Bet mums ir dots lihdseklis, ka waram waldit par sawàm juhtam; jo pretejâ gadijeenâ winas, bes prahta wadibas, waretu saudet sawu tikumisko raksturu. Mehs newaram sazit: „tà waj zitadi es sajutischu pret to zilweku, waj preekschmetu.“ Mums wajag wisu usmanibu wehrst us sinamu preekschmetu tik ilgi, lihds muhsos eeronas juhtas, saskanoschas ar prahta eedomam par scho preekschmetu. Peemehram, zilweku, kursch schķirts no sawas mihļàs gimenes, pilda skumigas juhtas, kuras top raditas newis no schi zilweka wehleschanàs — dsiļi sajust sawu schķirschanos no mihļajeem, — bet gan atmiņa un domas par wiņeem.

Weenojot sawas domas ap preekschmetu, kura nosihmi zilweks wehlas sajust, winsch issauks sewî wajadsigàs juhtas. Peeminot sawu eenaidneeku, zilweks tuhlin sajuht naidigas juhtas pret to. Tas pats ir, atteezotees pret Deewu: ja zilweks domà par Deewu — stahda sew preekschâ Wiņa ihpaschibas, tad ta dwehselê pamostas juhtas pret To — kà domaschanas likuma logiskàs sekas. Ja zilweka sirds peeder Deewam, tad winsch eedomajotees par To, kà schehligu un swehtu, tuhlin wiszaur top pahrņemts no sajuhtas, kas winu welk pee Deewa. Deewa pretineeks turpreti stahdas Wiņu sew preekschâ pawisam zitadu un, pahrdomajot par To, top pahrņemts no naida juhtam pret Deewu.

Ja juhs gribat „usplehst jaunu semi sawâ sirdî“ un mantot religiskas juhtas, tad jums wajag leetot pee sewis augschmineto lihdsekli. Neisklaidejat sawas domas us wisàm pusem un nedomajat, ka daschu garigu sapultschu apmekleschana jums dos wehlamàs sajuhtas. Jums wajag rihkotees pehz wispahrigà likuma. Religiskâ laukâ, tàpat kà kurâ zitâ, weegli war isaizinat juhtas. Deews ir nodewis schis spehjas prahta pahrwaldibâ, tàpat kà muhsu meesas daschadu lozekļu kusteschanos. Ja zilweki tikpat maſ prastu pawehlet, wadit sawas meesas lozekļus, zik maſ wini prot pahrwaldit sawas juhtas, tad daudsi no jums nemaſ nebuhtu atnahkuschi us schis deenas sapulzi. Ja juhs gribat eesahkt „plehst jaunu semi sawâ sirdî,“ tad wispirms jums wajag eeskatitees sawâ dwehselê. Usmanigi tur wisu pahrluhkojat, atsihmejat sawu wispahrigo gara stahwokli un dodat sew pahrskatu, ar kahdàm domam klahtbuhdamâ brihdî nodarbojas juhsu sirds. Kà redsams, tad daudsus schis jautajeens nemaſ neintereſè. Wini nemaſ nedomà par sawas dwehseles stahwoklî, nestahda sew preekschâ, waj labâ jeb sliktâ stahwoklî atrodas winu eekschejà — garigà

dsihwe; waj winsch eet us preekschu jeb paleek atpakal; waj nes auglus jeb lihdsinas aisslaistam laukam, kas pamests atmatâ. Jums wajag nowehrst sawu usmanibu no sahnus leetam un eeskatitees sawâ pascha sirdî. Usskatat to par sawu peenahkumu un darat to apdomigi. Pahrbaudat pamatigi sawu sirds stahwokli un skatatees, waj juhs staigajeet ikdeenas ar to Kungu jeb bes Wina; waj kalpojat Deewam, jeb itin beeschi sahtanam; waj atrodatees tumsibas kunga jeb Jesus Kristus warâ.

Lai to isdaritu, tad jums wajag katrâ sinâ apstahtees un apskatit sawus grehkus. Nepeezeeschami ir wajadsigs eedsilinatees — ispehtit sawu eekschejo pasauli. Ar to es negribu sazit, ka jums wajadsetu eesahkt tikai apsihmet wisus sawus tagadejos grehkus. Tà daridami, juhs tikai nomahktu, nospeestu wisas sawas garigàs juhtas. Juhs lihdsinatos zelim, kas, aisdarijis azis preeksch gaismas, mehgina eeskatitees sawas azs eekscheenê un domà tur eeraudsit ahrejo preekschmetu isskatu. Tahds zilweks turklaht wehl schehlojas, ka winsch neka neredf. Kadehl tas neredf? Weenkahrschi tadehl, ka winsch aisdarijis azis un nowehrsis tàs no preekschmeta, kuru tas gribeja apluhkot. Pateesibâ muhsu tikumiskàs juhtas ir tàpat padotas muhsu gribai un tikpat apsinigas, kâ muhsu ahrejàs juhtas. Lai tàs parahditos, tad wajag muhsu prahtam likt darbotees sinamâ wirseenâ. Tahdâ zelâ mehs gluschi apsinigi isaizinasim tikumiskas juhtas, it kâ es, peemehram, eeleekot roku ugunî, apsinigi isaizinu sewî sahpju juhtas.

Ispehtit sewi nosihmê — zaurluhkot sawu dsihwi, apskatit sawus darbus, saukt atminâ sawu pagahtni, nemot wehrâ wisas pahrdsihwotàs dsihwes raksturu. Eeskatatees sawas pahrdsihwotàs dsihwes wehsturê, atsihmejat winâ wisus sawus atsewischkos grehkus un apluhkojat winus pamatigi. Ar to negribu sazit, ka jums wajag mest tikai pawirschu skateenu us sawu pagahtni, pahrleezinatees, ka tur wiss ir launs — grehzigs, bet noschehlot Deewa preekschâ nodarito launumu un luhgt no Wina peedoschanu. Jums wajag is pagahjuschàs dsihwes ismeklet grehkus weenu pehz otra. Schai gadijeenâ nebuhtu par launu nemt spalwu rokâ un, pehz eespehjas, zik warat atzeretees, tos usrakstit us papira. Apskatat winus tikpat ruhpigi, it kâ tirgotajs pahrskata — kontrolê sawas grahmatas. Tiklihds atzeratees kahdu grehku, tuhlin to atsihmejat sawu grehku sarakstâ. Wispahrigà noschehloschana ween nekad nedos wajadsigo resultatu. Zik atzeratees, tad grehki tika isdariti weens pehz otra; apluhkojat tos ari tagad katru atsewischki un atgreeschatees, noschehlojat katru weenu sewischki.

Wisupirms eesahksim ar teem grehkeem, kurus parasti par grehkeem nesauz, kas nodariti nesinaschanâ.

1) **Nepateiziba.** Usrakstat scho grehku un sem wina parakstat wisus tos gadijeenus is juhsu dsihwes, kas jums nahk atminâ, kad neesat pateikuschees Deewam par sanemtàm schehlastibam. Zik tahdu gadijeenu juhs atzeratees? Ak, zik daudsi eewehrojamu gadijeenu, kur parahdijàs Deewa prahts! Zik brihnischkigu gadijeenu, kur apstahklu maina juhs issargaja no breesmam! Atsihmejat wisus tos gadijeenus, kur jums parahdijàs Deewa schehlastiba, kad juhs dsihwojàt wehl grehkos; pirms juhsu atgreeschanàs pee Deewa, par ko juhs wehl neesat Deewam dewuschi ne pusi no wajadsigàs pateizibas. Tad wehl neskaitamas schehlastibas, kuras esat sanehmuschi pehz tam! Paskatatees, zik garsch top grehku saraksts, tà ka jums tagad no kauna janolaisch azis! Ejat, semojatees us zeleem un noschehlojat weenu grehku pehz otra; atgreeschatees un luhdsat no Deewa peedoschanu! Kamehr tos noschehloseet, atmina jums atgahdinàs wehl daudsi zitus tamlihdsigus grehkus. Atsihmejat ari winus sawâ sarakstâ. Pahrskatat tos diwas, trihs reises un juhs redseseet, zik apbrihnojami leels ir Deewa schehlastibas dahwanu skaits, par kuru juhs Winam wehl nekad neesat peenesuschi wajadsigo pateizibu un slawu.

2) **Nepeeteekoscha mihlestiba pret Deewu.** Eedomajatees, kahdas behdas un nepatikschanas pahrnemtu juhsu sirdis, ja juhs nowehrotu, ka juhsu seewas, wihri waj behrni ir tapuschi wehsi pret jums; ka ne wairs juhs, bet kaut kas zits aisnehmis winu sirdis, domas un laiku. To redsedami juhs justos leelisti apwainoti un aif swehtàm dusmam buhtu gatawi waj mirt. Deews sewi sauz ari par dusmigu Deewu. Waj wehl kaut kas bes Wina neenem juhsu sirdis? Waj gan schis juhsu mihlestibas truhkums un garigs wehsums To neapbehdina?

3) **Nolaidiga Bibeles lasischana.** Atsihmejat gadijeenus sawâ dsihwê, kad nedelam, warbuht, pat mehnescheem paejot, Deewa wahrds nebija juhsu sirds preeks. Daudsi islasa Bibelê weselas nodalas, nemas nepahrdomadami winu saturu. Ja tas tà ir, tad naw nekahds brihnums, ka juhsu dsihwe ir bes mehrka un juhsu tiziba ir tikai noschehlojama maldischanàs.

4) **Netiziba.** Ir bijuschi gadijeeni, kad juhs zaur sawu netizibu esat mehginajuschi Deewu darit par melkuli. Deews ir apsolijis dot Sw. Garu teem, kas To no Wina luhds. Waj juhs tam tizejàt? Waj juhs wehl gaidat schai leetâ atbildi no Wina? Luhgdami, lai Deews dahwina jums Sw. Garu, waj juhs nesazijàt klusi sawàs sirdis: „Netizu, ka dabuschu"? Netizot un negaidot, ko Winsch noteikti ir apsolijis, juhs Deewu esat apwainojuschi meloschanâ.

5) **Nolaidiba luhgschanâ.** Zik reis juhs esat palaiduschi garam luhgschanas klusibâ, luhgschanas gimenê un luhgschanas atklahtibâ. Reisem, kad luhdsàt, juhsu luhgschanas wairak Deewu apwainoja nekâ pagodinaja.

6) **Nebehdiga isturešchanàs pret schehlastibas lihdsekleem.** Juhs esat palaiduschi garam isdewibas apmeklet garigas sapulzes un neesat isleetojuschi jums dotos schehlastibas lihdsekļus tik tadehl ween, ka gribejàt besbehdigi isturetees pret saweem garigeem peenahkumeem.

7) **Pawirschiba**, kas parahdijàs pee jums, ispildot schos peenahkumus. Dedsibas un tizibas truhkums, kà ari pasauligais, druhmais gara stahwoklis bij juhsu pasihschanas sihmes. Zaur to juhsu wahrdi bija tikai tukschas skanas un nespehja atdarit sirdis preeksch Deewa schehlastibas. Juhs semojatees luhgschanà un sazijàt luhgschanu, kas bija gluschi neissjusta, nepahrdomata, tà ka peezas minutes wehlak — pehz winas beigam — juhs neatminejàt wairs tàs saturu.

8) **Mihlestibas truhkums** pret tuwaku dwehselem. Usluhkojat sawus beedrus un radus, kas ap jums dsihwo un atzeratees, zik mas juhs teem parahdijàt sawu lihdsjuhtibu. Redsot winus ejam pa plato pasuschanas zelu, juhs tomehr palikàt nepakustinati, winu sagaidamo breesmu meerigi leezineeki. Zik dauds deenas juhs palaidàt, nemas neraidīdami pee Trona karstas luhgschanas par scho dwehselu behdigo stahwokli; zik swescha jums ir dedsigà wehleschanàs glahbt schis dwehseles!

9) **Juhsu weenaldsiba pret paganeem.** Juhs nepeelikàt wisas pules, lai saprastu garigos apstahklus, kuros wini dsihwo; juhs pat neinteresejatees islasit sinojumus garigà laikrakstà, atteezotees us teem. Pahrdomajat par to un dodat sew pahrskatu, waj juhs pateescham ruhpejatees par paganeem un nesat sawà sirdì karstu wehleschanos, redset winus atpestitus!? Salihdsinat scho sawu wehleschanos ar paschaisleegschanos paganu labà pawairot lihdsekļus, lai waretu winu starpà isplatit preeka wehsti, un juhs redsesat, zik mas mihlat paganus. Lai pabalstitu scho mehrki, waj atsazijatees no newajadsigàs tehjas, kafijas un tabakas leetoschanas? Waj juhs winu pestischanas dehl pamasinajàt sawus isdewumus un zeeschat kahdu truhkumu? Waj juhs ikdeenas klusibà aisluhdsat par teem? Waj juhs ikmehneschus atleekat kaut ko preeksch tam Deewa schkirstà? Ja juhs to wisu nedarat un jums sirds nesahp par nabageem paganeem, kas dsihwo gara tumsà, kadehl juhs tad tik leekuligi sauzat sewi par kristigajeem? Jums jasin, ja tahda juhsu istureschanàs apbehdina, pat apwaino, Jesu Kristu.

10) **Nolaidiga istureschanàs pret gimenes peenahkumeem.** Kà juhs dsihwojàt sawu tuwineeku widû, waj dauds par teem aisluhdsàt un kahdu preekschsihmi atstahjàt ar sawu dsihwi? Eeksch kà pastahweja juhsu zenschanàs teem darit labu? Kuru no daudsajeem peenahkumeem pret wineem juhs weenmehr pareisi ispildijàt?

11) **Nolaidiba wispahrigos peenahkumos.**

12) **Neusmaniba juhsu personigà dsihwè.** Bija gadijeeni, kad juhs laiski isturejatees pret personigeem peenahkumeem; nepeelikàt wisu sirdi, lai padaritu ustizeto darbu; ne wisai godigi noslehdsàt sawus rehkinus ar Deewu. Bija gadijeeni, kad juhs neusmanijàt sewi un grehkojàt ar saweem darbeem zitu zilweku, draudses un Deewa preekschà.

13) **Usmanibas truhkums pret brahleem.** Zik beeschi juhs lausàt sawu solijumu — ruhpetees par wineem eeksch ta Kunga. Zik mas juhs pahrsinat winu dwehseles stahwokli! Un tomehr tas ir juhsu swehts peenahkums. Kahds mehrkis ir juhsu sawstarpejai pasihschanai? Waj mehginajàt eepasihtees ar katra draudses lozekla garigo dsihwi atsewischki? Atminat sawu istureschanos pret teem un, tiklihds pamanat kahdu nolaidibu no juhsu puses, atsihmejat tuhlit to sawà wispahrigà grehku sarakstà. Zik reis juhs nowehrojàt sawu brahlu weenaldsigo istureschanos pret garigeem jautajumeem un nelikàt wineem to sajust. Juhs redsejàt wina nowehrschanos no weena waj otra peenahkuma ispildischanas un wineem brahligà garà to nesazijàt. Juhs redsejàt tos eekrihtam grehkà un tomehr atstahjàt winus sawam liktenim. Un tomehr juhs eedomajatees, ka winus mihlejat. Waj juhs waretu buht weenaldsigi un meerigi noraudsitees, ka juhsu seewa waj behrns tuwotos pasuschanai waj breesmam? Nè, tas naw eedomajams! Kà tad juhs gribat apgalwot, ka mihlat sawus tuwakus, mihlat Kristu, ja redsat zilwekus ejam us pasuschanu un tomehr nezenschatees tos no tam atturet?

14) **Paschaisleegschanas truhkums.** Dauds ir tahdu zilweku, kas gatawi kalpot — pabalstit religiskus mehrkus, ja tee no wineem neprasa paschaisleegschanos. Bet tiklihds no wineem teek prasits masakais upurs, tuhlit winu dedsiba masinas. Darot tikai to, kas wineem neprasa neds puhles, neds isdewumus, tee domà, ka dara dauds preeksch Deewa — ka ispilda sawu peenahkumu. Deewa darba dehl tee nespehj panest ne masako neehrtibu. Wini negrib nest Kristus dehl kaunu un apsmeeklu un dehl zilweku glahbschanas no muhschigas pasuschanas, atsazitees no leekas gresnibas. Tee stahw tahlu no sapraschanas, ka paschaisleegschanàs ir nedalami saistita ar Kristus mahzekla wahrdu; wineem naw pat sapraschanas, ko nosihmè — sewi aisleegt. Kristus un Wina ewangelijuma dehl tee naw ne no masakà neeka atsazijuschees, naw seedojuschi pat ne kneepadatu waj lentiti. Tahdi zilweki eet pasuschanas un nahwes zelu. Ziti atkal dod no sawa parahkuma, dod dauds un teesà tos, kas dod mas; tomehr, pateesibà, wini neko nedod pehz spehkeem — no sirds, aif ihsteem eemesleem. Wini dod tikai to, kas pascheem newajadsigs — atleek. Loti war buht, ka nabaga seewa, kura atlizina mehnesi tikai daschas kapeikas preeksch Deewa walstibas, dara paschaisleedsigaku darbu, nekà schee, kas dod simteem, tuhkstoscheem.

(Turpmak beigas.)

Teodora:

Draugam. (Pr. Sch. †)

Jel dodees droschi dsihwes zihnà
Un isturi, kaut negaiss bahrgs!
Kaut mehrkis tahlschs — un mas Tew spehka,
Tak neschaubees, jo Deews Taws sargs!

Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Pasemiba

loti selmeja sawstarpigu meeru. Pirmee kristigaji mehdsa sazit: „Mehs esam wisi weena bagata wihra dehli un teekam tomehr tureti par weenlihdsigeem. Daschi teek apbalwoti ar pahrpilnigu tehwischku mantojumu, ziti turpreti, apraud sawu neezigu un nabadsigu mantas dalu, ko wini sanehmuschi no leelas tehwischkas bagatibas. Waj gan daba scho mantu ir isdalijuse pehz behrnu nopelna? Ak, tas mahza jums daudz ko wairak: lai juhs neschkirojatees pehz ahriga stahwokla waj nosaukuma, jo jums wiseem ir weens goda nosaukums „brahli," un tas juhs dara weenlihdsigus."

Wini rakstija: „Kadehl mehs, Deewa walstibas mantineeki, lai wehl gribetam buht kungi un kalpi? Mums wiseem ir w e e n s Raditajs, w e e n s Wahrds, w e e n s Widutajs."

Pirmee kristigajee loti labi prata saweenot laizigus kalposchanas apstahklus ar deewischku kahrtibu. Gregors raksta kalpeem: „Ka kalpi juhs eseet? Waj ne Deewa? Tadehl nemitatees mihlet sawus kungus, jo dsihwe to taisni peerahda, kas ir kalps, kas ir swabadneeks. Muhsu Pestitajs Jesus ari ir kalpojis. Tas naw nekahds kauns preeksch tiziga, ka winsch teek turets par weenkahrschu strahdneeku, bet gan tas ir kauns, kad winsch ir dusmigs. Krisostoms saka: „Ja juhs wareet nahkt pee ta goda, ka sawus kungus eseet dabujuschi par brahleem, tad jums wineem jo wairak japadodas."

Bet tos kungus, kuri pret saweem apakschneekeem isturas zeeti, Ziprians pamahza sekoschi: „Tu prasi no sawa kalpa loti daudz, un kaut ari tu pats esi zilweks, tu oseni un spaidi winu, lai gan mehs wisi pehz meesas esam weenadi, un weens Deews, kas mums dwehseli dwesis."

„Kungam jamihle sawu kalpu, un kaut ari kungam isleekas, ka winsch labaks par kalpu, tatschu tas winam jasin, ka kalps ir tapat zilweks, ka kungs. Bet kalps, kam kristigs kungs, lai mihlè winu ka sawu kungu, ka tizibasbeedri un ka tehwu. Tapat tizigs kungs, kam tizigs kalps, lai mihle to, ka sawu dehlu un brahli. Tas nemas kalposchanai nekahdes."

No abam pusem ir wajadsiga paschaisleegschanas. Wezee to sinaja, tadehl wini pastahwigi weens otru paskubinaja: „Zilweks, tu pihschli un pelni, mahzees paklausit, mahzees padotees! Kaunees, augstprahtigais puttekli! Tas Kungs tewi ir pasemojis, un tu gribi pats paaugstinatees un waldit par ziteem. Padoma, ja tu gribi pazeltees pahri ziteem, tad tu Deewa nokahrtojumu nizini, un tà tad tu wairs neesi deewbijigs."

Starp pirmeem kristigajeem bij plaschi pasihstams paganu keisara Titus teizeens, ka winsch to deenu turot par pasuduschu, kurà winsch neka laba naw darijis. Wini teiza: „Zik wairak kristigajam naw jaluhkojas us to, ka winsch labu dara, jo winsch tatschu ir atsinis debesu Tehwa gribu, un ta winam ir mihla.

Kristigajam wajag

lihdszeetibâ, paklausibâ un kalpnibâ

eenemt Kristus kalpodamo stahwokli. Winam kailus jaapgehrb, issalkuschus jaehdina, nabagus jaapmeklè, noskumuscheem lihdsi jajuht un tos jaeepreezina.

Wini teiza: „No dabiskà redses stahwokla, katram wajag par sewi gàhdat; bet zaur Deewa schehlastibu skatotees, daudz swehtigaks un godibas pilns darbs ir ziteem palihdset."

Sewischki bagateem tika likts pee sirds, lai wini sawu bagatibu neisleeto weenigi preeksch sewis. „Bagatajeem kristigajeem jausskata Kristu par sawu wezako brahli, kas debesis un kam wini wisu, kas wineem peeder, ir paradâ. Kas sawu dsihwibu nodod par sawu brahli, tas to dara preeksch Kristus; kas ehdina sawu brahli, tas ehdina Kristu. Tadehl dodi tam, kas no tewis, ko laba luhdz, tu dodi Kristum. Un Kristus luhdz no tewis tikai to, ko Winsch pats tew dewis. Kaunees, ja tu Winam ne labpraht dodi, jo Winsch tewis dehl, bagats buhdams, tapa nabags. Tu sini truhkumzeetejus, un tagad tew isdewiba wineem palihdset."

„Ko netaisni esam eeguwuschi, kamehr bijam pagani, to tagad, kad esam atgreesuschees un taisnoti, mums jaisleeto deewischkàm wajadsibam."

„Bagato stahwoklis ir draudoschs, jo satans bagateem seko un lihdz ar winu mantu grib eeguht ari winu sirdis. Bet kas sawu mantu dod teem, kam truhkst, tam Deews simtkahrtigi atmaksà. Turpreti skopums rada ruhpes, skaudibu, godkahribu, mokas, bailes, tagad un muhschigi samaitaschanu.

Klemens raksta: „D o s c h a n a d a r a k r i s t i g u s l a i m i g u s, n e m a n t a. Skopulim ir daudz ka newajadsiga. Mantas kahrigam nekad naw deesgan. Zilweks, kas bez wajadsibas patur to, kas otram nepeezeeschams, tas patur otra zilweka ihpaschumu."

Wezos rakstos lasam: Tàs ir nedibinatas bailes, ka no labprahtigas doschanas dewejs warot palikt nabags. Esi schinî sinâ droschs un nebihstees. Kas Kristus dehl dod, tam nepeetruhks. Bet kas baidas pasaules mantu dot truhzigeem, tam reiz peetruhks pestischana un muhschiga dsihwoschana. „Es tewi esmu radijis," saka tas Kungs, „un tew wisu to dewis, kas tew ir, un tu gribi buht tik nepateizigs, ka saweem lihdszilwekeem neka nenowehli. Redsi, Es no tewis atnemschu, ko esmu tew dewis; dsihwo bez Mani, ja wari! Tadehl dari sirdsschehlastibu, jo zaur to tu neka nesaudesi un turklaht, tu Man pretigs, Man, kas tew wisu dewis. Dodi projam, ko schaubees tik ilgi? Ja tu dosi, tad Es gribu tewim wehl wairak peeschkirt. Kadehl tu peesawinajees weens pats to, ko esmu tewim un nabageem kopigi dahwinajis. Kadehl tu gribi to weens pats ehst, ko esmu preeksch jums abeem radijis? Kadehl tu to peeskaiti sawam no-

pelnam un turi to par ſawu ihpaſchumu? Es atnemſchu ſawu ſwehtibu, un paturi tu ſawu darbu preekſch ewis. Es atnemſchu ſawu ſchehlaſtibu, tad tu ihſti reſeſi ſawu poſtu." Tu domà, ka dodot tawa manta iſeigſees; bet waj tu nebuht nedomà par ſawas dſihwes alu? Ja ari tawa nauda neiſbeigtos, tatſchu tawa ſihwiba reiſ iſbeigſees. Tadehl neapdomajees tik ilgi, as tewi eezehlis par ſawu nama turetaju, Tas tewi netſtahs. Tiziba nebaidas no bada. Ta Kunga apſolimi nekrahpj. Tee nezeetis truhkumu un badu, kuri wiſu dara tizibâ."

„Labdariba war buht diwejada," mahzija pirmee iſtigaji, „pirmkahrt, kad ar naudu un mantu iſpalihdſ otrkahrt, kad zitadâ weidâ ſneedſ palihdſigu roku; beiamais weids ir daſchreiſ tas labakais.

Par Ziprianu teek ſazits, ka winſch neween nabas un atraitnes apdahwinajis, bet ari neredſigos wadis, kroplus neſis un wajatos un noſpeeſtos, pehz eeſpehs, ſargajis. Winſch rakſta ſawejeem: „Nopeetni juhs hdſu, ruhpejatees par atraitnem, nabageem, wahjeem, kad ſweſchi truhzigi peenahk, tad nemeet no mana paſchuma, ko eſmu atſtahjis pee draudſes wezaja. Un i jums wehl buhtu, kad eſoſchais ir iſleetots, ſuhtu ms weenu naudas ſuminu, lai nelaimigajeem juhs batigaki warelu palihdſet."

Loti neuſtizigi ſkatijàs uſ tahdeem, kuri no ſawas antas pahrakuma negribeja ſchkirtees, ſazidami, ka wini ehlak totees jo bagatigaki iſdalis. Schahdeem „labdaem" atbildeja: „Kas ſawu tuwaku pateeſi mihlè, tas eekſch ſewis negribès wairak, kà preekſch ſawa tuwaka. et tu kahrigi ſakrahpi Deewa dahwanas un neuſſkati r grehku, ka tawâs rokâs ſtahw pahrtikas lihdſekli eekſch daudſeem truhkumzeetejeem. Tu gehrbees krahſchni leezi nabageem ſalt, kaut gan Deews tew uſtizejis antu preekſch tewis un preekſch nabageem. Wiſs nadſigo pulks nopuhſchas par tawu pilno naudas maku."

„Kas ir bagatibas wehrgs, tas mantu ſargà kà wis dſimtskalps; bet kas ir kungs par mantu, tas winu bpraht dala."

„Kad tew japalihdſ ſawam brahlim, tad nepagreeſi inam muguru, neſarauzi peeri, neatleezi uſ wehlaku iku, bet palihdſi winam un zentees ſawu labdaribu pahdit ar preeku un ſirſnigu laipnibu. Eji winam preti, kà tu buhtu ſapratis wina wajadſibu, lai preekſch wina wa laipniba ir leelaka, nekà winſch bij ſagaidijis."

„Dodi tam, kas tewi luhdſ un neaiſleedſees preekſch kas no tewis grib aiſnemtees. Dareet labu un aiſdeet, kur juhs nezereet atdabut, tà juhs buhſeet Wiſugſtakà behrni un juhſu alga buhs leela," ſazija Jeſus, Baſilijs peemetina: „Tos mehdſ ſaukt par ſagleem, s apgehrbtam nowelk drehbes; bet tas, kas kailu neaphrbj, kaut gan winam tas eeſpehjams, tahds pelna to ſchu noſaukumu. Mehtelis, kuru tu glabà ſawâ drehbju pi, peeder tam kailam nabagam; kurpes, kuras tu leezi moderniſet, peeder tam, kas eet baſàm kahjam. Kadehl tu dari netaiſnibu ſcheem nabadſineem, kurus tew eeſpehjams glahbt?

„Labdaribas peenahkums wehl wiſai wahji teek iſpildits," ſaka Kriſoſtoms, „kad weenu waj pahris reiſas ko dod. Wiſâ dſihwê dahwinaſchanu wajaga turpinat; jo ari zitâs leetâs nepeeteek, ja tikai weenreiſ labu dara. Kas iſwairas no labdariſchanas, tas paſaudè ſawas agrakàs puhles; kas beidſ labu darit, tas ſaudè wiſu."

(Turpmak wehl).

J. Pukukalna:

Aiſluhgſchanu wajadſiba.

Teeku nepahrprotami ſkubinats ko rakſtit par leelo pahrbaudijumu, kas mums Latweeſcheem wiſpahrigi, un tizigeem it ſewiſchki, ſchinî, tik daudſ poſta, zeeſchanu, ſahpju un waimanu neſoſchâ kara laikâ japahrdſihwo. Kas mums buhtu darams, lai wiſu tuwumâ un tahlumâ noteekoſcho daudſ maſ ſapraſtu un pareiſi iſturetos, kà tas mums paſcheem, muhſu peederigeem un ari ziteem buhtu par labu?

Naw ari ſapraſts, kadehl wiſs tas — kà leekas, tihri nedomajot — nahza pahr ſemem un tautam. Daudſi ari wehl nedomà par muhſu, t. i. mahjâs eſoſcho un kara breeſmâs neatrodoſchos, uſdewumeem un peenahkumeem. Gan, zik man ſinams, daudſ weetâs tapa ikdeenas (Wentſpils baptiſtu luhgſchanas namâ, leelu laiku pat 2 reiſ deenâ) luhgſchanas ſtundas turetas, kurâs notika aiſluhgſchanas: a) Par muhſu Semes Tehwu, Kungu un Keiſaru un wiſeem Wina peederigeem, lai mihlais Deews winus ſargà un dod muhſu Semes Tehwam daudſ gudribas, ka Winſch ſinatu ſawâ leelâ uſdewumâ wiſu pareiſi kahrtot. b) Par karâ eeſaukteem, winu peederigeem, par tizigeem kareiweem, tauteeſcheem un wiſeem pahrejeem Kreewijas dehleem. c) Par muhſu ſabeedroto: frantſchu, angku, belgeeſchu, ſerbu, melnkalneeſchu u. t. t. armijam. d) Par muhſu un ſabeedroto armiju wirspawehlneekeem un wineem tuwu ſtahwoſcheem apakſchwadoneem, lai wini ſin un mahk, kas, kad un kà jadara, lai tee buhtu uſmanigi uſ muhſu kopigâ eenaidneeka daſchadeem wiltigeem panehmeeneem un blehdibam. e) Par wiſeem karâ eewainoteem un ſakropkoteem, lai tur muhſu Kungs Jeſus, kà tas labakais un pilnigakais Ahrſts, parahda ſawu dſeedinataja ſpehku, un lai ſanitari, kà ari ahrſti, ſchehlſirdigàs mahſas, feldſcheri un wiſi Sarkanà Kruſta nodalâ atrodoſchees ir ar mihleſtibu, laipnibu un daudſ pazeetibas apbrunoti. f) Luhdſam ari, lai tee ſinatu gruhti eewainoteem — kureem drihſ ween nahwei azîs jaraugas — aiſrahdit uſ dſihwibas Leelkungu Jeſu Kriſtu, kuram tizot katrs war ſatwert muhſchigo dſihwibu. g) Lai kareiwu rindâs buhtu tahdi, kuri mahzetu beedreem, kureem drihſ buhs ſawas galwas janoleek kaujas laukâ, leezinat par Jeſu Kriſtu, kà Peſtitaju un Glahbeju.

Laſam, ka labi daudſ teek darits karâ eeſaukto gimenu un karâ eewainoto kopſchanas un apgahdaſchanas labad.

Tomehr ar wiſu to man tà ween leekas, ka tur wehl kaut ka truhktu. Kà tad buhtu, ja, peemehram, Deews daſchas no muhſu luhgſchanam neklauſitu, kà tas reiſem notika ar wezo Iſraela tautu? Eſaj. 1 : 15. Sak. w. 1 : 28. Jer. 7 : 16; 11 : 14; 14 : 11—12; ſewiſchki 15 : 1—2 un Ezek. 14 : 12—20.

Mums par to tagadejà laikà ir nopeetni japahrdomà, lai waram ſewi pahrbaudit un ſapraſt, ka mums lihdſ ar muhſu luhgſchanam ir daudſ kas jaatſihſt un janoſchehlo Deewa preekſchà. Lihdſ ar kara beigam pee mums, tizigo draudſês, wiſà Latwijà, Kreewijà un pat aiſ leelà okeana atrodoſchàs kolonijàs, daudſ kas war tapt zitads. Mums ir Deewa preekſchà janahk ari dehl teem truhkumeem un nepareiſibam, kahdas bija muhſu ſabeedroto ſemês un ari muhſu paſchu tehwijà. Ari tur daudſ kam jatop pawiſam zitadakam!

Daudſi domà, ka pehz ſchi ſchauſmigà kara ir gaidama leela pahrmaina; ar ziteem wahrdeem, ka ſchis karſch iſdaris waj wiſu leetu pahrwehrteſchanu. Waj tahdà gadijeenà mums, tizigeem, atliks tikai noklauſitees un noſkatitees. Waj ari mehs lihdſ ar ziteem baudiſim daſchadas brihwibas un labumus? Par muhſu eenaidneeka meſchonibam un wina wiltigeem panehmeeneem daudſ top runats un rakſtits. To dſirdot, lihdſ ar ziteem brihnamees, waj tee ir tee wahzeeſchi, kahdus mehs lihdſ ſchim paſinàm un par kahdeem winus domajàm un turejàm?! Bet kà tad, ja muhſu eenaidneeks tomehr buhtu eerozis, ko Deews leeto, ſodot un pahrmahzot Eiropas tautas, wahzeeſchus neiſnemot, un lihdſ ar to ari muhſu maſo Latwiju!?

Ir peemehri Bibelê, kur Deews launus, breeſmigus paganu kara pulkus ſuhtija Wina tautu ſodit un pahrmahzit. (Eſ. 7 : 17—25; 10 : 6. Jer. 21. un 22. nod. Ezek. 9 : 1—11.) Sinams, ſchim ſodam un pahrmahziſchanai ir no Deewa nolikts mehrs. Ja tad Aſurs waj zits kahds gahja tahlak un gribeja uſ ſawu galwu wehl wairak darit, domadams, ka winſch war wiſu, ko tik ween eedomajas, tad Deews ſauza: „rokas noſt!" (Eſ. 10 : 7—19; 14 : 16—27; 33 : 1.) Un tà buhs ari tagad! Bet to wareſim ſagaidit, ja dariſim lihdſigi Iſkijam. (2. Kehn. 19 : 1—5; 14—19. Eſ. 37 : 1—4.)

Tadehl muhſu luhgſchanàs jabuht daudſ noſchehloſchanas par leetam, kas pehdejos gados bija muhſu widû, kà mantas kahriba un peenahkumu aiſmirſchana pret Deewu. (Eſ. 5 : 8. Ag. 1 : 1—11. Jer. 22 : 13—17.) Lihdſ ar to, goda, ſlawas un waldiſchanas kahre, ſwehtdeenu ſagahniſchana, kurâs tapa wiſadas iſpreezas, iſrahdes, ſchuhpoſchanas un zitas leetas ſarihkotas. Tapa runats un rakſtits par teatra un zitu iſpreezu nepeezeeſchamibu, t. i. ka ari tizigeem muhſu deenâs ir ſchis iſrahdes jaapmeklê un ka no paſaules tà noſchkirtees un atrautees naw nemaſ eeteizami.

Tagad wiſa Kreewija gawilê par reibinoſchu dſehreenu pahrdoſchanas aiſleegſchanu. Un tas ir pateeſi kas leels, par ko ſlawa, pateiziba Deewam un muhſu augſtajam Waldneekam! Bet ko palihdſ runat par karu ar ſako puhki, ja tizigee nemahk ſawas kahjas un behres iſrihkot beſ wihna un alutina? Tadehl, ja gribam, lai Deews klauſa muhſu luhgſchanas un muhſu Deewa ſemiti ſchehlo un paſargà no eenaidneeka eebrukſchanas, laupiſchanas un poſtiſchanas, tad pee mums daudſ, kas lihdſ ſchim peekopts un darits, turpmak wairs nedrihkſt tapt zeeſts! Mums jauſſahk zihna pret daudſ launumeem, newis tikai tagad par kara laiku un wehlak, kad karam beigas, tad atkal turpinatu wiſas lihdſſchinejàs aplamibas. Nè, tagad mums ir japeeteiz karſch muhſu wezajam meeſas prahtam un daudſàm, no wina ar ſahtana gudribu iſdomatàm — wajadſibam, omulibam un baudijumeem.

Lihdſ ar to mums jadomà par ſawſtarpeju ſapraſchanos un apweenoſchanos. Lai atminam, ka karam ſahkotees muhſu plaſchajà walſtî un muhſu ſabeedroto ſemês bija daudſ un daſchadas naidigas partijas, bet tihri kà uſ burwja ſiſchka mahjeena, apſtahjàs wiſas ſawſtarpejàs kildas, wiſi weenojàs pret kopigo eenaidneeku.

Ja karſch ir Deewa pahrmahziſchanas rihkſte par muhſu un zitu tautu noſeegumeem, tad wiſàm Eiropas tautam, ari Latweeſcheem, un tizigeem it ſewiſchki, ir kaut kas jadara, lai nahkotnê war daudſ kas tapt zitads nekà bij lihdſ ſchim.

Tadehl ſchinî pahrbaudiſchanas laikà wajadſetu ſaſaukt ſewiſchkas, wiſpahrigas, kopigas luhgſchanas, daudſo wainu un grehku atſihſchanas un noſchehloſchanas deenas, un Deewa preekſchà atſiht tàs aplamibas, kas notika Latwijà. Peemehram, tukſchais wahrda kriſtigajums Latwijà un zitur iſaudſinaja deewleedſibu. Drukaja un leelà daudſumà iſplatija iſ wahzu walodas tulkotàs, beſdeewigàs, pretbibeles grahmatas, kuras tukſchgalwji un nekaunigi rebineeki ſinibas wahrdà iſplatija pee mums. Scho aplamo dublu literaturu minetee rebineeki zentàs iſplatit ſtarp nepeedſihwojuſcheem jauneeſcheem, kuru nenogatawojuſchees rakſturi un nenodibinatee paſaules uſſkati bija tihri kà gatawa ſeme aplamibam, pret Bibelê eſoſcho pateeſibu, kà nejehdſigàm brihwibas idejam, brihwai mihleſtibai u. t. t.

Sekas no wiſa ſcha bija, ka pehdejos gados, ſewiſchki pilſehtas ſkolàs pabijuſchee, jauni ſehni un meitenes nirgajàs par wiſu, kas ſwehts un augſts, kà: par Deewa eſamibu, Jeſus Kriſtus deewibu, debeſim, elli, dwehſeles nemirſtibu, mironu augſcham zelſchanos u. t. t. Waj tad brihnums, ka, tihri it kà par ſpihti wiſai iſglihtibai un daudſinatai ſinibai, huliganiſms iſauga un attihſtijàs draudoſchà weidà. Launakais ir, ka muhſu nabaga, ſawà ſinà nelaimigà tauta, lihdſ ar ſaweem dabigeem un pretdabigi winai uſſpeeſteem wadoneem, wiſu ſcho launumu ari tagad wehl itin kà nemaſ neredſ un gandrihſ neko nedara, lai launums ari nahkotnê newaretu atkahrtotees. Daudſi tikai gaida, lai pehz kara beigam atkal waretu runat un rakſtit par „wiſjaunakàm ewoluzijas teorijam," iſrahdem u. t. t. Pee

tam tee negrib un, laikam, ari newar saprast, ka atkrischana no Deewa wed tautu preti iswirtibai un postam.

Ja ari waram zeret, ka Deews muhs schehlos un muhsu semiti pasargàs no eenaidneeka apzeemoschanas, laupischanas un postischanas, tomehr schis karsch ari dsimtenê daris juhtamus robus un sitis dsilas wahtis. Jo daudſ gimenês seewas nesagaidis wihrus, wezaki dehlus, brahli un mahsas — brahlus, lihgawas lihgawainus, behrnini mihlos tehtinus u. t. t. Sinams, ka wisi schee apbehdinatee apwainos kara iszehlejus un eesahzejus — pruhschus ar winu wadoneem. Tomehr mums ir jasaprot, ka pee wisa, kaut ari masakâ mehrâ, mehs wisi esam wainigi! Tadehl sahpes un zeeschanas nedrihkst buht weltas; jo leelaks upuris, jo leelakam jabuht isnahkumam. Pehz schi gruhtà pahrbaudijuma Latwijâ daudſ kam jatop pawisam zitadam! Man bail, waj par to ari tagad mas top domats? Zik nomanu, tad ustraukti un noskumuschi ir tikai tee, kuru mihlajee ir aissaukti projam. Bet pee pahrejeem tihri masa, waj pat nekahda pahrmaina naw nomanamà. Tas, pehz manam domam, tadehl, ka tautas wadoni tihri mas, waj pat neka nedara, lai laudim rahditu, kadehl wiss tas tà noteek.

Kad Deewu luhdsam un gaidam, lai nuhsejee uswar un lai teitoni newaretu pahr Eiropu waldit un tautam usspeest sawu militarismu un junkuru kulturu, tad mums Deewa preekschâ ari daudſ jaatsihst, janoschehlo un jaapsola nahkotnê zitadi darit. Ar ziteem wahrdeem, mums ir japeeteiz karu sahtanam, grehkam un wisàm tàm aplamibam, ar kuru palihdsibu sahtans laudis pawed us grehku un kalpina. Tà darot waram zeret, ka Deews muhs schehlos un dos karam negaiditi drihsas beigas.

Emmas Kalnin:

Nepeekuhsteet!

Teiz, waj schini jaunâ gadâ
Gribi Kristus pehdâs miht?
Nenogurstot, nepeekuhstot
Darit to, ko Winsch tew leek?
Kad ar dsihwes wehtras trako,
Tomehr Jesu neatstaht?
Kas tà jaunu gadu eesahk,
Laimigi pee mehrka tiks.
Teiz, waj mehrkis, pehz ka zentees,
Tewim reis buhs patwehrums,
Kad zaur nahwes straumi eesi,
Kad preeksch Deewa stahsees tu?
Ja tew tiziba ir droscha,
Tad tew laime ussmaidis,
Tad tu kroni eemantosi
Debess eng'lu beedribâ.
Palihdsi, Kungs, jaunâ gadâ
Tewim weenam paklausit,
Skatitees us Tawu krustu,
Tewi peeluhgt sirsnigi.

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

M. Latona:

Kur zehlàs sahtans?

Preeksch wairak gadeem, pehz kahdas sapulzes, kahds man lika preekschâ scho jautajeenu, kursch ari isklausas kà pahrmetums. Gribedams sinat scha jautajeena tuwakos zehlonus, prasiju: „Kapehz tad, pehz Juhsu domam, sahtanam newajadsetu buht raditam?“ „Tapehz ka winsch esot tas, zaur kuru pasaule teekot samaitata,“ skaneja atbilde. „Kà? Waj tad sahtans rada wehtras un weesulus, kuri trakodami us semes, dara postu, israudami kokus ar saknem un us juhras staltos kugus sadragadami un nogremdedami? Waj sahtans rada semes trihzes, kuras drupàs satreez un aprok seedoschas, krahschnas pilsehtas un padara galu daudsàm dahrgàm zilweku dsihwibam? Waj sahtans sazel uhdens pluhdus jeb suhta is mahkoneem ledus leetu, kas ihsâ laikâ isposta semkopja — us bagatu plauju lolotas zeribas un pahrwehrsch seedoschos laukus un plawas par postoscham?“

Zilweks ir gluschi nespehzigs nowehrst scho dabas spehku trakoschanu. Skolàs top mahzits, ka dabas elementu breesmigas trakoschanas zehloni dibinas us negrosameem dabas likumeem. Ar daschadu instrumentu palihdsibu zilweks jau eepreeksch spehj nomanit negaisa sahkschanos un, gadijeenâ, ari scho un to darit preeksch sawas dsihwibas glahbschanas. Bet sahtans tak pee dabas eekahrtojuma neka nespehj grosit, ne zilwekam par labu, nedſ par sliktu.“ „Ne, ne! Es domaju tos launumus, kuri noteek zilweku sadsihwê, kuri teek no zilwekeem pascheem isdariti, kuri top nosaukti par grehkeem un kuri, pehz Bibeles mahzibas, teekot isdariti, paklausot sahtana kahrdinaschanai un usmusinaschanai, un par ko, pehz tàs paschas Bibeles mahzibas, atkal sagaidama bahrga Deewa sodiba. Deews tak ir wisu radijis — laikam ari sahtanu. Bet sahtans ir kahrdinatajs, peewihlejs un pawedejs. Zaur sahtanu zilwezei breesmas raditas, kuràm weenai zilweku dalai jakriht par upuri. Kà nu Deews warês reis zilwezi sodit par grehkeem, kuros ta zaur sahtana wainu eekluwusi? Waj schis neisskatàs pehz rotalaschanàs ar zilwezes sahpem un zeeschanam? Waj Juhs wareet peenemt, ka Deews ir mihlestiba un taisniba? Jeb Juhsu mahziba par sahtanu, grehkeem un muhschigu sodibu ir tikai preeksch lauschu baidischanas?“

Zik schis jautajeens no sahkuma man bij islizees smeekligs un pat gekigs, tik nopeetns eerozis winsch tagad man parahdijàs preeksch Sw. Rakstu pateesibas apschaubischanas pee weenteesigàm sirdim, lai tàm sagatawotu schaubu un nemeera pilnas stundas. Apsolijos us scho jautajeenu atbildet zità reisâ, bet, par noschehloschanu,

ar mineto jautataju wairs nesatikos. Us scho jautajeenu zentos atrast Bibelê noteiktu un apmeerinoschu atbildi, kas man ari isdewas pehz pahris gadeem, lasot wahzu walodâ kahda tiziga wihra broschuru, kurâ starp zitu, ihsumâ ari schis jautajums bij aisnemts. Es ar preeku eeraudsiju, ka manas Bibeles studijas isnahkums saskaneja ar wina peerahdijumeem, ka

Deews naw radijis sahtanu, lai tas zilwekus pawestu un samaitatu, jo tahdâ sinâ ari neweenam nebuhtu eespehjams isglahbtees. Deews bij sahtanu radijis kâ g a i s m a s e n g e l i preeksch zehleem, deewischkigeem un swehteem mehrkeem. Bet schis gaismas engelis, tapdams nepaklausigs un sazeldamees pret Deewu, tika lihds ar saweem peekritejeem no Deewa atstumts un atmests un palika par Deewa pretineeku — sahtanu. Lai sahtana jautajeenu ilustretu, leetoschu peemehru: Kahds kehninsch issuhta generali, weenu no saweem mihluleem, ar kara spehku kahdu walsts gabalu apsargat un pahrwaldit. Bet schis generalis ar saweem pulkeem sadumpojas pret paschu waldneeku, usmetas us mineta walsts gabala pats par waldneeku, atzel tur no kehnina eezeltos taisnos likumus, atlauj eedsihwotajeem weens otram pahri darit, laupit, un peerunâ eedsihwotajus peeweenotees wina karaspehkam un apsola teem saku usdsihwoschanu. Bet labi sinadams, ka tam ar kehnina kara pulkeem wehl buhs jasateekas kaujâ, winsch steidsigi isleeto sawu waru, postidams un dedsinadams kehnina peederumus un wina ustizigos pawalstneekus spihdsinadams. Bet no sadumpotas semes eedsihwotajeem, kahdi, palikdami sawam ihstajam waldneekam ustizigi, aisbehg, waj ari zihnâ labprahtigi padodas sawam ihstajam waldneekam. Teem, kuri paliks pee dumpigâ generala, jatop lihds ar to sakauteem un kâ dumpineekeem bahrgi soditeem. Bet kehninsch wehl pirms dumpineeku galigas sadragaschanas apschehlojas par peewilteem un islaisch usaizinajumu padotees un nezihnitees preti, apsolidams schehlastibu un peedoschanu; jo peewiltee ir tak wina bijuschee pawalstneeki un winsch tos nemas negrib isdeldet. Tikai preeksch pascha dumpigâ generala naw wairs schehlastibas, tadehl ka tas kehnina ustizibu neleetigi walkajis, bijis blehdigs un daudz posta darijis.

Tâ pat **Deews naw grehzineeku radijis,** t. i., winsch naw zilwekus preeksch grehkoschanas un pasuschanos radijis, jo Winsch saka: „Man nepatihk besdeewigâ nahwe, bet ka winsch atgreeschas un dsihwo" (Ezek. 33: 11). Kapehz tam Kungam nepatihk besdeewigâ nahwe? Tadehl ka ta eeksch sewis eeslehds sodu un pasuschanu. Dawids saka: „Wina swehto nahwe ir dahrga ta Kunga azis" (Daw. ds. 116: 15). Kapehz dahrga? Tapehz ka swehtais, preeksch Deewa noschkirtais zilweks, tad ir sasneedsis to mehrki, preeksch kura winsch radits — muhschigu swehtlaimibu. Deews radija zilweku, lai tas buhtu Wina behrns, Tam kalpotu, To mihletu un Tam peeglaustos, un lai Deews to wee mehr waretu aplaimot ar sawu klahtbuhtni, kâ Edenes dahrsâ, kur Deews pee pirmeem zilwekeem deenas d strumâ pastaigajâs.

1. Mos. 6: 6. p. lasam: „Tam Kungam palik schehl, ka Winsch zilwekus radijis". Kapehz Deewam palika schehl? Tapehz ka zilweks nowehrsâs no t mehrka, preeksch kura Deews winu bij radijis, un ka n kam nowehletas swehtibas un mihlestibas weetâ waja dsês sanemt lahstus un sodibu. Deews naw grehzneeki radijis, jo grehzneeki nenahks debesu walstibâ. Behrno ir wehl kas atlizis no pirmo zilweku schkihstibas. Pa teem muhsu Kungs Jesus sazija: „Laideet tos behrni nus, un neleedseet teem, pee manis nahkt; jo tahdeem peeder debesu walstiba" (Mat. 19: 14). Reis ta Kungs Jesus kahdu behrnu nostahdija sawu mahzeklu widû un sazija: „Pateesi, es jums saku, ja juhs neat greeschatees un n e t o p a t k â behrni (newainigi) tad juhs debesu walstibâ nenahkseet" (Mat. 18: 3) Katram behrnam peeder debesu walstiba. Tâ tad ne weens neeet pasuschanâ eedsimto grehku dehl, bet wehla zaur tihschprahtigu nepadoschanos Deewam.

Ari elli Deews naw sataisijis preeksch zilwekeem. Schi schausmigâ moku weeta ir sagatawota welnam un wina engeleem, bet zilweks tikai zaur pascha iswehli un wainu, atkrisdams no Deewa, ari eekuhst weetâ, kura preeksch wina pawisam nebij nolemta un sagatawota (Mat. 25: 41). Tas Kungs Jesus saka: „Mana Tehwa namâ ir daudz dsihwoklu un Es noeimu jums to weetu sataisit" (Jahna 14: 2). Preeksch zilwekeem ir nolemtas debesis. Deews ir mihlestiba, Winsch tewi mihlê, Pestitajs preeksch tewis ir sataisijis debesis. Winsch grib, lai wisi zilweki taptu isglahbti un nahktu pee pateesibas atsihschanas (1. Tim. 2: 4). Tomehr tu wari pasust, ja nizini waj esi weenaldsigs pret Wina schehlastibu.

Wezâs Deribas laikâ judu tautas preekschâ wisâ warenumâ stahw tikai winas swehtais un taisnais Jehowa, kursch beedina no nepaklausibas un par tihscheem grehkeem leek tautam bahrgi just sodu. Bet sahtans Wezâ Deribâ teek tikai kahdas reises minets.

Pehz notikuma Edenê sahtans atkal nahk preekschâ 1. Laik. 22: 1. kâ kahrdinatajs, kas kehninu Dawidu paskubina us kara wihru skaitischanu, lai Dawids taptu lepns un palaistos us zilwekeem. Tahlak par sahtanu lasam Ijaba grahmatâ, kad tas nostahjees Deewa preekschâ kâ melotajs, sazidams, ka Ijabs tikai tadehl turotees pee Deewa, ka tam laizigâ sinâ labi klahjotees un kur Deews schajâ gadijeenâ pat atlauj sahtanam Ijabu pahrbaudit ar zeeschanam (Ijaba 1: 6—12). Warbuht, ka tai laikâ satanam tika dota isdewiba Deewa preekschâ rahditees, lai atgreestos, ko tas, sinams, neisleetoja. Pehz tam wehl sahtans top no Dawida un praweescha Zakarijas minets.

Par sahtanu Jaunâ Deribâ Jahnis saka, kas tas Deewa Dehls ir atspihdejis, ka Winsch tos welna darbus isahrditu (1. Jahna 5 : 8). Sahtans top parahdits wisâ spilgtumâ kà bihstams tumsibas leelskungs ar padewigeem apakschneekeem, kuri ispilda wina pawehles. Te sahtans top no Pestitaja apsihmets kà tahds, kas no Deewa pilnigi atmests (Luk. 10: 18), kà melotajs, kà slepkawa (Jahna 8: 44), kahrdinatajs (Mat. 4: 3—10), kà apkahrt staigadams ruhzoschs lauwa, kas meklè, kuru waretu aprihṫ (1. Pet. 5: 8).

Muhsu laikâ sahtana joziga tehloschana bildès ir religiska gekoschanàs. Tautas azîs schis tumsibas gars tà top pataisits smeekligs un lihds ar to tas top ari noleegts kà pasaku tehls; bet wina darba lauks zaur to top dauds plaschaks, jo no schi noleegtà tumsibas gara laudis wairs nebihstàs un pret to neusmanàs. Tagad winsch ee-eet zilweku sirdîs kà dusmiba, lepniba, mantas kahriba, skaudiba, eenaidiba un atreebibas kahre un padara dauds leelakâ mehrâ sawu postoscho darbu. Sem schim kaislibam slehpdamees, par spihti kulturai, slawetai rakstura stingribai un zildinatai zilweku mihlestibai, no zilwezes sahkuma lihds schai deenai sahtans samaità un asinainu dsen postâ zilwezi. Un zilweki ar sawu nespehzigo tikumibas mahzibu weltigi puhlas no sahtana wascham israutees. Gadu tuhkstoschos zilweze wehl ne weenu no mineteem kaunumeem naw spehjusi isdeldet un to ari nespehs. Zilweku kildas, posts un sawstarpejàs asinsisleeschanas top arweenu leelakas un breesmigakas, nekà meschonu laikos. Weenigi tee, kurus tas Dehls atswabinàs, tee taps brihwi no sahtana waras (Jahna 8 : 36).

Gadijeenos, kur pret tizigeem ir tikuschas sazeltas wajaschanas, un wehlak tomehr israhdas, ka zaur tâm daschâ sinâ Deewa darbs tizis paweizinats, daschi nemas nokritiset satana planus, teikdami : „Ja, satans ari schoreis peewihlees". Tumsibas leelkunga plani un zeli ir preeksch mums daudsreis noslehpumaini. Naw jasihmè sahtanu weeglprahtigâ garâ tik masu, smeekligu un mulkigu ; bet gan reisem kà gaismas engeli (2. Kor. 11: 14), ar noslehpumainu gudribu, kuru tas sahkumâ, Deewa trona tuwumâ, buhs noskatijees. Preeksch mums, mirstigeem, sahtans buhs weenmehr nepahrspehjams filosofs, un pat wina peewilschanàs un kluhdas reisem muhsu azîs islikfees kà gudriba.

Wai mums, ja sahtanam taptu atlauts muhs sijat kà kweeschus ! Bet sahtanam ir robeschas, pahr kuràm tam naw spehja pahreet. Winsch newar isnihzinat Kristus draudsi ; tas war sagatawot winai tikai ahrigas wajaschanas un zeeschanas; zaur sawu remdenibu un nejehdsibu tizigee reisem sahtanam preeksch ta zelu sagatawo. Isnihzinat Deewa walstibas pamatu — tizibu — sahtans nespehj. Garigàs pasaules likums ir, ka pa wajaschanas laiku, waj pehz ta, Deewa darbs wehl wairak attihstas. Tikai wajaschanâs tizigee daschreis nojausch, kahdu dahrgumu teem grib nolaupit, un tee zenschas to nodroschinat. Weens tizigo pulzinsch, nokahpdams no dsihwes skatuwes un pahreedams skatischanâ, atstahj sawâ weetà atkal zitus, kas glabâ dahrgo tizibas pehrli. Par spihti asinainam wajaschanam, rodas weenmehr jauni tizigaju pulki. Wajataji, no sawa isdeldeschanas darba nopuhleti un nogurufchi, domâ, ka nu Deewa walstibas dahrgumi — tiziba un atpestito apsinas laimiba — lihds ar mozekleem isdeldetas. Bet nekà. Pehz kahda laika schìs deewischkigàs pehrles mirds atkal saules gaismâ — tàs ir neisdeldamas. Bet tizigee paschi gan zaur sawu atdsischanu, sawstarpigas mihlestibas truhkumu, strihdeem un mastizibu war Deewa walstibas isplatischanos us kahdu laiku kawet, bet isdeldet to ari wini ne-eespehj. Tizigo pulkâ weenmehr atradisees kahdi ar swehtu dedsibu sirdîs, kuri nelausees sewi aisraut lihdsi laika garam un nesajuhsminasees preeksch partiju kildàm, bet paturès preeksch azim sawu swehto mehrki un preeksch ta ari eekarsès zitus.

Wehl muhsos waretu pazeltees jautajeens :

„Kapehz mihlais Deews nesawalda sahtanu" un nedara wina darbibai pilnigu galu, jo zaur to taischu dauds dwehseles taptu mantotas preeksch muhschibas, ja nebuhtu satana, kas winas aisrauj pasuschanâ? Mehs esam neapsinadami peeradufchi pee domam, ka, ja nebuhtu sahtana, ka tad wisa pasaule taptu atpestita, buhtu laimiga un kalpotu Deewam. Bet waj schee eeskati ir pareisi? Nebuht ne. Satans pee zilweka eekscheja sirds stahwokla nemas tik leelu, swarigu un noteizoschu lomu nespehlè. Winsch war tur ee-eet tikai tad, ja kahda patstahwiga wara tam pati brihwi atslehds durwis no eekschpuses un to eelaisch. Bet kas ta tahda wara ir? Waj neeseet nowehrojuschi, ka zilwekâ mahjo kahda wara, kura no ahrpuses naw salauschama, preeksch kuras nelihds draudi un beedinajumi, nelihds sods un breesmas, wina nebihstas pat nahwes. Nemsim peemehram diwus zilwekus, kuri staigà sliktus zelus. Juhs gribat winus pahrleezinat us labaku. Kad juhs aisrahdiseet pirmajam us wina slikto gaitu, wina behdigo galu un tomehr wehl eespehjamo isbehgschanu no ta, tas, warbuht, rimàs jums preti, taisnosees. Bet nonahkot pee stahwokla, kur juhsu peerahdijumi wina aisbildinaschanos pilnigi apgahsch un tam wairs naw ko preti runat, tad winsch apklusìs. Juhs nomaniseet winâ peekrischanu, kaut gan winsch, warbuht, tuhlin wehl nebuhs spehjigs pahrgrosit sawu dsihwi pilnigi. Bet juhs nomaniseet, ka winsch buhtu ar meeru ko labaku eesahkt. Apluhkosim otru zilweku, ar kuru juhs rihkosatees gluschi tàpat. Ja nu schis nelaunosees par juhsu wahrdeem, bet aiz sinamas peeklahjibas, eelaidisees ar jums wahrdu ismainâ, tad winsch taisnosees, kraus wainu us ziteem, mehginàs apschaubit juhsu beedinajumu. Galu galâ juhs tomehr paturefeet pehdejo wahrdu un apgahsiseet wisas wina aisbildischanàs, tà ka winam nebuhs wairs ko preti runat. Tomehr winsch nepadosees un nepee-

kritis juhsu peerahdijumeem, paliks pee sawa un labpraht ar jums wairs nerunās. Juhs gluschi pareisi saziseet, ka winsch ir grehkos apzeetinajees. Bet kapehz gan schis zilweks jums nepeekrita, nespehdams tak apgahst to, ko juhs winam peerahdijāt? Weenigā atbilde ir ta, ka winsch n e g r i b. Un juhs sarunā ari nomanijāt, ka winā nebija ne masakā wehleschanās pahrmainit sawu lihdsschinejo dsihwi pret ko labaku. Winsch gribeja eet tikai pa sawu usnemto zeku, un sargaja to kā swehtumu pret juhsu peerahdijumu usbrukumeem. Ar sawu aisbildinaschanos winsch tikai gribeja sawu dsihwi preeksch juhsu azim maskot, lai ta neisliktos tik slikta, bet aistahtees no tās winsch tomehr n e g r i b e j a. Un juhs stahwat pilnigi nespehzigi un bes padoma. Warbuht saziseet: „Weenigi wehl atleek par winu Deewu luhgt!" Sche redsejām, ka pee pirmā zilweka bij wehleschanās pehz laba, bet to bij kawejuschas nesinaschana, nesapraschana, gariga ihsredsiba. Tiklihds winsch dabuja sapraschanu, ka wina dsihwe ir slikta, un ka ir kas labaks — pretejs wina agrakai dsihwei — tad winsch ari bij wehligs, pamehginat ko labaku. Bet pehdejais negribeja neka labaka, kaut ari tas buhtu atrodams un eespehjams, winam bij pat bailes, ka tam nebuhtu jaatstahj sawu lihdsschinejo dsihwi, jo to winsch mihleja un gribeja turpinat.

Bet tam lai eewehrojam, ka ir leetas, kuras ari Deews nespehj. Deews newar melot, tadehl ka Winsch ir pateesiba. Deews newar buht neschehligs, tadehl ka Winsch ir taisniba un mihlestiba. Un tā ari **Deews newar zilweka sirdi rihkotees pret ta gribu.** Dabas likumos un pasaules kahrtibā zilweks ar sawu pretoschanos un negribeschanu newar Deewa planā neka grosit waj to isjaukt. Bet sawās dwehseles atteezibās pret Deewu zilweks, kā patstahwigs noteizejs, war sazit: „Es gribu", waj „es negribu", „es peenemu" waj „es atstumju". Winsch war paklausit Pestitaja klaudsinajumam un atwehrt Tam sawas sirdsdurwis, waj apzeetinat sawu sirdi un nostahtees kā Deewa pretineeks. **Deews neweenu nespehj eewest debesis un aplaimot, ja zilweks pats to negrib.** Waj schis teikums tihri neisklausas kā Deewa wisspehzibas pasemoschana zilweku azis? Ja zilweks preeksch Deewa ir atwehris sirdi un wina griba ir — nostahtees Deewa pusē, tad tahlakā dsihwē zilweka griba buhs sem Deewa eespaida, un Deewa gars to mudinās us labu, kuram zilweks tad paklausīs. Kahdreis zilwekam war ari usnahkt gurdenums — griba buhs tapusi wahja; bet ja zilweks luhgs, tad ari Deews war wina gribu stiprinat, ka winsch spehj nostahtees preeksch Deewa leetas. Bet schis jau ir atgreesta — jaunpeedsimuscha sirds stahwoklis. Bet atwehrt sirdsdurwis preeksch Deewa, tas atkarajas weenigi no zilweka pascha gribas. Zitadi isskaidrojumi nesaskan ar Swehteem Raksteem. Kad bagatais jauneklis bij no Jesus aisgahjis, un tas Kungs, winam pakal noskatidamees, sazija us saweem mahzekleem: „Bagatam gruhti eeeet debesu walstibā", tad mahzekli par scho teikumu isstruhkās, jautadami, kas tad war kluht debesu walstibā? Tad tas Kungs atbildeja: „Zilweki to neeespehj, bet Deewam wisas leetas ir eespehjamas". Bet schajos wahrdos naw domati tee, kuri negrib nahkt debesu walstibā. Bagatais jauneklis jau gribeja. Tikai wina mantas mihlestiba pahrwareja wina gribu. — Muhsu Kungs Jesus naw neweenam grehkus peedewis neds to dseedinajis, kas pats to nebuhtu wehlejees. Pestitajs, noskatidamees us Jerusalemi, schehli issauzas: „Zik reis es esmu gribejis tawus behrnus sakraht, kā wista zahlischus sem saweem spahrneem." Bet kadehl tas naw notizis? Tadehl ka: „juhs to n e e s a t g r i b e j u s c h i." (Luk. 13 : 34).

Us Golgatas kalnā lihdsās Pestitajam pee krusta karajās diwi laundari. Wini abi lihdsigā stahwoklī, abi pelnijuschi sodu, abi top soditi, abi atrodas Deewa mihlestibas, Jesus, tuwumā un abeem lihdsigas teesibas pee Wina. Bet kahda starpiba! Weens pehdejā stundā manto paradisi par dalu un top aplaimots, otrs aiseet pasuschanā. Kapehz ari otrs laundars netapa apschehlots? Tapehz ka winsch n e g r i b e j a tizet, ka winsch grehkojis un ka Jesus war peedot, tas ari neilgojās pehz ka deewischka.

Nenoleedsams ir tas, ka zilweks laizigā sinā labi dauds ko war panahkt, ja tikai winsch grib. Suworows no wahja, newesela sehna tapa par isturigu, slawenu kara wadoni. Lomanosows no nabadsigu, neeewehrojamu wezaku behrna — par Kreewijas eewehrojamo sinatnes wihru un Greekijas Demostenes no newariga schlupstetaja — par ta laika slawenako runataju. Scheit wisur spehleja galweno lomu neatlaidiga griba. Laizigās leetās tomehr kriht swarā ari muhsu spehjas, zentiba, gadi un dsihwes apstahkli, lai kaut ko waretu sasneegt. B e t g a r i g ā s, m u h s u **dwehseles leetās wiss atkarajas weenigi no muhsu gribas.** Ja tu newari tizet Deewam, bet tomehr gribetu, tad zaur gribu, mekledams un luhgdams, tu wari nahkt ar swehto Deewu sakarā un tam tizet. Ja tawa atsihschana tumscha, bet gribedams mantot gaismu un pehz tās luhgdams un zensdamees, tu to wari eeguht. Ja nejuhti, ka tew noseegumi peedoti, bet gribi no saweem grehkeem swabads tikt, tad wari tapt pilnigi brihws un laimigs zaur Pestitaju. Gadi un dsihwes apstahkli nespehlē nekahdu lomu preeksch tawas muhschigas swehtibas.

Bet zilweka griba naw muhschiga, kura newaretu grositees. Zilweka griba naw eedsimta, ka ar to zitadi nebuhtu eespehjams rihkotees. Deews ar scho gribu, kā ar seegeli, naw zilweku apseegelejis — waj us pasuschanu waj dsihwibu. Behrni manto wairak waj masak no wezakeem daschadu kaislibu teekmes. Bet griba ari

tàs, pa daļai, spehj sawaldit. Zilweka gribâ ir wina gara brihwiba, kurâ tas war brihwi un neatkaldigi rihkotees.

Tizigo peenahkums ir sludinat, tà ar darbeem, kà wahrdeem ewangelijumu — preeka wehsti wiseem. Bet tikai tee, kuri scho schehlastibas aizinajumu gribès peenemt, meklès, spehs tizet un taps laimigi. Bet tee, kuri negrib, tee ir neredsigi preeksch wisgaischakeem peerahdijumeem un nedsirdigi preeksch wismihkakeem wahrdeem. Dauds — wisi ir aizinati, bet mas — **isredseti; tikai tee, kuri grib un nahk.** Bet ar to ween, ka sin, ka pahr radibu walda Deews, kursch ir mihlestiba, neweens newar tapt isglahbts; wajaga katram pascham nahkt ar scho mihlestibu sakarâ. Tàpat atkal neweenam naw nolikts, ka tam wajadsetu pasust, tadehļ ka pasaulê eet apkahrt tas tumsibas leelkungs sahtans; wajaga tikai sargatees no sakara ar scha tumsibas leelkunga kaunajeem spehkeem.

Ar sawu brihwo gribu zilweks weenam no wineem peesleesees, — waj Deewam waj sahtanam. Bet eenemt kahdu widus stahwokli sawas dwehseles dsihwê un, tà sakot, pret abàm schim waram buht neitrals — zilweks nemas nespehj, tapehz ka ir tikai labs un ļauns, swehts un negants; un zilweks war tikai weenu gribet un otru negribet. Ta sirds, kura grib labu, sawâ tumschajâ dsihwê, ari wehl nesaprasdama sawu gaitu, tomehr teezas un ilgojas pehz ta, kas deewischkigs un daiļsch; wina nespehziga, bet wehlas nahkt sakarâ ar Waru, kura lai to eedroschinatu un waditu. Winsch maldinats un peewilts, eet klupdams un krisdams, tomehr naw ar sawu dsihwi apmeerinats. Un atskanot ewangelijumam, winsch top apgaismots un nojausch wisa laba awotu — Deewu, pehz kura winsch bij sawâ tumsibâ, pats sewi nesaprasdams, kahrojis. Eeksch Deewa wina griba manto spehku un winsch top spehjigs pasaulê — darit labus darbus un nu ir apmeerinats un preezigs, jo Deews top wina Wadons un eeksch Ta wina ilgas apmeerinatas. Bet zilweks, kursch remdens un weenaldsigs pret labu, ari naw sawâ stahwokli apmeerinats un nejuhtas spehzigs, winsch ilgojas un teezas pehz kahdas waras, kas lai to stiprinatu un waditu, kurai nebuhtu nekas kopejs ar to, ko winsch negrib, un tà winsch neapsinadamees ilgojas un brehz pehz sahtana un, ar to saweenodamees, winsch manto spehku sliktus nodomus iswest darbos un juhtas apmeerinats un preezigs. Ta kà ta sirds, kura grib labu, eeksch Deewa manto spehku us labeem darbeem un atrod apmeerinajumu, tà ari ta sirds, kura eenihst labu un grib un kahro pehz slikta, eeksch sahtana eeguhst spehkus preeksch ļauneem darbeem un top apmeerinata; bet pasuschanai tuwu wina bija jau tad, kad ta wehl nemas nebij pilnigi atdewusees sahtana rihzibâ, bet tikai eenehma atkrischanas — remdenibas stahwokli, jo tas Kungs saka, ka Winsch tos remdenos isspļauschot no sawas mutes (Par. 3:16). Bet schis remdenibas stahwoklis ir tas, zaur kuru sahtanam ir atwehrts zelsch pee zilweka sirds.

Bet nu, **kà buhs tad, kad sahtans us tuhkstoscheem gadeem taps saistits,** eeslodsits un newarès wairs tautas peewilt, waj tad wisi ļaudis peederès un kalpos Deewam? Nè. Zilwekam wehl taischu buhs gribas brihwiba un ar scho winsch — ari bes sahtana — nostahsees waj nu preeksch Deewa waj pret Deewu. Protams, tà kà sahtans buhs eeslodsits, tad ari wina darbi — wisadi kaunumi un negehlibas — pasaulê apklusis. Eestahsees meera walstiba. Sobeni taps pahrwehrsti par lemescheem, postaschas par augligàm weetam un zilweze, weenojusees, usstahsees to wisu apkarot, kas winu lihds schim tik ļoti postijis un wahrdsinajis, un sitàs bruhzes dseedinat. Karu wairs nemahzis un preeksch ta neisdos milsigas sumas, un zaur to tautu labklahjiba wairosees. Truhkums masinasees un lihds ar to sudis sahdsibas un blehdibas. Zilweze dsihwos preeksch kulturas un netikumibas apkaroschas. Un ewangelijums, kà ļaunuma apkarotajs, dauds plaschaki warès darbotees. Bet waj tad ir peerahdits, ka tajos semes stuhros, kur laiziga labklahjiba, jau wisi ļaudis ir pateesi deewbijigi? Gluschi otradi. Mehs redsam, ka tur besdeewiga dsihwe wehl leelakâ mehrâ attihstas. Tà ari tai laikâ, kad pasaule buhs atswabinata no sahtana waras un darbeem, buhs sirdis, kuras tomehr buhs remdenas pret labu, kuras gribès un kahros to, kas slikts; bet winàm nebuhs spehka, ne droschibas, ne wadona, zaur ko tee waretu pasaulê iswest ļaunus darbos. Ilgas un wehleschanàs pehz sahtana teem buhs weenumehr. Kad nu tas reis atkal taps atswabinats, tee steigsees winam preti un winu ilgas un wehleschanàs pehz ļauna — zaur sahtana wadibu — taps redsamas darbos. Ja zilweks kahdu ļaunumu neisdara redsami, bet sirdi to eekahrojis, wehlas, tad winsch sawâ sirdi jau Deewa preekschâ isdarijis noseegumu. Tà sazija Pestitajs Mat. 5:28. Tà tad zilweki, atrasdamees tahlu no sahtana, wina kahrdinaschanam un darbeem, tomehr buhs tapuschi par pasuschanas behrneem, tadehļ ka wini buhs bijuschi remdeni, atkrituschi no Deewa un ilgojuschees pehz sahtana waras. Bet kahds waretu jautat: „Waj tad Deews par to sodis, ja tikai sirds ilgojas pehz sahtana, bet naw wehl ļaunus darbus padarijusi? Eedomasimees tahdu gadijeenu: Kahds kehninsch sawâ walsti sakehris laupitaju wadoni, kursch ilgu laiku wina walsti breesmu darbus pastrahdajis. Winsch scho bihstamo noseedsneeku leek eeslehgt kehdès un eemest zeetumâ. Bet tur wina walsti kahdi no eedsihwotajeem, kureem pascheem gan nekahdus breesmu darbus newar peerahdit, simpatisè ar scho laupitaju wadoni, suhta tam wehstules un gaida us wina atswabinaschanu. Te kahdas wehstules nahk kehninam rokâs. Ko nu daris schis taisnais un stingrais

kehninsch? Ussinadams wehstulu rakstitajus, winsch tos, bes kahdeem ziteem peerahdijumeem, kà sawas walsts eenaidneeka peekritejus, ari eemetis zeetumâ.

Un schahdas wehstules — ilgas un wehleschanàs — ari tuhkstoschu gadu meera walsti, no Deewa atkritușchas un eenaida pilnas sirdis suhtis sawam leelkungam — sahtanam. Pehz taisnibas rihkodamees, Deews nemas zitadi newar, ka winus lihds ar sahtanu atstumt us muhschibu no sawa waiga un sodit.

A. Elberta:

Jaunais gads.

Ikkatrs gads ness leetu, krusu wehju,
Un druhmas deenas, kà ar' saulainas;
Bet tomehr dahwina mums ari spehju,
Kà waram pahrzeest breesmas daschadas.

Lai tadehł dsihwê esam usmanigi
Un rokas klehpî brihwi neturam,
Bet zenschamees ikdeenas, pastahwigi,
Ka katrs sawu mehrki aissneedsam.

Lai negaidam, kad ziti preeksch mums strahdàs,
Mums pascheem sawa maise japelna;
To, ko mehs nespehjam, Deews preeksch mums gahdàs,
Ja dsihwosim mehs Wina draudsibâ.

Pigmeja:

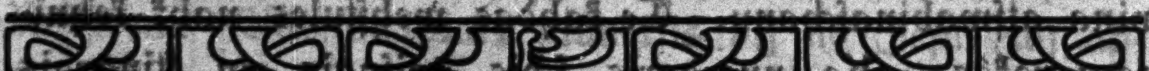
Es sinu . . .

Es sinu, kad schi dsihwe beigsees,
Schì „mahlu buhda" sakritis,
Man dwehsele us augschu steigsees,
Man dsihwoklis buhs debesîs.

Es sinu, tur man labi klahsees,
Tur sahpes mani nemozîs,
Tur wisas manas mokas stahsees;
Jo tàs buhs manas debesis!

Es sinu, tur buhs eng'lu bari,
Kas swehto troni aplidos;
Kà kalpodami debess gari,
Tee dseesmam mani eelihgsmos.

Es sinu . . . Un zik salda dwehsma
Jau tagad sirdi eelihgsmo,
Un neredsama brihnumwehsma
Glausch manim waigu gurușcho.

Stahsti un apraksti.

A. Leite:

Peedsihwojumi Sibirijâ.

No Jakutskas lihds Tschuraptschai.

Treschàs deenas wakarâ daudsi no muhsejeem isbrauza no Jakutskas us jaunajàm dsihwes weetam — kur nu kurais . . . daudsi atsweizinajàs kà us nekad neredseschanos: kà lai sateekas ledainajâ tuksnesî, schkirti 3000 un wairak werstu leelâ tahlumâ, kurâ naw pat deriga zeła preeksch braukschanas ar rateem?

Zeturtàs deenas rihtâ ari man wajadseja isbraukt us dsihwi, us wairak kà 200 werstu atstahto jakutu nometni „Tschuraptschu."

Polizijas waldê dabuju sinat, ka wehl 8 beedreem dsihwes weeta turpat nospreesta, un ka weens tuhlit man lihdsi braukschot, bet otrs rihtâ no rihta.

Pehz pusdeenas pee dsihwokła peebrauza kasaks — no Jermaka kasaku pehznahzejeem — un peeklahjigâ kahrtâ pasinoja, ka schis diwjuhgs esot preeksch manis un mana weena beedra un, ja es esot jau wisu sagatawojis, tad lai ari nekawejotees, jo zitadi rihtâ lihds galam newareschot nobraukt — winsch buhschot lihds galam muhs pawadit.

Sawus eepirkumus un nedauds leetas us isgrabejuscho ratu kublu salizis, sehdos ari pats tur wirsû . . . Kasaks apsehdàs ratu preekschâ — wedejam jakutam blakus . . . Jakuts meschonigi eekleedsàs, un masee, wahjee sirgeli, stahwus sasleedamees, isdrahsàs is sehtas us bedraino puteikkaino eelu. Rati kratija breesmigi, un us kulbas zeetajeem dehłeem bija łoti neapskauschama sehdeschana.

„Nekas," manu neehrtibu nowehrojis, meerinaja kasaks: „kad isbrauksim is pilsehtas, jeb, wismas, otrpus upes, eerihkosamees ehrtaki — pee pirmàs stirpas saliksim ratos labi dauds seena, tad sehdeschana buhs mihkstumihkstà."

Paschâ pilsehtas nomalê ornanis eegreesa weenâ sehtâ, kurâ bij kahdas 12 semas, besjumtu buhdinas, pa kuru starpam skraidija masi, puskaili un ari pawisam kaili behrnini. Winu meesas bija apklahtas ar tahdu kahrtu dubłu un ziteem netihrumeem, ka gandrihs japeenem, ka wini tihscham no peeauguschajeem apsmehreti, lai eelasgahjeji, wismas notahlem, tos nenoturetu par kaileem. Kasaks paskaidroja, ka schee masee, kailee, netihree zilwezini esot nabadsigakàs jakutu schkiras behrni. Schi schkira, nekad no paradeem neiseedama, bes isredses us labakeem laikeem, kalpojot saweem tajoneem (kungeem) par tikdauds algas, zik kalpinatajam patihkas atmest. Weenâ no schim buhdinam, pee tahda neapskauschama dsihwes pabehrna, wina beedrs bija atradis naktsmahjas. Kamehr kasaks aisgahja winu usmeklet, es peelabinaju pee sewis pahris maso plikainischu un eedahwinaju

katram gabaliꞥu zukura. Tas peewilka ari zitus un, kamehr kaſaks, manu beedri uſmeklejis, atnahza atpakał, mans zukura krahjums bija itin labi noplazis. Sagatawoꞩchanàs uſ zeła, beedrim neaiſgahja ilgaki kà man. Leetu winam nebija wairak kà tàs, ko tai-paꞩchâ nahzeenâ abi ar kaſaku pee rateem atneꞩa. Uſ kulbu uſzelt un peeꞩeet bija mirkła darbs. Iſ ꞩehtas iſbrauzàm tahdâ paꞩchâ kahrtâ, kà pirmo reiſ; tikai ar to ſtarpibu, ka wiꞩs bars maſo plikaiꞥu pawadija pa wahrteem un wehl labu gabalu pa eelu — wiꞥu ꞩirꞩniꞥas bija pilnas pateizibas par zukura graudiꞥeem, kurus biju iſdalijis un kuri wiꞥeem tik labi ꞩmekeja.

Werſtes peezas brauzàm pa iſmirkuꞩchu zełu gar Lenes upes kreiꞩo kraſtu. Kaſaks dſina ſirgus weenâ dſihꞩchanâ auꞣeem ween. Uſ muhꞩu peeſihmi: ka tik pahrmehrigi ſirgus treekt naw labi, wiꞥꞩch atbildeja ar neꞩapraſdamu, pretimjautajoꞩchu ꞩkateenu. Wiꞥꞩch darija pehz wiſpahrigi peeꞥemtas paraꞩchas, kura uſ ꞩchejeenes zełeem peekopta no ꞩenu-ꞩenejeem Jakutꞩkas eekaroꞩchanas laikeem. Paſta ſirgu turetajeem makſà deeſgan prahwas ſummas, bet par to ari teek neꞩaudſigi braukts. Beeſchi noteek, ka pahrmoziti lopiꞥi nokriht uſ zeła. Lenes upes uhdens neſen no pahrpluhduma bija atgreeſees grihwâ un tadehł zełꞩch bija ahrkahrtigi mułkainꞩch un ꞩlapꞩch; un bija teeꞩcham jabrihnas, ka maſee, wahjee ſirdſiꞥi eeꞩpehja wiꞩas peezas werſtes weenâ ꞩkreeꞩchanâ noꞩkreet.

No galwas lihdſ kahju papeſcheem ar dubłeem apꞩchkiti, peebrauzàm pee pahrzełamàs weetas. Peeſtatne bija — ꞩauſs, ſahłainꞩch laukumiꞥꞩch, puꞩſalweidigi eeſteepees upes ſtraumê. Pee paprahwa akmiꞥa peeꞩeeta, ꞩchuhpojàs leela, no beeſeem dehłeem taiꞩita, neweikla laiwa. Laukumiꞥu widû, peldus iſlaiduꞩchees, 4 jakuti ꞩpehleja kahrtis. Tee bija pahrzehleji. Mums peebrauzot, wiꞥi peezehlàs un, klaht peenahkuꞩchi, wiꞩeem pehz kahrtas ꞩweizinotees, paꞩneedſa ꞩawas zeetàs, itin kà ar netihrumeem apauguꞩchàs rokas. Ari wiꞥu ꞩchaurâs mongułrahꞩas azîs mirdſeja meermihliga, apꞩweizoꞩcha draudſiba. Es un mans beedrs atbildejàm ar neleekułotu ꞩirꞩnibu; bet kaſaks teem uſbłahwa, lai nebahſchotees zilwekeem wirꞩû ar neekoꞩchanos, bet lai ahtrak gatawojot laiwu un eeneꞩot tur muhꞩu leetas. Jakuti ꞩakumpuꞩchi, gauſi iſpildija wiꞥa pawehli. Kaut gan wiꞥu waibſti neko neiſdewa, tatꞩchu es biju pahrleezinats, ka eekꞩchkigi wiꞥi bija ar kaſaku nemeerâ.

Kad bijàm wiꞩu laiwâ ꞩaneꞩuꞩchi, jakuti widukli paklahja ſeemełbreeſcha ahdu, un ar ſihmem mahdami, mani un manu beedri uſaizinaja uſ guleꞩchanu. Kaſaks atkal paꞩkaidroja, ka lihdſ otram kraſtam ir 12 werſtes, kuras nobrauks ne ahtrak, kà 5 ſtundâs, un tadehł, ꞥemot wehrâ, ka nahkoꞩchà nakts paees weenâ braukꞩchanâ, eꞩot tas gudrakais — ꞩekoꞩchas 5 ſtundas iſleetot preekꞩch guleꞩchanas. Pats wiꞥꞩch ꞩaritinajàs laiwas pakałgalâ un pehz maſ mirkłeem jau bija zeeti aiſmidſis. Laiwa lehni ꞩlihdeja uſ preekꞩchu ſtarp ꞩihkkruhmiꞥu apauguꞩchajàm ꞩalam, no kuru kraſteem, weens pehz otra pazehlàs ſoſu un pihłu bari. Aplam leelas bailes ꞩcheem ſeemełſemes putneem no mums nebija — tikko laiwa druꞩziꞥ attahlinajàs, wiꞥi beſ kaweꞩchanas nolaidàs atkal wezajâs weetâs. Druꞩku pa kreewiꞩki mahkoꞩchs jakuts mums paꞩkaidroja, ka werſtes 5 no kraſta ir uſpluhduma lihmenis, un ka pehz kahdàm deenam 10, kad upes tezeꞩchana buhs nonahkuꞩe normalâ ſtahwoklî, taî paꞩchâ weetâ, kur tagad pahri brauzam, ſałos ꞩkaiſtas pławas.

Siltee junija ꞩaules ſtari un weeglà laiwas ꞩchuhpoꞩchana eeaijaja ari mani un manu beedri weeglâ ꞩnaudeenâ. Atguhlamees uſ mihkſta ſeemełbreeſcha ahdu. Airetaji, jakuti, eeꞩahka kaut ko ꞩpindſoꞩchu dſeedàt. Weenmułigàs dſeeꞩmu ꞩkaꞥas, ar wiłꞥu ꞩchłakſteeneem jaukdamàs, likas pamaſam kaut kur attahlumâ dſeedot — es eemigu . . . Sapꞥi par ꞩepreekꞩchejo dſihwi un tehwiju apzeemoja prahta juhtas — bija labi un omuligi . . . Warbuht ka daudſ ko buhtu iſꞩapꞥojis, bet neſauꞩcha ſtipra ꞩchuhpoꞩchana un jakutu meſchonweidigee błahweeni mani uſmodinaja: Bijam eebraukuꞩchi upes teeꞩchajâ gultnê, kur ſtraume bija waren ahtra un wiłꞥi leeli — laiwu ar waru neꞩa uſ leju. Ar ſihmem jakuti muhs luhdſa ꞩehſtees wiꞥeem palihgâ pee irkłeem. Nekaweti to ari iſpildijàm. Kaſaks ari uſzehlas un, buhdams ꞩpehzigs zilweks, ſtrahdaja wehl ꞩekmigaki nekà mehs. Wiꞩeem kopâ, duhꞩchigi, eeꞩchkibbi pret ſtraumi airejot, pehz 2 ſtundam pahrbrauzàm pahr teeꞩcho gultni meerigâ uſpluhduma uhdenî. Labais kraſts iſlikàs pawiꞩam tuwu — uhdens attahlumu łoti ꞩaihꞩina — bet pehz deeſgan ꞩpehzigas aireꞩchanas, tikai pehz 1½ ſtundas pee wiꞥa peeſtahjàm. Schis bija augſtaks par kreiꞩo kraſtu un ari apaudſis ar leelakeem, beeſakeem kruhmeem. Sołus 20 no peeſtahtnes weetas ſtahweja 2 jakutu jurtas — tur bija paſta ſirgu ſtazija. Stazijas jakuti jau bija pamanijuꞩchi muhs brauzam un iſnahkuꞩchi preti. Muhꞩu leetas knaꞩchi pakehra un aiſneꞩa uſ jurtu.

Kamehr ſirgus aiſjuhdſa, jurtas ꞩaimneeks peeteizàs pazeenàt ar tehju, ko ar pateizibu peeꞥehmàm. Kamehr pats ꞩaimneeks rihkojàs ap patwahru, ꞩaimneeze jurtas preekꞩchâ klahja galdu. No ꞩwehtbilſchu preekꞩchas atneꞩa kaſtiꞥu, iſ kuras iſꞥehma glahſes un apakꞩchtaꞩites, apklahtas ar beeſum-beeſu netihrumu kahrtu. Kaſaks pa jakutiꞩki pateiza, lai traukus noꞩkalojot. Wareja redſet, ka ꞩchi peeſihme ꞩaimneezei ne wiꞩai patika; tatꞩchu ta atneꞩa trauziꞥu ar uhdeni un netihru wełas gabalu preekꞩch noꞩlauziꞩchanas. Uhdenî ꞩkalojot netihrumu kahrta ne wiꞩai weegli padewàs — pehz maſgaꞩchanas un noꞩlauziꞩchanas pee traukeem wehl palika daudſ netihrumu. Saꞩkatidama netihras punktis, ꞩaimneeze tos ꞥehmàs pehz ꞩawas metodes tihrit: uſꞩpłahwa uſ netihrumu wirꞩû, pakaꞩija ar nagu un tad ar wełas gabalu tik ilgi behrſa, kamehr atkaꞩamà kahrta bija noſt atdabuta. Uſ galda ari atneꞩa behrſu tahꞩchu trauku ar peenu.

Kad patwahrs uſwahrijàs, saimneeks luhdſa pee galda, pee tam peemetinadams, lai zukuru un maiſi mehs panemot sawu, jo jakutu nabadſigajàs jurtàs tahdu dahrgumu neesot. Iſſalkuschi buhdami, mehs tuhlit sehdamees pee galda — muhs kairinaja swaigais peens. Bet lihdſ ko karoti mehrzu winâ, labà griba pahrgahja: pee karotes peeķehràs tikdaudſ spalwu un zitu netihrumu, ka to pee mutes likt nebija nekahdi eespehjams . . . Ko nu darit? Mans beedris peedomaja, ka iſkahſtu winu gan waretu leetot, un preeksch schi noluhka atnesa tihru dweeli. Paprasijam no saimneezes tihru trauzinu, kuru labi iſmaſgajàm un tad sahkàm kahſt. Uſ dweeła palika beeſa kahrta spalwu un peenâ iſmirkuschas gowu mehslu dałas, no kuram ari peens bija peenehmis nesmuku nokrahsu un sabeeſejuschu welkoschos ihpaschibu. No peena baudischanas nekas neiſnahza. Iſmaſgajam wehrdoschâ uhdenî saimneezes spodrinatàs glahſes un, ehſdami kaltetu maiſi, peedſehràm kineeschu dſehreenu. Kamehr mehs meelojamees ap weenkahrscho launagu, peeaugusches jurtas eedſihwotaji, maſinos klehpjos sanehmuschi, sasehdàs mums apkahrt. Mums palika gandrihſ neehrti ſem winu nenolaidigajeem skateeneem: redſejàm, ka wini kautko gaida — bet ko tad? Kad pee kaſaka greeſamees pehz iſskaidroschanas, tas eesmehjàs pilnâ kaklà. „Ja uſ wisu to," teiza winsch, „greesisat wehribu, tad" . . . winsch daudſſihmigi pamahja ar roku, teikumu nepabeidſis. Tikai uſ otrreiſeju jautajumu paskaidroja: ka jakuti gaidot zeemkukuli; bet lai labak neko nedodot, jo tee esot pahrak uſbahſigi meschoni. Bet mehs tatschu nedrihkſtejàm buht nepateizigi par winu weesmihlibu . . . Sarunajos ar sawu beedri un eedewàm wiseem pa gabalinam schaudetas maiſes un graudinu zukura. Zik neezigs ari schis zeemkukulis nebija, tatschu wisi bija łoti pateizigi.

Pehz kahdas pusſtundas padewa diwjuhgu preeksch tahlak zełoschanas. Tschihkſtoschos, nesmehretos ratos, galwas noduhruschi, bet ausis dusmigi peeglauduschi ſtahweja eejuhgti 2 balti, sprogaini ſirdſini. Pee eesehschanas kaſaks paſinoja, ka lihdſ nahkoschai ſtanzijai esot 35 werſtes, kuras ahtrak par 3 ſtundam nenobraukschot, jo zełsch wehl wisur esot paslikts. Waj tad schee ſirgeli ari 35 werſtis spehs noskreet aułos ween, kà winejee no pilsehtas lihdſ pahrzełamai weetai 5 werſtis? — tà padomaju pee sewim. Bet wehlak iſrahdijàs — ka tas teescham tà bija. Sirgi skrehja wisu zełu kà trakodami, weenigi puszełâ ormanis teem dewa minutes 15 atpuhtas. Zełsch gahja pa beeſu taigu, un weetam bija tik schaurs, ka asu gali ķehràs aiſ zełmalas kokeem. Resnas koku saknes klahja zełu kà nelihdſens brugis, un kratija ratus ikkà muhs gribedams wehtit. Labi wehl, ka drihſ peebrauzam pee ſeena ſtirpas, no kuras peekrahwàm pilnus ratus un pret kratischanu daudſmaſ nodroschinajamees. Seenu newajadſeja ne no kahda iſprasit, ne ari par to maksat. Jakutskà wispahrigi ir eerasts, ka schahdàs wajadſibàs newar buht aiſleegums.

Zełsch no Lenes krasta lihdſ Tschuraptschai, preeksch dabas mihłotaja ir deeſgan interesants: beeſa, augſta taiga; plaschas ſahłainas pławas; leeli, dſiłi eſeri, kuri mudschet=mudsch no uhdens putneem, mainas weens pehz otra wisas 200 werſtes. Eſeru wisdſiłakajàs weetàs, allasch eeraugams kahds apaksch, spiz, zukurgalwas weidigs kalninsch=tornits, kuru iſzelschanos lihdſ schim wehl neweena ſiniskà ekspedizija naw wareſuse pahrleezinoschi iſskaidrot. Ap wineem eſera dſełme sasneedſa 10 un wairak asu dſiłumu, bet paschi wini pazełas wairak asu augſtak pahr eſara krasteem. Upes jeb ſtrautinu wisâ schaî zełâ naw; bet gan ſihmes rahda, ka kahdreiſ tur tahdu daudſ bijis.

Jakuti sawas nometnes eerihkojuschi gar eſeru krasteem, jo zitur nekur naw uhdens dabujams. Pa wisu zełu, gar zik nometnem tik nebrauzàm, mums iſskrehja preti wihri nn seewas un katrreiſ dſirdejàm weenus un tos paschus jautajumus: „Kas esat? Uſ kureeni brauzat?" Un muhsu ormanis wiseem atbildeja: „2 iſsuhtiti brauz uſ Tschuraptschu uſ dſihwi." — Stazijàs, kur iſnahza gaidit uſ ſirgu eejuhgschanu, no kaiminu jurtam — ja tahdas atradàs tuwumâ — sanahza wisi, un tad jautajumeem nebija gala. Kaſakam, zik winsch ari neakratijàs, bija jabuht par tulku. Jakuti pehz dabas ir behrnischkigi ſinkahrigi. Pehz jaunajàm ſinam nojaht, waj pat kahjam noskreet wairakas desmitas werſtes teem ir neeka leeta. Dabujuschi kautko dſirdet, wini ari naw slinki tahdu paschu gabalu noſteigtees pee kaimineem, lai ari wineem jaunàs ſinas lihdſdalitu.

Otrâ deenâ, pulkſten 11 wakarâ eebrauzàm Tschuraptschâ. Atskaitot pahrzelschanos par upi un neilgàs uſkaweschanàs ſtazijàs, braukschanâ ween bijàm iſleetojuschi 21 ſtundu, un tajâ laikâ ar 8 reiſ ſirgu pahrmainu nozełojuschi wairak kà 200 werſtes.

Zaur Somiju.

Bija patihkams 5. dezembra wakars, laiks brangi aukſts, bet dſihdrs. Łaudis pulkeem dewàs uſ E w a n g e l i j u m a n a m u. Leelais nams sposchi apgaismots. Łauschu skateenos manams meers un zeribas pilna pałauschanàs uſ Deewu, kahda atrodama pee pateesi tizigeem łaudim. Tee bij nahkuschi atwehrt jauno Ewangelijuma nama k a r e i w u l a ſ a r e t i un iſwadit sawu mihleto mahzitaju miſiones zełojumâ uſ ahrſemem.

Tapa taiſits patihkams eewadijeens ar Deewa wahrda laſischanu, luhgschanu, draudſes un koschi saskanoschàm kora dſeesmam. Draudſes dſeesmas tapa eewaditas un waditas waj nu ar ehrgełu waj tauru orkeſtra skanam. Paſtarpam mandolinu koris spehleja daschas dſeesminas. Draudſes mahzitajs W. F e t l e r s pehz tam ar draudſi atſtahja deewkalpojuma telpas un uſgahja laſaretes telpàs, kuras saſtahw no 12 iſtabam preeksch 25 kareiweem, lai tur ar Deewa wahrda laſischanu un luhgschanu atklahtu laſareti

karâ eewainoteem. Schàs lasaretes telpas apgaismoschanu u. z. dod Ewangelijuma nama draudse; winas eerihkoschanai, uztureschanai un apkalposchanai leelakâ daļa kreewu baptistu draudses peesuhtija seedojumus. Lasarete stahw Kreewijas pilsehtu saweenibas ahrstu pahrsinâ. Telpas siltas, gaischas un spodras.

Sirsnigai atwehrschanai sekoja swehtigs deewkalpojums, wisai draudsei un dauds draugeem un labwehleem peedalotees. Walsts himna tapa dseedata ar pateesu sirsnibu. Mahzitajs Fetlers sazija sirsnigu sprediki, ko sawâ laikâ pasneegsim ari „Kr. Wehstnesī". Pehz tam, kad draudses gans pasinoja, ka tam eeteikts kahdu laiku iszeļot us ahrsemem, tad eesahkas atwadischanâs wahrdi un swehtibu nowehlejumi, kuri gandrihs negribeja beigtees. Kahds kara ahrsts, Ewangelijuma nama draudses lozeklis, dseedaja skaistu solo par debesim. Luhgschanas bij sewischki sirsnigas. Wisi saprata, ka tas schimbrihscham ir Deewa prahts, ka br. Fetlers kahdu laiku dabutu atpuhtu no gruhtâ darba waj wismas pahrmainu sawâ darbâ un ka tas apzeļotu daschus no paganeem seemeļos apdsihwotos apgabalus waj darbotos kahdu laiku starp wezeem draugeem un garigeem radeem Anglijâ. Roku speeschana negribeja gandrihs beigtees. Us iswadischanu bij eeraduschàs ari wairak ļoti eewehrojamas personas.

Ap plkst. $^{1}/_{2}$11 basnizas laukumâ eeradàs leels automobils. Publika pulzejàs tur. Plkst. 11 nakti mihletais wadonis isnahza un eesehdàs automobilī ar saweem tuweem, kuri to pawadija us Somijas dselszeļa stanziju. Tur draugi un pasinas tam sahka dot sawas kartis, lai teem ko usrakstâ, ko tas ari darija, usrakstidams us tàm Bibeles pantinas un paskubinajumus. Tâ ap to bij sapulzejuschees pahris simts klusedamu ļauschu ar smaideem us sejam. Pehz tam, ap $^{3}/_{4}$12 wadonis gauseem soleem, ar pasinam sweizinadamees, pamasam tuwojàs Somijas dselszeļa wilzeenam. Wiss, wairak simts personu leelais pulks, tika islaists zauri barjerai, kur tad, lihds ar sawu garigo wadoni, parunadamees kustejàs no weena perona gala us otru. Wina laulata draudsene turejàs pee wina weenas rokas un draudses wezakais diakons pee otras.

Otrais swans atgahdinaja, ka jaukahpj us wagona platformas. Tur wehl daschi wehlaknahzeji no ta atwadijàs. Tapa pases zaurskatitas, tadehļ ka wilzeenam bij jaeet us Somiju. Ari zaurskatitajs, augstaks eerehdnis, laipni sweizinaja dahrgo zeļotaju. Us platformas stahwedams, pirms wilzeena aiseeschanas, tas wehl paskubinaja brahļus un mahsas, neaismirst, ka *Jesus Kristus ta Deewa Dehla asinis muhs schkihsta no wiseem grehkeem, un lai lasa ikdeenas Deewa wahrdu*, kas ween spehj muhs wadit us pateesibu, deewischku gudribu un swehtu, schkihstu, no grehkeem noschkirtu dsihwi.

Kad wilzeens eesahka kustetees, tad jaunee tam skreja lihds pa garo peronu, zik tahlu waredami. Atpakaļ palizeji dseedaja: „Deews ar mums, lihds atkal tiksimees!"

Drihsi bijam eerihkojuschees glihtajâ Somijas dselszeļa wagona gulamistabâ. Tur pahrskatijàm lihdsdoto un turejàm naktsmaltiti. Wilzeens brauz pa $^{1}/_{2}$ ahtrak nekâ parastee. Pehz ihsas luhgschanas es eenehmu augschejo guļweetu, kamehr mans beedrs apakschejo. Bet tas schehlojàs, ka sobsahpju dehļ newarot eemigt. Us rihta pusi ari winsch aismiga. Sawadi bij, ka no wilzeena apkalpotajeem tikai retais prata drusku pa kreewiski. Tee usrunaja muhs somu walodâ, ko nesapratàm. Islihdsejamees, kâ waredami.

Plkst. 8 rihtâ ahtrwilzeens bij muhs aisnesis pee *Rihimäki* peestahtnes. Tâ ir paprahwa pilsehta un, kâ dselszeļu zentrs, beidsamos gados leeliski usplaukusi. Weesnizâ pehz brokasta drusku atpuhtamees, sakahrtojàm leetas, pehz tam apskatijàm pilsehtu. Wisur weenkahrschas glihtas mahjas, ar saļumeem ap tàm. Weenkahrschiba un tihriba leekas buht somu tautas ihpaschiba.

Sche wajadseja peenahkt ahtrwilzeenam no Helsingforsas plkst. 4 pehz pusd., bet tas peenahza plkst. 8 wakarâ, tadehļ isnahza wakas pakawetees swaigajâ somu kalnu gaisâ. Aukstums sche dauds masaks nekâ Petrogradâ, jo sche juhra naw tahlu. Bes tam 6. dezembri nebij auksts laiks. No peenahkuschâ wilzeena pasascheereem issinajàm, ka bij sadeguse ta wagona ass, kurâ mums buhtu bijis atschkirtâs kupejâs jausturas. Ta weetâ dabujàm wagonu, kurâ nebij numuretas weetas un tadehļ dabujàm zeļot atkal kopigi weenâ kupejâ. Baudijuschi no lihdsnemtàm wakarinam un klusâ luhgschanâ pawadijuschi laiku, rihkojamees dotees pee meera. Wehl pehdejâ pusstundâ, pirms pusnakts, beedrs man dikteja jaunu dsejoli. Bet pirms to warejàm nobeigt, nogurums un meegs muhs abus pahrspehja. Schoreis, pehz ilga laika beedrim pateesi nahza meegs un tas guleja ne masak par 11 stundam. Nahkoschâ pusdeenas laikâ tas rakstija wehstules saweem tuwineekeem, kamehr wilzeens ar leelu skubu muhs nesa us Sweedrijas robeschu pusi. Reisem tas pagausi rahpas kalnos, lai totees ar leelaku skubu otrâ pusê dotos atkal lihdsenumos. Gar zeļa malam neleelas mahjinas, un masu meschinu waj kruhmu puduri. Stazijas gaischas un puslihds ehrtas. Wisâs winâs redsamas kreewu karaspehka nodaļas un us tàm plīwinajàs kreewu walsts karogi. Gandrihs weenigee zilweki, kuri tur war dot paskaidrojumus kreewu walodâ, ir muhsu plaschâs tehwijas schandarmi.

Pee *Wiborgas* sastapàm wilzeenu, kas nahzis no robescham. Redsu tur dauds Eeksch-Kreewijas un Kaukasijas ļauschu. Jautaju: „No kureenes?". Tee atbild: „Is Amerikas!" „Kapehz zeļojat tagad atpakaļ?" „Amerikâ mas darba. Brauzam tehwiju aissargat!" Armeneetis wehl peesihmê, ka tagad Kaukasijâ esot karsch, jabrauzot mahjâs. Isgahjis is wagona, redsu dauds ļauschu meerigi un klusi us mums noraugamees. Winu preekschâ ir labs skaits somu polizijas eerehdnu. Peegahjis, weenam no teem waizaju, kapehz sche tikdauds polizijas eerehdnu? Tas man atbild, ka sche pahrmeklejot, kahdi ļaudis eebrauz

iſ Sweedrijas Somijâ un Kreewijâ. Neeſot atraduſchi ne-weena Wahzijas pawalſtneeka.

Wagonu durwis tika aiſſlehgtas, lihdſ aiſbrauzàm pee pehdejàs ſomu ſtanzijas T o r n e o. Tur wiſi brihwi wareja iſkahpt un dotees, kur grib. Redſu, ka zelotaji — kreewi, ſweedri, ſomi, angli u. z. druhſmeſas ap wedejeem. Dodamees ari mehs turpu. Tur uſſinam, ka jabrauz ar ragutinam pa ledu pahri upei, kura tik plata kà Kurſemes Leelupe ſawâs platakâs weetâs, preti juhrmalas peldu wee-tam. Brauzot peedſihwojam, ka ir pa maſ, ja zilweks prot tikai 6 walodas ween. Somu waj ſweedru kutſcheeris ne-ſaprata ne wahrda no ta, ko tam ſazijàm, uſ kureeni gri-bam braukt. Tas eeweda muhs pehdejâ Somijas pilſehtâ uſ Sweedrijas robeſcham un wiſinaja pa pilſehtu. Nami jauni un gaiſchâ krahſâ; dſihwokli augſteem greeſteem. Wiſs tahds kluſs un tihrs ſchinî ſeemelos eſoſchâ robeſchu pil-ſehtâ. Tomehr mums naw laika wiſinatees. Iſkahpju, praſu ſomu gorodowojam zelu, bet tas neprot neweenas no tàm walodam, kuras runaju. Eeraugu inteligentu kungu. Praſu tam anglu walodâ pehz zela. Tas ſaprata un aiſ-rahdija wedejam muhs aiſweſt uſ muitas namu.

Zereſim tur ſaſtapt neſejus, kas palihdſetu pakas ſanemt un eeneſt namâ, bet tahdu tur naw. Turpreti 10—13 gadus wezi ſehni peedahwajas pakas neſt. Mans beedrs praſa kahdam kreewiſki protoſcham eerehdnim, waj teem war uſtizet pakas neſt? Tas atbild: „Saglu mums lihdſ ſchim wehl naw!“ Pateeſi jauka leeziba par deew-bijigo un uſ augſtas likumibas pakahpes eſoſchu ſomu tautu un winas jaunibu!

Sehni, dabujuſchi neſamos, nenoklihſt no paku dewe-jeem un pehz paku pahrluhkoſchanas no ſweedru eerehd-nu puſes — ta notika 5 minutês — ſehni atkal iſneſa pakas un nolika ſem ſehgeldrahnas, kur paſchi palika par uſtizi-geem ſargeem. Wiſu paſu apſihmeſchana no kreewu ſchandarmu puſes wilkàs ap ſtundu. Pa to laiku ſaru-najàm wedeju, kas aiſwedis lihdſ tuwejai ſweedru pil-ſehtai.

Tikamees ar 4 angleem, kuri dewàs uſ dſimteni. Tos nahkoſchâ ſweedru pilſehtâ gaidija automobils, lai aiſweſtu uſ 27 werſtes atſtahto ſweedru dſelſszela peeſtahtni. Mans beedrs ſarunaja, lai tee ari winu uſnem ahtrajos ratos. Tee to ari apſolija.

Wehl draudſigi wahrdi, pehdejee padomi, ſweikas wiſeem . . . Beedrs jau ſehdeja ſlaidâs kamanâs. Laiks nebij aukſts. Ar wahrdeem: „uſ redſeſchanos!“ uſ luh-pam tas aiſbrauza zaur barjeeri. Tam ſekoja diwas ka-manas ar angleem. Pahri barjeeram zaur tumſu wareja ſaredſet pirmo ſweedru pilſehtu, kurp dewàs mans zela beedrs. Luhgſim Deewu un gaidiſim zelojuma ap-rakſtus!

Uſ juhras ſalam.

Latwiſki no A. E l b e r t a.

Atmakſa zaur haiſiwim.

Wezais Seſans, eedſimtais, bija atgreeſees. Winſch ſtahſtija ſekoſchu peedſihwojumu: „Starp behrneem, kuri mani ſenak apmekleja, bij ari kahds paganu preeſtera dehls. Tehws winam bij bahrgi aiſleedſis ar mani ſa-tiktees. Kahdâ deenâ ſchis ſehns atnahza pee manis meſchâ, kur es ſtrahdaju, un ſtahſtija, zik wina tehws eſot duſmigs uſ mani un ka tas eſot draudejis winu paſiſt, ja winſch wehl kahdreiſ nahkſchot pee manis. „Es mihlu ſawu tehwu,“ winſch nobeidſa, „bet man ari patihk dſirdet, kad tu ſtahſti no Jeſus, es labpraht nahktu, ja mans tehws neduſmotos; ſaki, ko lai nu es daru?“ Es winam teizu, lai winſch wairs nenahk pee manis, jo rakſtits ſtahw: „Godà ſawu tehwu un mahti!“ „Bet,“ es turpinaju, „nometiſimees zelos un atdoſim ſcho leetu muhſu Kungam Jeſum, kas walda pahr de-beſi un ſemi!“ Tad es ſirſnigi luhdſu: „Mihlais Kungs Jeſu, Tu eſi pats reiſ ſazijis, lai behrnini nahk pee Tewis, jo Tu behrnus mihli un ari pats reiſ eſi bijis behrns. Noſkatees tapehz uſ ſcho Tawu behrnu, kurſch ir noſkumis un neſin, ko lai tagad dara, un es ari ne-ſinu, ko lai es winam ſaku. Winſch labpraht grib pee Tewis nahkt, bet wina tehws par to ir duſmigs un winam leeliſki draudè. Bet Tu eſi ari ſchi behrna Tehws, un Tu reiſ tahdus aprahji, kuri nelahwa behr-neem pee Tewis nahkt. Mehs ſinam, ka Tu ſchodeen wehl eſi tas pats, tapehz mehs Tewi luhdſam, lai Tu ſchim ſehnam dotu eeſpehju Tewim kalpot!“ — Tad es teizu ſehnam: „Ej tagad mahjâs, nogaidiſim, ko tas Kungs daris.“ Ziti tomehr bij pamanijuſchi, ka ſchis ſehns bij pee manis bijis; kad nu wina tehws to dabuja ſinat, tas winu neſchehligi pehra un noſwehrejàs, ka winſch to noſitiſchot, ja tas wehl reiſ pee manis at-nahkſchot. Kahds ſehns atnahza un man wiſu notikuſcho paſtahſtija, es jutu, ka man aſinis ſakahpj galwâ. Es paliku duſmigs un gribeju eet atreebtees preeſterim. Bet, kad apgreeſos uſ eeſchanu, man eenahza prahtâ Pawila wahrdi romeeſcheem: „Man peeder ta atreeb-ſchana, es atmakſaſchu, ſaka tas Kungs!“ Tad es pa-liku ſtahwot un luhdſu ſkanâ balſi: „Kungs Jeſus, Tu to wiſu eſi redſejis, un ar to peeteek, Tu atmakſaſi!“ Es nemaſ neſinaju, ka biju to teizis tik ſkanâ balſi, bet ſehns, kurſch man behdigo notikumu pawehſtija, bij wiſu to dſirdejis un paſtahſtija ziteem ſahdſchâ, ka es eſot luhdſis ſawu Deewu, lai tas preeſterim atmakſajot. — Otrâ deenâ gahja tas pats preeſteris lihdſ ar ziteem wihreem ſwejot. Bet kad wini, tihklu welkot, eebrida uhdenî, tad kahda haiſiws peepeſchi ſagrahba preeſteri aiſ kahjas un rahwa dſilumâ; uſ wina palihgà kleedſee-neem gan ziti ar laiwam gribeja winam ſteigtees pa-lihgâ, bet winſch jau drihſ bij ſem uhdens, pee kam ſaſkrehja wairak haiſiwis, winu ſaplehſa gabalos un

aprija. Ziti wihri, kuri bij redsejuschi scho breesmigo skatu, łoti isbijuschees steidsàs us mahjam un wisus łaudis sasinoja us tirgus platscha. Wirsaischi un wezakee lika pastahstit, kà wiss tas bij notizis, un es ari starp wineem sehdeju sawâ sinamâ weetâ. Preesteri trakoja ais dusmam un mani apwainoja, ka es esot wainigs pee winu radineeka nahwes. „Weenigi kristigajs ir wainigs," wini sauza, „winsch ir luhdsis sawus deewus, lai tee par sehna sischanu atreebjas, un tee ir atsuhtijuschi haisiwis. Tadehł schim kristigajam ir jamirst!" Un wisi preesteri sauza kà weenâ balsî: „Winam ir jamirst!" Bet wisi ziti łaudis bij gluschi klusu, un es maniju, ka tee ir manà pusê. Es ari, neteizis ne wahrda, sehdeju itin klusu, kamehr mani wirsaitis usaizinaja runat. Tad es droschi teizu: „Juhs, wirsaischi, klausatees manus wahrdus! Es esmu pilnigi newainigs pee schi behdigà notikuma. Kad es dsirdeju, ka tas wihrs, kura tagad wairs nawa, bija tikai tadehł sadausijis sawu dehlu, ka tas bij atnahzis pee manis, tad es leeliski sadusmajos un gribeju eet par to winam atreebtees. Bet tad es atmineju sawa Kunga wahrdus: „Man peeder ta atreebschana, Es atmaksaschu!" — Un tad es saziju: „Lai ar to peeteek" — un atdewu to leetu sawa Kunga rokâ. Es Winu neesmu luhdsis, lai Winsch suhtitu haisiwis. Kad Winsch to ir darijis, tad ta ir Wina sinaschana. Ja preesteri tadehł ir dusmigi, tad lai wini dusmojas us Ta, kas atsuhtija haisiwis!" — Kad biju beidsis runat un apsehdos, wisi łaudis sauza: „Tas ir taisniba!" Bet preesteri wairs neteiza ne wahrda. Tad kahds no wezajeem sahka runat: „Kristigais ir pareisi runajis!" winsch teiza. „Preesteri saka, ka kristigajo Deews ir atsuhtijis haisiwis; ja, bet kapehz tad muhsu deewi newareja apsargat sawu preesteri? Tà tad no tam redsams, ka kristigaja Deews ir dauds stipraks, nekà muhsu deewi, jo zitadi Winsch tà ko nebuhtu warejis isdarit. Kà tad nu mehs tahdu stipraku Deewu lai nezinatu? Tahlaku, preesteri saka, ka schim kristigajam tadehł ir jamirst, bet wini ari saka, ka kristigaja Deews ir nonahwejis winu draugu. Ja nu schis Deews jau tà atreebjas par sehna nopehrschanu, ko tad Winsch gan nedaris un kà Winsch mums neatreebsees, kad mehs nokausim scho wihru? Man leekas, ka mehs neesam tik mułki, ka gribesim wisi weenâ deenâ nomirt!" — Un wisi łaudis sauza: „Tas ir pareisi!" Pehz tam uszehlàs wirsaischi un teiza: „Tagad leeta ir nobeigta!" Man, no sapulzes platscha aisejot, łaudis usgawileja, ka es esot winnejis, lai nemas nebaidotees.

Neilgi pehz tam atbrauza kahda laiwa no tàs salas, kur dsihwoja bahrgais un warenais wirsaitis Wetasau. Nu bij paredsams, ka preesteri un łaudis pastahstis scheem weeseem, ka haisiwis ir apehduschas preesteri un tee, pahrbraukuschi mahjâs, to pastahstis sawam wirsaitim, pee kam tad wisu wainu usgreesis ewangelijumam. Tadehł wirsaischi atnahza pee Stefana un łoti nobehdajuschees teiza: „Tu redsi, ka esam tagad gruhtà stahwokli. Schee atbrauzesi wisu pasinos Wetasanam, un kad winsch dabùs sinat, kas pee mums ir notizis un ka mehs to esam slehpuschi, tad winsch muhs bes soda nepametis!" Wini nospreeda zaur sweschajeem wisu pasinot. Bet kad weesi brauza atpakał, tee peepeschi eeraudsija leelu pulku haisiwju, kas apstahja winu laiwu un skrehja pastahwigi lihds. „Tàs ir Stefana Deewa haisiwis," wini isbijuschees sauza, „tàs ir tàs siwis, kuras apehda preesteri." Ais bailem wini upureja haisiwim sawas lihds panemtàs siwis un sirsnigi winàm isskaidroja, ka wini leelajam wirsaitim it neka neteikschot par preestera nahwi un braukschot Wetasanam garam us sawàm mahjam. Wehlaku wini stahstija, tiklihds wini apsolijuschees par preestera nahwi kluset, wiss haisiwju pulks tuhlit esot pasudis.

Tani laikâ atbrauza kahds twaikonis ar balteem łaudim un ismeta enkurus pee tàs salas, kur Stefans dsihwoja; tee mekleja pirkt brunu ruputschu brunas. Kuga łaudis islika kahdu slimneeku us schis salas, kursch pehz trim deenam nomira. Bet wina slimiba bij lipiga un nu usbruka salineekeem. Par laimi daudsi nenomira, tikai daschi wezi łaudis un behrni. Bet daschi ilgi slimoja un gruhti zeeta. Ari Sefans saslima, bet drihs iswesełojàs. Wehl saslimis buhdams, tas kahdâ deenâ sehdeja sawâ buhdinâ un lasija Jaunderibu. Zaur Deewa schehlastibu notika, ka winsch usschkihra Jekaba grahmatu. Lasidams winsch nonahza lihds tai weetai: „Ja kas juhsu starpâ newesels, tas lai aizina draudses wezajus: lai tee par winu luhds, winu swaididami ar ełłu ta Kunga wahrdâ." Jek. 5:14 p. — Kad winsch to bija lasijis, winsch uszehlàs, panehma pudeli ar kokos ełłu un aisgahja pee sawa kaimina, kursch bij łoti slims un nupat bij treknu zuhku upurejis elku deeweem, lai zaur elku laipnibu paliktu atkal wesels, bet nekas nebij lihdsejis. Sefans slimajam isstahstija, ka winsch gribot pee ta ismehginat ap. Jekaba dseedinoschàs sahles, un par winu luhgt sawu Deewu. Slimais tikai atbildeja: „Gahda tik, ka es teeku wesels!" Un brihnischkigi Deews swehtija scho lihdsekli un paklausija luhgschanu; jo no ta brihscha slimneeks palika labaks. Winsch tuhlit ari peerahdija sawu pateizibu: winsch sauza sawu seewu un sawus behrnus un teem isskaidroja, ka winsch nu tagad gribot kopigi ar wineem kalpot Sefana Deewam. Sefans dseedinaja ari zitus slimneekus. Zaur to pamudinati daudsi atklahti apleezinaja, ka wini tizot ewangelijumam. Wini sapulzejàs katru swehtdeenu kopigi pee Deewa luhgschanas un sirsnigi noklausijàs, ko Sefans wineem stahstija, nemas wairs nebaididamees no dusmigo preesteru draudeem. Tà Sefans sahka atklahti sludinat ewangeliju, pirms winsch bij no misionareem pamahzits un par tahdu eezelts. Winsch newareja klusu zeest, winam nebij meera, winam w a j a d s e j a, it kà zitreis apustuleem, wisur apleezinat, zik wina Pestitajs

ir labs, spehzigs un warens. Tizigo skaits pastahwigi wairojas. Sesans nodomaja aisbraukt pee misionareem, kuri ne wisai tahlu wehl dsihwoja, pastahstit wineem, zik daudf jau te ir tizigo, jo misionari no ta neka wehl nesinaja, un winus luhgt, lai tee ari apmeklè winu un wina tizigos beedrus. Bet zeloschanu winsch pastahwigi atlika us wehlaku laiku, winam ari usmahzàs bailes no warenà Wetasana, kad winsch tikai wineem wiseem breesmigi neatreebjas.

(Turpmak wehl.)

Jauniba.

M. Latona:

Tizigu jauneeschu pulzinu swarigee usdewumi tagatnê.

Sem nosaukuma „Jauneeschu pulzinsch“ mehs saprotam apweenotus jauneklu un jaunawu pulzinus, kuri daschreis sawa masà skaita waj spehka dehl, atrod par labako noturet kopigas stundas. Tà tad mans apzerejums sihmejas tikpat us jauneklееm, kà ari us jaunawam.

Jaunеklu, jaunawu un jauneeschu pulzinu ir deesgan daudf un winu ir tadehl, ka tee grib ko laba darit. Bet ko gan tee kà wispeemehrotaku saweem spehkeem muhsu laikâ waretu darit? Ir beedri un beedrenes, kuri jau gadeem sehsch pulzinu stundâs un loti juht lihdf winu preekeem un behdam. Tee noskumst, ja kahds spehzigs beedrs aiszelo. Ja aiseet wairaki, tad nopuhschas: „Kas tas gan buhs? Muhsu pulzinsch tà drihf war isputet!“ Bet kadehl gan naw wairak tahdu spehzigu beedru? Waj pasaulê zilweku truhkums? Mihlais draugs, kuram jauneeschu darbs tik tuwu pee sirds, gribu greestees pee tewis ar jautajumu: „Waj tu wisus schos gadus esi pilnigi sapratis, kahdam wajadseja buht tawa pulzina — usdewumam? Esmu pahrleezinats, ka laba dala no tizigeem jauneescheem, neisnemot ari paschus preekschneekus, nesin, waj ari tikai nepilnigi saprot sawu swarigo usdewumu. Kad sanahkeet, juhs padseedeet dseesmas, palaseet Bibeli, parunajeet, peeluhdseet Deewu un ejat atkal us mahjam ar to apsinu, ka esat sawu usdewumu ispildijuschi — un tà tas eet gadeem. Juhs juhtatees masâ pulzinâ labi. Juhs preezajatees, kad jums peezelo kahds jauns beedrs no zitas draudses, waj kad no swehtdeenas skolas skoleneem kahds isweidojas par beedri. Juhs eseet tik peetizigi. Bet ejot swehtdeenas wakarâ no pulzina stundas us mahjam pa pilsehtas trokschnainajàm eelam, kur klihst tik daudf jaunu lauschu, waj tad juhs nepahrnem neezibas sajuhta, ka eseet tik maf: 20, 30 waj 40? Schi sajuhta jums atgahdina juhsu swarigo usdewumu. Bet sakeet, waj schee bes mehrka apkahrt klihstoschee jaunee zilweki sin, kur un kad ir juhsu pulzina stundas? Waj wareseet minâ pehdejâ deenâ sazit: „Kungs, mehs winus esam eeaizinajuschi un wini sinaja, kur mehs tewi pagodinajam, bet wini paschi naw nahkuschi pee ka labaka, jo tee to naw gribejuschi?“

Kad no juhsu darbineekeem kahdi aiseet prom, tad jums nodreb sirds: ko nu darisim? Jums leekas, paleekat tihri kà bahrini. Protams, katrs mihlsch beedrs ir dahrgs, bet schahdas nospeedoschas sajuhtas juhs pahrnem tadehl, ka nepasihstat sawa pulzina leelo un swarigo usdewumu un ta iswesсhanu neesat nostahdijuschi par beedribas mehrki. Ja kara laukâ kahda armijas dala top aiswirsita zitâ weetâ zihnâ, waj kahds wirsneeks top aissaukts prom, tad to robu ispilda kahds zits, ne masak spehjigs. Kapehz juhs ari sawâ pulzinâ tà nedareet? Warbuht juhs atbildeseet: „Mums naw zita, ko weetâ likt.“ Kas wainigs pee ta? Weenigi juhs paschi, tapehz ka nepasihstat sawu usdewumu: Juhs stahweet garigi zihnâ par tikumibu un Kristus krustu. Bet kapehz juhsu armija tik masa, lehni peeaug, waj pat masinas? Tadehl ka nesaprotat usdewumu.

Bet nu apluhkosim tizigu jauneeschu usdewumu. Pirmais buhtu strahdaschana pee paschu beedru sirds isdailoschanas un snaudoscho gara dahwanu usmodinaschanas. Jauneeschi war labaki saprastees, juhtas brihwaki, un, kopigi Deewa trona preekschâ semojotees, luhgschanâ baudit, zik labs ir tas Kungs. Dsihwibas rihtâ tee war apzeret Bibeles mahzibas un dsihwes jautajumus no deewischka Sw. Rakstu redses stahwokla, mahzitees pasiht kristigus tikumus, par nopeetnàm leetam swabadaki ismainit domas, weenu un otru dsihwes pateesibu, kà ihstu selta naudu, apskatit no wisàm pusem, mahzitees noschkirt ihsto pateesibu no puspateesibas waj meleem un to eespeest atminâ, daschadas dsihwes parahdibas netrauzeti apluhkot no winu ehnas un gaismas pusem, un tà attihstit sawu prahtu domaschanâ un isdailot sawu garu.

Bet katram zilwekam ir ari kahda gara dahwana no Raditaja dota, kura winâ apslehpta dus. Un jauneeschu stundas ir weeta, kurâ snaudoschas gara dahwanas war tapt pamodinatas un parahditees mehginajumos — pirmos darbos. Neweens meistars naw peedsimis nedf no gaisa nokritis kà tahds. Neweens ari no sahkuma pats naw sinajis, kahdas spehjas winâ ir, bet darbs iswikinaja un attihstija wina gara dahwanas un to darija par meistaru. Jauneeschu pulzinsch ir weeta, kur war pirmà mehginajuma bailu sweedrus isslauzt un tomehr buht droschs no saaukstеschanâs — apkaunoschanas, jo tur nebrahschas aukstais, sastindsinoschais wehjsch — nesaudsiga kritika; bet wilno maiga, karsto peeri glahstidama un atspirdsinadama wehsmina, kuru mehs sauzam par brahlu un mahsu mihlestibu. Jauneeschu pulzinâ wareet droschi usstahtees kà nahkoschee mahkslineeki, rakstneeki, skolotaji, sludinataji, dsejneeki, ahrsti, sinatnu wihri un wehl ziti. Tur war katra beedra gara dahwana, Deewu pagodinot, tapt ismehginata. Tur war taisit eesahkumu. Kaut gan katrs eesahkums ir gruhts, tomehr

wiss tikai ir zehlees no eesahkuma. Un tas masais eesahkums, kursch weenam un otram jauneeschu pulzinâ sahkas, war wehlakâ dsihwê, waj us siniskâ waj garigâ lauka, west pee sposcheem panahkumeem. Daschs ko spehlē, waj sazerejis deklamē, waj lasa saweem pahris desmit beedreem preekschâ, warēs wehlak peedsihwot, ka tuhkstoschi wina darbu ar sajuhsmu lasīs. Kas sahkumā usstahdamees sajuhtas bailigs un runā drebedams — war kahdreis, nesatrizinamai klintij lihdsigi, tuhkstoschu klausitaju preekschâ ar aisgrahbjoscheem wahrdeem deewischkigo pateesibu leezinat. Un zik daudsi naw attihstijuschi sawas dahwanas un tapuschi eewehrojami, pateizotees tikai kristigai beedribai, kura teem gahdaja preeksch ta pirmos gadijeenus. Zik neprahtigi rihkotos kahda walsts, kura neismantotu sawas apslehptas bagatibas is semes klehpja, tik neprahtigi rihkojas kahda beedriba, kura neismanto sawu beedru dahwanas preeksch sawas beedribas gresnoschanas un wiswarenā Deewa pagodinaschanas. Tà tizigu jauneeschu pulzinu pirmais usdewums buhtu, isdailot paschu beedru sirdis, wairot teem tizibu, mihlestibu us Deewu un dot wineem eespehjas un gadijeenus, attihstit sawas gara dahwanas un tà isaudsinat garigi energiskus un weseligus wihrus un seewas. Ja schis usdewums taps kà swarigs eewehrots, tad nepeetruhks runataju, deklametaju, preekschâ lasitaju, spehletaju, dseedataju un wehl zitu wajadsigu spehku, kuri warēs stahtees aisejoscho spehku weetâ. Tà tad tizigaju jauneeschu pulzinam wajadsetu buht ne tikai weetai, kur leetderigi laiku isleetot, bet winam ari wajaga kalpot sawstarpigai paschisglitoschanai un audsinaschanai. Ja, ko nesin weens, to sin otrs un kas bagataks sinaschanâs, tas war no sawa krajuma brahligi dalitees ar truhzigako.

Otrs ne masak swarigs jauneeschu usdewums ir *strahdat pee sawas apkahrtnes un isleetot darbâ attihstitas spehjas.* Daudsreis spehjigi beedri klihst apkahrt waj keras pee neekoschanas, tadehl ka wineem naw kas leetderigs ko darit. Ahrpus jauneeschu pulzina ir plaschs darba lauks, kurâ war strahdat un strahdat, bet tomehr wehl atliks ko darit. Paluhkojatees, ka juhsu apkahrtnê atweras weena pehz otras — zilweku sirdis bojajoschas eestahdes. Tur top atwehrts kahds teatritis, kahda balaganu buhda, kahda nekihtru miglas bilschu rahditawa waj ari kahda lehkaschanas jeb eemeschanas weeta. Tàs wisas aizina, un laudis pluhst us tureeni, salkdami pehz gara baudijumeem. Bet tizigee jauneeschi, ko juhs darat un ko peesolat zilwekeem? Pestitajs saka: „Eseet gudri kà tschuhskas". Bet par noschehloschanu schis gudribas tizigeem daudsreis truhkst; pasauligeem laudim winas ir daudj wairak, tadehl ka pasauligee zenschas, palaisdamees tikai us saweem spehkeem. Bet tizigee atkal saka: „Ja, pasaule top weenmehr grehzigaka un atkriht. Bet gan tas Kungs jau daris, ta Wina leeta!" Tee nepeespeeschas zaur zenschanos, domaschanu un puhleschanos peesawinatees gudribu, lai waretu pasaules rihzibai nostahtees pretejâs posizijâs, tà aisklawet laudis no samaitajoscheem pasaules preekeem un tà pa zitu zeku mantot tos preeksch Kristus. Laizigâs zihnâs, lai panahktu uswaru, tad weenmehr mehds pretineekam stahdit preti lihdsigus waj pahrakus eerotschus un spehkus. Scho Deewa behrneem ari wajadsetu eewehrot zihnâ pret apkahrtnes pasauligajeem ispreezu weetam — tam stahdit preti kaut ko weseligu, daiku un deewigu. Bet schis usdewums peeder jaunibai. Netizigo, grimuscho zilweku swehtnizam — krogeem un ziteem tumscheem perekleem — stahdeet preti sapulzes, luhgschanas, Bibeles un wehl zitas stundas; teatreem, balaganeem, ballem un kinomotografeem stahdeet preti kristigus isrihkojumus: preekschnesumu, wehsturigu Bibeles bilschu, dseesmu, musikas, sarunu waj interesantu jautajeenu isskaidroschanas wakarus un lai juhsu wakareem diwehsch zauri lihgsmiba un deewischkigs preeks. No pasauligâm ispreezu weetam laudis nahks mahjâ noguruschi, eekahrodami nesasneedsamas leetas, bet no juhsu sapulzem laudis ees mahjâ eestiprinati ar kahdu apsinu, ka preeksch wineem debesu laime nolemta un ka wini to war eeguht. Ja gribeet laudis atwilkt no pasauligeem preekeem, tad sagatawojeet wineem leetas, kuru wehrtiba naw winu azis semaka par to, ko pasaule dod, lai wineem buhtu iswehle starp jums un pasauli. Ja juhs tà wisu ruhpigi buhseet gatawojuschi un tad luhgseet Deewu par laudim, tad ari wini nahks un peedsihwos swehtibas. Un juhs mantoseet jaunus beedrus.

Waretum wehl jautat, *kà laudis eeintereset preeksch garigeem isrihkojumeem?* Man nahk prahtâ schahds gadijums. Kahdā deenâ gaiss bij apmahzees un debess tik gruhtsirdigi peleka un garam usmahzâs kahds sewischks, nospeedoschs gurdenums. Es skatijos zaur logu un eeraudsiju preti manam logam us kahda sarina tupam swirbulenu, sawilkuschos, tik druhmu un weenaldsigu pret wisu pasauli, it kà winam buhtu prahtâ — isrehkinatees ar sawu dsihwibu. Man palika masa kolega schehl un, gribedams pamehginat winu usjautrinat, es ismetu gabalinu maises. Peleksvahrzitis sakustejàs un us reis tapa dsihws, ahtri issteepa kaklinu, paskatijàs un bij jau semê pee maises gabalina un weenu dalinu atlausdams ahtri aislaidàs. Pehz kahdàm minutem winsch bij atkal atpakal, bet ne wairs weens, tam lihdsi atlaidàs wehl tschetri beedri. Es ismetu wehl gabalinu maises. Swirbuleni atkal aisskrehja, bet atlaschotees teem bij lihdsi atkal jauni beedri un pulzinsch jau bij tapis labi leels. Ja noskatamees us zilwekeem, waj tad naw gluschi tàpat? Kur kaut kas labs top pasneegts, tur nemas naw jaruhpejas par nesin kahdàm reklamam, apmekletaji paschi pateiks ziteem un tos atwedis lihdsi. Labakeem ahrsteem ir weenmehr tàs wismasakàs iskahrtnes, bet winu usgaidamàs istabâs ir bareem slimneeku. Slimos welk turp ahrsta wehrtigàs spehjas. Tà ari jauneeschu pulzinu isrihkojumeem wislabakais peewilkschanas

lihdſeklis war buht kreetni, wehrtigi preekschnesumi un laipna iſtureschanàs no beedru puses. Bet ja beedri iſturesees lepni uſ sawu mahkslu, it kà eedomigi akrobati un ees degunus pazehluschi, tad no jaunu beedru mantoschanas nekas neiſnahks un laudim taps neomuligi.

Wehl waretu jautat **kahdâ laikâ noturet iſrihkojumus?** Swehtos rakstos mums top teikts: „Nemeet wehrâ to laiku“ kahdâ kas wisderigaks. Tas gan maſ no swara, waj tas noteek swehtdeenâs waj darbdeenâs, jo mehrkis tatschu ir to Kungu pagodinat. Bet deretu gan laiku likt wehrâ, kad muhsu iſrihkojumi war buht wisderigaki. Warbuht, taisidami iſrihkojumu tai paschâ laikâ, kad ari laizigâs iſpreezas weetâs ir tahds waretu aiſkawet laudis aiſeet, kur tas garam war kaitet. It sewischki wakara stundas ir preeksch tam noderigas. Atrodotees kristigâ iſrihkojumâ weenam un otram wairs neatliks laika tai paschâ deenâ wehl kur zitur buht, un tà winsch pahrnesis garigâ iſrihkojumâ dabutos eespaidus taisni mahjâs un tee, wehl dusâ ejot, pee wina sirds darbosees un liks tam pahrdomat dſirdeto.

Turpreti ja ari iſrihkojumu wakarus noturam sposchus jo sposchus, tà kà waram sazit: „Nu bija gan!“ bet ja winos naw bijusi wajadſigâ daudſumâ deewischkà sahls, kas sirdi war padarit nopeetnaku un Kristus godibu un dſihwi eeksch Deewa tai darit peewilzigaku, tad neesam sawu swarigo uſdewumu pret apkahrtni zeenigi iſpildijuschi.

Misione.

Kinas atmoschanàs.

Kinas walsts eedſihwotaju skaits istaisa apm. zeturto dalu no wiseem zilwekeem uſ semes lodes. Schi milsu walsts gadu tuhkstoscheem stahweja attihstibas sinâ pilnigi uſ weetas. Zitas walstis Kinu wisadi iſmantoja un apwainoja, bes ka ta buhtu spehjusi aiſsargatees. Tad nahza rewoluzija un satrizinaja scho walsti wisos pamatos. Reformas, kuras eeweda republika, ir wehl wisai wahjas, tà kà weenâ, otrâ laikrakstâ pat lasam, ka agrak esot bijis labaki. Nekahrtibas un laupischanas ir stipri peenehmuschàs. Bet zerams, ka kristigajums Kinâ drihſ panahks leelu uſwaru. Preeksch dascheem gadeem pasaule brihnijàs par Japanas straujo attihstibu; bet Kinas attihstibas gaita tagad eet wehl straujaki. Weenâ gadâ Kinâ tika eerihkoti 844 jauni pasta kantori; beidſamos 10 gados ir iſwilktas dſelszelu linijas ap 10,000 werstu garumâ. Sahkot ar maija mehnesi 1913. gadâ, ir aptureta opijuma tirdſneeziba. Daudſ elku namu jaunàs waldibas laikâ ir iſpostiti, daschi slehgti un daschi pahrwehrsti par skolam. Daudſ deeweklu tehlu ir sagrauti, ziti sadedſinati, ziti eemesti upês, ziti padariti par apsmeeklu jaunatnei. Daschos apgabalos gan wehl elku templi ir palikuschi neaiſskahrti. Wihreeschi nogreesuschi bises; wini gehrbjas pa dalai pehz ahrsemneeku parauga, pa dalai kiniski. Bet ir ari noschehlojamas parahdibas. Daschi jau eepasinuschees ar wahzu moderneem monistiskeem rakstneekeem un peedalijuschees pee „Bes Deewa Beedribas“. Seewetem ir atnemtas kahju schnaugas. Seeweetes, gehrbuschàs wihreeschu drehbês un apbrunojuschàs obeneem, gahja pulkeem pa eelam, zildinadamas sawas teesibas. Jaunas meitenes aiſgrahbti lasa frantschu modernos romanus, kuri no Japanas sche eewesti un milſigâ daudſumâ iſplatiti. Sehni iſsmej un apmehda deeweklu tehlus, kurus neilgi atpakal sehnu mahtes ar sajuhsmu mahzija saweem dehleem peeluhgt. To redſot, mehs apstahjamees un jautajam: kas galu galâ te iſnahks? Waj nebuhtu bijis labaki, kad kineeschi buhtu palikuschi sawâ maldigâ tizibâ, kurai ari tatschu bij sawa tikumiba un wezaku zeenischana, nekà tagad tee — bes kahdas religijas. Neluhkojot uſ schim behdigàm parahdibam, ir eemesls slawet Deewu, ka Kinâ ir ari labs skaits wihru, kuri sin, ka ir wehl kaut kas labaks, nekà elku atmeschana.

Pirmâ swehtdeenâ pehz 8. aprila 1913. g., kad tika atklahts kineeschu parlaments, notika atklahta luhgschanas stunda. Schis stundas wadons, saskanâ ar republikas presidentu un ahrleetu ministri, peesihmeja, ka **kristigajums Kinai ir atnesis daudſ laba**, un ka wini zerejot, ka tagad kristigà tiziba daris tautâ wehl leelaku eespaidu uſ labu. Pehz tam pa wisu semi tika iſsuhtits uſaizinajums kristigajeem, lai wini 27. aprilî notur wispahrigu luhgschanas deenu un lai luhdſ par walsts labklahjibu, par presidentu, par to, lai wisas kristigàs tautas atsihst Kinas republiku un lai walstij pee stuhres buhtu kreetni un gudri waditaji. Konfuzianisms lihdſ schim Kinâ bij wadoschà religija. Tadehl Konfuzija peekriteji tagad, redſedami sawu religiju stipri apdraudetu, gribeja par waru kineeschu walsts skolâs eewest weenigi sawu tizibas mahzibu, kas wineem tomehr neiſdewàs. No augstakàm eestahdem tika paskaidrots, ka Kinâ tagad waldot pilniga tizibas brihwiba, un ka walsts tizibas eeweschana nesaskanot ar republikas brihwo garu. Gan naw domajams, ka miljoneem konfuzionistu un budistu tik weegli apmeerinasees; jo wini skaidri saprot, ka neween winu wara, bet pat winu pastahweschana teek apdraudeta. Tà tad paredſamas wehl leelas zihnas. Gan, laikam, wehl nekad naw bijuse tik leela wajadſiba un ari iſdewiba Kristus mahzibas iſplatischanai, kà tagad tas Kinâ. Kahds kineeschu finantschu ministrs esot teizis: „Ar reformam ween nepeeteek. Kinai wajag religijas; bet kahdas? Tikai ne tahdas, kurâ zilweks sawu labumu ween meklè, bet tahdas, kura mahza un skubina zilwekus darit laba preeksch sawa lihdſzilweka.“ Tà kà waldibai ween nebuhs eespehjams sawu atmoduschos tautu kaut zik peeteekoschi iſglihtot, tad misiones skolam sche ir plaschs darba lauks, lai tà iſaudſinatu kineeschu jaunibu kristigâ garâ. Un grehks buhtu to nedarit.

Ari draudschu un misiones staziju dibinaschana tagad sekmigi eet uſ preekschu. Kinâ tagad laba teesa zentigu eedſimtu misionaru. Beidſamos 3—4 gados sche ir iſ-

platiti 30 miljonu traktatu un ne masak Bibeles dalas. Tas nepalika bes eespaida. Kinas Kristigu Jaunu Wihru Beedriba ir daudf darijuse, lai pamodinatu kristigos kineeschos paschapsinu, ka tee nem misiones darbu sawâs rokâs. Tadehl tagad wairakâs Kinas pilsehtâs ir leelas patstahwigas kristigu kineeschu draudses. — Tà kà Kinâ darbojas daschadas misiones un daschadas religiskas un pretligiskas strahwas, tad muhsu usdewums ir aisluhgt, lai tas Kungs palihds jaunàm kineeschu kristigàm draudsem isswehletees to pareisako zeļu.

No Hengtschowas. Kineeschumisionars Lo, kursch jau drihs 60 gadus stahw Kristus kareiwju rindâs, wehl ar jaunibas sparu un dedsibu sludina ewangelijumu. Un ne tikai ar wahrdeem, bet ari ar raksteem. Neilgi atpakaļ winsch isdewa grahmatu kineeschu walodâ: „Zeļa rahditajs us debesim". Diwas nodaļas no schis grahmatas, „Kristigajo peenahkumi pret republiku" un „Kristigajums un konfuzianisms", tika nodrukatas ļoti isplatitos kineeschu laikrakstos.

— Misionars Riedels raksta: „Hengtschowâ, manâ tagadejâ dsihwes weetâ, wehl ir ļoti daudf ko darit. Sche dsihwojot 150,000 lihdf 200,000 zilweku. Bes muhsu misiones sche wehl ir 3 ewangeliskas, 1 katoļu un 1 sabatistu misiones. Neskatotees us tik daudf misionem, sche wehl ir 72 elku templi. Daschos no teem dsihwo lihdf 200 preesteru. Elku kalpibas wara sche wehl naw salausta. Pat jauni elku templi teek buhweti. Katru deenu neskaitamas raketes teek dedsinatas elku deeweem par godu. Wakaros eelas pilnas kwehpinaschanas duhmu. Blakus elku deewu kalposchanai sche teek isplatita ari modernâ netiziba, kuras peekriteji netiz nedf elkeem, nedf Deewam. Skolneeki no 15—16 gadeem jau lepni smeedamees saka: „Naw Deewa!" Skolotaji, kuru te naw masums, ir nodibinajuschi „Bes Deewa Beedribu". Zik behdigi! Netizibas apustuļi ir atnahkuschi mums preekschâ. Augstskolâs un widus skolâs schi wella mahziba strauji teek isplatita. Sahtanam bagata pļauja! Bet tas Jehrs saka: „Tad es mekleju kahdu wihru is teem, kas atkal sataisitu sehtu un stahtos plaisumâ, manâ preekschâ aisstahwet to semi, ka es to nenomaitatu, bet es neatradu neweena!" — Tikai sirsnigas luhgschanas te war lihdset! Kas grib aisluhgt par Kinu, par Hengtschowu?

Starptautiskà Bibeles studija.

L. M.:

18. janwari 1915. g. **Soģu gr. 6:11—40.**

Gideana aizinaschana.

Selta teksts: Swehtigs tas, ko Tu isredsi un kam Tu ļauj nahkt pee Tewis nahkt. Daw. ds. 65:5.

Eewads.

No Israeļa atswabinaschanas zaur Deboru un Baraku bij pagahjuschi 40 gadi. Wisapkahrt waldija meers. Weena daļa no wezâs paaudses bij mirusi. Jaunâ paaudse jau sen bij aismirsusi Deewa brihnischķo palihdsibu un wadibu, likas pati esam gudra deesgan kara mahkslâ, lai spehtu sew issihdsetees. Ta jutâs droscha, neluhdsa wairs Deewu, nenesa Tam upurus un nedseedaja Tam dseesmas. Tà ari daudsreis tagad isauguschee behrni aismirst sawu wezaku Deewu un paļaujas us sawu isglihtibu; kristiga dsihwe teem leekas nowezojusees un jaunajeem laikeem nepeemehrota. Zaur pascha spehku tee zerè tikt us preekschu. Bet Israeļa tauta bij Deewa tauta; pat atkritusche, besdeewigâ dsihwê winâ tomehr bij wehl kahdas nojautas usglabajuschâs par peenahkumeem pret Deewu. Pagânu tautas dsihwoja bes Deewa, bet Deewa tauta, Israels, newareja ilgi istikt bes Deewa, ja ta negribeja eet bojâ, jo Deews bij winas spehks. Kad usmahzàs eenaidneeki, Israels tuhlin nenolaida wis gļehwuligi rokas. Nè, winsch nesaudeja duhschu, bet leetoja kara mahkslu, taisija kaut ko lihdsigu „wilku bedrem", raka transchejas, zehla zeetokschņus, kur paslehptees un atgainatees no usbruhkoscheem eenaidneekeem. Bet eenaidneeki zaur schahdu sagatawoschanos un atgainaschanos tapa wehl energiskaki, salasija leelakus pulkus un nahza no neapsargatàm pusem un nopostija Israeļa semi. Israelim nekas zits neatlika, kà brehkt us Deewu pehz palihdsibas. Tà iseet ari pahrgudrai jaunibai, kura atmet Deewu un saka: „Tik swehti dsihwot nemas jau newajaga, wiss atkarajas no zilweka pascha duhschas un gribas. Daschadi dsihwes ļaunumi un netikumi ir tikai rakstura wahjibas, kuras uswaret war ari bes Deewa, ar jaunlaiku sinatni un mahkslu. Bet no weena ļaunuma behgdami, tee eeskreen otrâ atkal wehl dsiļakâ. Lai zilweks taptu pilnigi brihws, tam jagreeschas pasemibâ pee aismirstà Deewa. Tikai ar atgainaschanos no grehkeem tizigais tahlu us preekschu wis netiks, jo tas taps drihs eeslehgts no wisàm pusem, wina atlikuschee tikumibas spehki issihks un kahrdinaschanas taps leelakas. Tizigajam jadsihwo us preekschu ejoschu uswaras dsihwi — atsihschanâ, darbibâ un sparâ. Ne tikai atgainat netikumus no sewis, bet palihdset ari ziteem tos uswaret. Bet preeksch ta wajadsiga Deewa palihdsiba.

I. Gideana wahjibas.

Gideans gatawojàs us behgschanu no eenaidneekeem, bet Deews winam bij nolizis eenaidneekus aisdsiht un uswaret. Gideans nespehj saprast, ka winam waretu buht Israeļa tautâ augstaks usdewums nekà tikai buht par semkopi. Gideans nespehj saprast, ka Israels pats wainigs pee sawas nelaimes. Winsch pahrmet engelim, ka Deews atkahpees no sawas tautas. Gideans atsauzas, ka winsch no neeewehrojamas dsimtas un jauns gados; kas gan winam klausischot. Winsch nespehj saprast, ka Deews buhs tas Daritajs, bet winsch tikai eerozis. Kad schi nesaprascha̅na no wina atnemta, tad tuhlin pee wina nomanams kas noteikts. Winsch grib nopeetni pahrleezinatees, waj pateesi Deews winu preeksch schi swarigà darba isredsejis, waj aizinatajs ir pateesi Deewa engelis un war peerahdit deewischķigu spehku? Kaut wisi tee, kuri usņemas kahdu swarigu amatu Deewa walstibas darbâ, sewi pahrbauditu, kà Gideans to darija! Kaut tee jautatu: „Waj pateesi Deewa Gars mani preeksch schi nopeetnà swehtà un atbildigà darba ir isredsejis un aizinajis? Waj tikai zilweku paschu eedomas, waj kahdi materialistiski dsineki naw winus eewilkuschi Deewa walstibas strahdneeku rindâs? Waj ari us tewi nesihmejas schee wahrdi: „Wini ir gahjuschi, bet es tos neesmu suhtijis."

II. Deewa wisspehziba.

Wisas Gideana schaubas Deews isgaisinaja ar to apsolijumu: „Tapehz ka Es buhschu ar tewi, tu tos midianeeschus sitisi kà weenu weenigu wihru." Weenigi Deewa spehks dod uswaru. Bij jau ari bes Gideana wehl daudf spehzigu un eewehrojamu wihru eeksch Israeļa, bet bes Deewa ari tee neka nespehja. Laizigee apstahkļi pee Deewa naw no swara, bet Winsch luhkojas us zilweka sirdi, waj ta preeksch swariga usdewuma deriga. Tà

daſchreiſ, kad uſaizinam tizigus jaunekļus waj jaunawas pee kahda maſaka gariga darba, kurſch teem pat ir ſirdsleeta, dſirdam tos ſchehlojamees: „Ko nu es waru, eſmu jauns, kas mani eewehros, manas garigàs kà ari laizigàs ſinaſchanas ir wahjas.“ Kas tewi eeſauz ſawâ armijâ, Tas ari gahdàs par brunam un eerotſcheem. Tas Deews, kurſch tewi atpeſtijis, darijis tizigu, ſchķihſtijis un aizina pee darba, Tas ari dos ſpehku un ſapraſchanu. Paklauſi un dari, ko wari.

III. **Gideana pirmais uſdewums.**

Gideans, aizinats preekſch Iſraeļa atſwabinaſchanas, tomehr nedabù tuhlin milſigu kara ſpehku ſawâ wadibâ, bet tikai 10 wihrus. Pirmais darbs tam jaeeſahk paſcha pilſehtâ, tur jaiſdeldè elkus, jauſzeļ tam Kungam altari; winam jabuht uſtizigam pee maſuma. Tà katram tizigajam, eekàm Deews tam uſtiz leelaku darbu, leek pa preekſchu eeſahkt ar maſaku — ſwehtdeenas ſkolâ, jauneeſchu beedribâ u. t. t. Tam jarauga iſdeldet netizibas un mahnutizibas elkus ſawâ gimenê, pee ſaweem darba beedreem, ſawâ apkahrtnê. Tur tam jaeeſtrahdajas, tur tam jamanto droſchiba un weikliba; tikai tad winſch war kļuht derigs preekſch leelaka Deewa darba.

IV. **Gideana tureſchanàs pee Deewa.**

Pirmais darbs iſdewees. Elki iſnihzinati. Bet Gideans pirms katra darba grib pahrleezinatees, waj Deews ir ar winu, un luhdſ, lai Deews peerahda to zaur ſihmi — ar raſu. Kaut mehs ſwarigos gadijeenos tik ruhpigi praſitu pehz Deewa prahta, tad iſdaritum daudſ maſak kļuhdu un pahrkahpumu.

L. M.:

25. janwarî. **Sogu gr. 7 n.**

Gideans un wina trihsſimts wihri.

Selta tekſts: Ne zaur ſpehku, ne zaur waru, bet zaur Manu Garu tas notiks, ſaka tas Kungs Zebaot. Zak. 4:6.

I. **Gideana kara ſpehka ſaſtahws.**

Milſigâ daudſumâ midianeeſchi un amalekeeſchi ar ſaweem kameļeem bij labi tahlu eegahjuſchi Iſraeļa ſemê, to iſlaupijuſchi, un tagad ar ſawu lehgeri ſtahweja preti Iſraelim, kura kareiwju pulks bij 32.000 leels. Gideana kara ſpehks ſaſtahweja no 3 ſchķiram. Pirmee bij bailigee, gļehwee, kuri kurneja un ne labpraht bij nahkuſchi uſ karu. Karſtu eenaidneeka uſbrukumu tee nebuhtu iſturejuſchi, bet, atpakaļ behgdami, ari ziteem beedreem eedwehſuſchi bailes un midianeeſchus wehl wairak eeduhſchinajuſchi; otree bij dſihwes ehrtibas mihletaji, kuri uhdeni dſerot noleezas tihri ehrti. Wineem ari pakaļdſihſchanàs waj uſbrukſchana tumſâ buhtu bijuſi neehrta. Preekſch leelàm leetam bailigee un gļehwee behrni un peeauguſchee ari ir nederigi. Gļehwuļeem un bailigeem Deews ari neuſtiz ſwarigakus uſdewumus. Kuri praſa: „Ko zilweki teiks? Waj tee neſmeeſees? Waj tee nenizinàs, ja es Deewam kalpoſchu?“ — tee Deewa darbam ir nederigi. Tajâ newar zeret uſ weeglàm deenam waj ſagaidit godu un atſinibu. Treſchà ſchķira bij iſturigee un droſchee, kuri gatawi eet wiſur un iſturet wiſu, ja tik Gideans winus wada. Schee trihsſimts wehrtigakee wareja wairak labuma dot, nekà pahrejee 31,700 wihri. Tà ari Deewa draudſê gļehwee, bailigee un dſihwes ehrtibu mihletaji lozekļi ir tikai droſchajeem, iſturigajeem, nopeetnajeem un dedſigajeem lozekļeem par naſtu.

II. **Gideana iſluhkoſchanas labumi.**

Tas Kungs bij ſoljees buht ar Gideanu un dot midianeeſchus winu rokàs. Waj tad tagad newajadſeja tikai bruķi eenaidneekam wirſû un uſwara jau buhtu? Ko gan weltigi wehl laiku kawet ar iſluhkoſchanu? Bet tas Kungs tomehr ſuhtija Gideanu uſ midianeeſchu lehgeri, lai winſch iſſinatu eenaidneeka gara ſtahwokli un lai iſpehtitu, no kuras puſes eenaidneeku wiſehrtaki pahrſteigt, lai zaur to Gideana uſwara taptu daudſ leelaka. Tà ari tagad wehl Deews preekſch leelaka ſwariga darba ſagatawo ſawus kalpus, likdams teem eepaſihtees ar netizigu ļauſchu domam, uſſkateem un planeem, leek teem eemahzitees ſweſchas walodas, eepaſihtees ar wehſturi un ſawa darba lauka apſtahkļeem. Schahdi Deews iſleeto pee ſawa darba zilweka ſapraſchanu un weſelo prahtu, zaur ko atkal darba augļi top leelaki. Gadijeenos, kur zilweki ir gahjuſchi pee darba beſ kahdas pahrdomaſchanas un plana ſaſtahdiſchanas, waj no wina darba waretu ari buht kahds labums, tee ir maſ ko wehrtigu warejuſchi padarit. Daſchreiſ ir atkal tà, ka zilweki uſ ſawu gudribu un weiklibu pahrak daudſ palaiſchas un par Deewa prahtu maſ ko iſtaiſa. Ar ſinaſchanu pawairoſchanos reiſem wairojas ari augſtprahtiba un eedomiba un tà Deewa kà zilweku preekſchâ paſuhd paſemiba.

III. **Gideana pulzina eerotſchi un uſwara.**

Pee uſbrukuma midianeeſcheem, pehz eepreekſch iſſtrahdata plana, top eeturęta ſinama kahrtiba. Gideana pulzinſch no trijàm puſem lauſchas uſ midianeeſcheem. 300 wihrus newar ſaukt par kara ſpehku, ta ir neeziga ſaujina. Bet kahdi winu eerotſchi? Waj tos maſ par eerotſcheem war ſaukt? No zilwezigas puſes ta jau nemaſ nebija zihna, bet eenaidneeka iſbaidiſchana. Tee puhta trumetes un ſaſiſdami kruhſes, lika dſiļajâ nakts tumſâ uſleeſmot gaiſchajàm lahpam. Un midiani, meegà iſbeedeti un apjukuſchi, tumſchâs lehgera weetâs zirta weens otram ar ſobineem. Gideana pulzinſch gan ſauza: „Ta Kunga un Gideana ſobins“, bet midianeeſchi neſpehja ſapraſt, ka Deewa ſobins naw no tehrauda, bet Wina wahrds un pawehle ir abejâs puſês greeſigs ſobins un ka Winſch ſawus pretineekus nokauj ar ſawas mutes dwaſchu. Tà ari reiſ Saneriba kara ſpehks aiſgahja bojâ. Wehl ſchodeen tas Kungs karo preekſch Deewa behrneem. Tee tikai ſazeļ tumſibas walſtî nemeeru, luhgſchanâ peeſaukdami ta Kunga wahrdu, ewangelijuma trumetes puhſdami un tizibas dſihwes gaiſmas lahpas rahdidami. Bet Deews ir Tas, kurſch tumſibas waru aiſdſen un padara to leelako darbu. Kad atlikuſchee midianeeſchi bailês behga, tad ari teem gļehwajeem Gideana kara wihreem bij duhſcha eenaidneekam pakaļ dſihtees. Ari tee lehnee un bikļee, kureem naw ſludinaſchanas waj dſeedaſchanas dahwanas, war Deewa darbâ daſchreiſ palihdſet gan ar kahdàm artawam, gan ar paſinoſchanu ziteem par ſapulzem, gan ar ſawu ſapulzes apmekleſchanu. Deewa walſtibâ preekſch wiſeem ir kaut kahds uſdewums. Kaut mehs ſpehtum winu eeraudſit!

H. Redina:

1. februarî. **Sogu 13:8—25.**

Simſana audſinaſchana.

(Sahtibas lekzija.)

Selta tekſts: Sargees un nedſer wihna nedſ ſtipra dſehreena. Sogu 13:4.

Muhſu ſchàs deenas lekzija notika no 1070.—1030. pr. Kriſtus peedſimſchanas Seemeļu Wakar-Judejâ, apm. 18 werſtes no Jeruſalemes uſ wakareem. Iſraels bij jau Apſolitâ ſemê, bet winſch nebij tur iſdeldejis wiſus paganus. Schee, tur atlikuſchee, bij no jauna iſraeleeſchus peeradinajuſchi pee elku kalpoſchanas. Par to tas Kungs newareja winus wairs ſwehtit, bet atrahwa Sawu klahtnibu. Pagani eelauſàs winu ſemê, it ſewiſchķi augļu noņemſchanas laikos, un tos aplaupija. Pagani beeſchi panehma par wehrgeem winu wihrus, ſeewas un behrnus. Schinî laikâ iſraeleeſchus pahrwaldija wiliſteeſchi. Pehdejee bij leeli karotaji, apmetuſchees wiſpirms uſ Paleſtinas kraſteem un apkahrtejeem apgabaleem, pirms Iſraeļa behrnu atgreeſchanàs iſ Egiptes. Tee bij ari weikalneeki un amatneeki. Iſraeleeſcheem klahjàs gruhti ſem winu waldibas. Kad iſraeleeſchi atgreeſàs no grehkeem un luhdſa Deewu pehz peedoſchanas, tad tas Kungs apſchehlojàs par wineem un dewa teem glahbejus, ſogus, zaur kureem tas Kungs wineem lika uſwaret ſawus ſpaiditajus. Weens no intereſantakeem ſogeem, ſewiſchķi preekſch jauneem ļaudim, bij Simſans.

I. Engelis pasludina wina peedsimschanu. 8—11. Wina tehws Manous peedereja Dana ziltij un dsihwoja Zareâ. Kà tas wairak reises Bibelê minets, pirms eewehrojama wihra peedsimschanas, ka engeli par to eepreeksch wehstijuschi, tà tas notika ari pirms Simsana dsimschanas. Schi wehsts tapa wispirms pasinota wina mahtei un pehz tam ari wina tehwam. No ta redsam, ka Deews sawus ļaudis nekad neaismirst, ka Winsch par teem domà un teem suhta glahbschanu ihstenâ laikâ, kad tee atgreesuschees. Schi glahbschana nebij zaur paganu leeleem kara spehkeem, bet zaur weenu woj dascheem wihreem is winu paschu widus, kurus tas Kungs bij isredsejis un wareja leetot.

II. Engelis dod padomu, kà Simsanu audsinat. 12—14. Lai sehns buhtu spehzigs, tad mahtei pirms wina dsimschanas tapa aisleegts dsert wihnu waj zitu kahdu stipru dsehreenu un neehst neko neschķihstu. Tàpat tapa aisleegts Simsana matus nogreest (5 p.); jo tas puisis buhschot Deewam swehtits, nowehlets no mahtes meesam, lai sahktu israeleeschus ispestit no wilistu rokas. Wahrds Simsans nosihmè — saules waronis. Tam bij zaur waronigeem darbeem israeleeschus wadit saulainakâs deenâs. Ari mehs esam Deewam sinami. Ja gribam tautu wadit uf labklahjibu, tad lai atturamees no reibinoschu dsehreenu leetoschanas gluschi un lai nepeekopjam palaidnigu, netiklu dsihwi.

zaur ta Kunga Gara spehku saplehsa jaunu lauwu. Zità reisâ tas ar ehsela schokla kaulu nahweja 1000 Israeļa apspeedejus, wilistus. Tam bij ari wehlakos gados slikta ihpaschiba, darit pehz ta laika paraschas — prezet netizigu seeweeti. Zaur tàs apmahnischanu winam tapa nogreesti mati, isdurtas abas azis, un tad winsch saudeja sakaru ar to Kungu. Kad winsch wehlak atgreesàs, tad tas Kungs winam peedewa, pildija to atkal ar spehku, tà kà tas wehl mirstot israhwa kahda leela wilistu teatra diwus pamata pilarus un lihdsi ar 3000 israeļa tautas eenaidneekeem palika sem milsu ehkas drupam.

Mahzibas. Ir labi dot atturibas apsolijumu un to turet. Nedsehrajs zilweks ir spehzigaks pee gara un pee meesas. Ari tikumigeem ļaudim jabuht usmanigeem pret kahrdinaschanu. Weens nepareiss solis skubina zilweku spert wehl otru tahdu. Pateeseem Deewa ļaudim newar buht draudsiba ar pasaulneekeem. Labak pee kahrdinaschanas sazit nè, nekà wehlak raudat noschehloschanas asaras. Atgreesigam Deews gan peedod grehkus, tomehr pasaudeto laiku, isdewibas un weselibu tas newar atdabut. Lai nomaitajam kahribas, kà Simsans lauwu.

„Nebihstees noeet uf Egipti, jo es tewi tur zelschu par leelu tautu. Es noeeschu tew lihdsi uf Egiptes semi un es tewi wedin atkal atwedischu. Jaseps eejuhdsja sawos ratos un gahja sawam tehwam Israelim preti uf Goseni, un winu eeraudsijis, tas metàs ap wina kaklu un raudaja ilgi pee wina kakla. Un Israels sazija uf Jasepu: „Nu es labpraht gribu mirt, kad tawu waigu esmu redsejis, kad tu esi dsihws“. 1. Mosu 46: 3—4; 29—30.

Jaseps satop sawu tehwu Jekabu.

III. Engelis apstiprina papreeksch sludinajumu ar brihnumu. 15—21. Simsana wezaki tapa kustinati zaur schahdu brihnischķigu wehsti un gribeja tam Kungam, kà ari Wina suhtnim sawu pateizibu parahdit, peesolidami sagatawot kasienu preeksch maltites. Engelis atteizàs to baudit, bet eeteiza peenest tam Kungam dedsinajamu upuri; ko Manous ari darija. Kamehr uņ upura leesma schahwàs pret debesim, ta Kunga engelis uskahpa altara leesmâ. Deewa ļaudim wajag tizet ta Kunga wahrdam bes brihnumu sihmem, tomehr tas Kungs eewehro ari zilweku wahjibas un masticibu, kà ari winu masàs spehjas garu pahrbaudischanâ, un reisem ari zaur brihnumeem stiprina winus tizet saweem apsolijumeem.

IV. Simsana jaunibas laiks. 22—25. Pee peedsimschanas sehns tika nosaukts par Simsanu. Winsch baudija preekschteesibas, usaugt deewbijigu ļauschu namâ un atrastees winu pamahzischanâ un pahrmahzischanâ. Schà winsch tapa sagatawots usklausit ta Kunga Gara balsi un sanemt Deewa swehtibu. Tas bija spehzigs neween garâ, bet ari pee meesas. Gadijeenâ winsch

A. Leepina:

8. februari. **Rutes gr. 1. nod.**

Rute isweblas pateeso Deewu.

Selta tekfts: „Tawi ļaudis ir mani ļaudis un taws Deews ir mans Deews.“

Mehs Bibelê lasam, ka judu semi wairak reisas peemeklejuschi bada gadi, peem. Jekaba laikâ, Josepa laikâ, Elijas laikâ u. t. t. Tà kà tolaik nebij ne schoseju, ne dselszeļu, un kugoschana bij maf attihstita, tad naraschas gadijumos ļaudim bij ļoti gruhti. Bagatee issuhtija ustizamus kalpus maisi pirkt uf zitàm semem, kuras nebij bads aiskehris; bet nabagee, issalkuma moziti, atstahja sawu tehwiju un gahja uf swefchu semi sew uituru meklet.

1. Elimeleks eet uf Moaba semi. (1—4.) Soga Gideana laikâ bij bads Kanaanas semê. Tad Elimeleks, no juda zilts, ar sawu seewu Naemju un diwi dehleem gahja no Betlemes uf Moaba semi. Tur drihs Elimeleks nomira un wina diwi dehli apnehma moabeeschu meitas par seewam Weena dehla seewas

wahrds bij Arpa, otra — Rute (latw.: draudsene). Tani laikâ Israelim nebija teeschi aisleegts moabeeschu seewas nemt, it kà bij aisleegts ar kananeescheem prezetees (5. Mos. 7: 3. 4); tikai no Esras laika sahkot, israeleeschi nedrihksteja wairs nemt sew seewas no moabeeschu meitam.

II. **Naemja greeschas atpakal uf Kanaana semi.** (5—15.) Pehz 10 gadeem nomira abi Elimeleka dehli. Nu ari Arpa un Rute tapa atraitnes. Naemja bij dabujuse finat, ka Kanaanâ esot atkal maise, un tadehł wina tagad greesas atpakal uf sawu dsimteni. Abas wedekles winu pawadija. Bada laikus usskatija kà Deewa sodu par grehkeem. Kad nu tagad bij atkal maise, to usskatija kà peerahdijumu, ka Deews nu grehkus peedewis. Kad wisas trihs zelotajas bij nonahkuschas lihdf judu semes robescham, Naemja teiza uf sawàm pawadonem, ka nu laiks winàm schkirtees. Wina pateizàs par wisu laipnibu un mihlestibu, ko Arpa un Rute winai, winas dehleem un wihram parahdijuschas, un nowehleja, lai Deews winàm tàpat atmaksà. Beidsot Naemja skuhpstija sawas wedekles; bet tàs raudaja un teiza, ka winas gribot eet Naemjai lihds. Jau no seneem laikeem Israelu tauta gimenes dsihwê tureja par swehtu, augstu tikumu: ja weens prezejees brahlis nomira, tad neprezejuschamees brahlim bij janem nomiruschà brahła seewa, lai winsch brahlim „dsimumu zeltu". Naemja nu paskaidro, ka winai wairs dehlu naw un nebuhs, un ka scha tikuma dehł winàm naw jaturas pee sawu miruschu wihru mahtes. Tahłak wina aisrahda uf sawu nabadsibu un nowehl sawàm wedeklam atrast moabeeschu semê sew wihrus. Tad Arpa skuhpstija sawu wihra mahti un aisgahja.

III. **Rutes iswehle.** (16—18). Rute moabeeschu semê wareja zeret uf labàm deenam, bet starp israeleescheem wina neka laba newareja sagaidit. Wina sinaja, ka Naemja ir nabaga un ka judi paganus nezeena, tomehr wina gahja Naemjai lihds. Kadehł? Wina bij mihlejuse sawu wihru un tadehł negribeja schkirtees no tàs personas, ar kuru wiswairak bij saweenotas winas dahrgàs atminas. Wina mihleja sawu wihra mahti tadehł, ka ta bij winai mahzijuse pasiht pateeso Deewu; wina wezo mahti gribeja apgahdat un skumjos brihschos lihdsi zeest. Wina bija pilnigi atgreesusees pee Deewa un juta, ka wina zeeschi saistita dwehseles radneezibas saitem ar Naemju un tàs łaudim un ka wina sawâ dwehselê ir swescha saweem meesigeem radeem, moabeescheem, elku peeluhdsejeem. Wina sawas tizibas un garigas draudsibas dehł bij gatawa atsazitees no wisàm laizigàm, patihkamàm isredsem un usnemtees nabadsibu, pat nizinaschanu. Wina bij gatawa sanemt Deewa sodu, ja wina sawus apnehmeenus un solijumus nepilditu. — Deews usluhkoja sawas kalpones tizibu un nelika winai ilgi smakt behdâs un nabadsibâ, bet isredseja Ruti par kehnina Dawida zilts mahti; pee schis zilts ari Kristus peedereja pehz meesas.

IV. **Naemjas behdas.** (19—22.) Kad Naemja nonahk judu semê, dauds wezu pasihstamu winu preezigi sweizina. Bet wina nepreezajas, tadehł ka winai naw wairs dehlu, nebuhs pehznahzeju; wina saka: „tas Kungs mani apbehdinajis". Bet drihs tas Kungs ari Naemju eepreezina, jo Boas, Naemjas radineeks no Dawida zilts, apnem Ruti par seewu un tà, pehz Bibeles wahrdeem, „zeł dsimumu" Naemjas dehlam.

Mahzibas:

1. Lai dsihwojam tà, kà tee, kuri ar mums kopâ dsihwo, atgreeschas pee ta dsihwà Deewa. 2. Lai mihlam sawus lihdszilwekus, bet sewischki tos, kas wahji un nabagi. 3. Lai kopjam draudsibu tikai ar tizigeem un pahrtrauzam sakarus ar teem, kuri Deewu nemihlè un negrib atgreestees. 4 Lai noschkiramees gluschi preeksch Kristus, lai tas maksà, ko maksadams. 5. Tas Kungs sawejus neatstahj; Winsch atmaksà jau schinî dsihwê, bet wiswairak muhschibâ.

Mums raksta:

Mihło br. Redin! Tagad atrodos Wilnas kara hospitalî. Tas Kungs ir ar mani. Ar weselibu eet uf labo pusi; tikai ausu dseedinaschana wehl wilksees ilgak. Łoti gruhti, kad newaru ar ziteem sarunatees. Kamehr raksta, man jau apnikuse wisa runaschana. Ari atmina ir masinajusees. Lasiju awises, bet tàs apnika, jo personigi to dsihwi pasihstu. Łoti luhdsu, ja Juhs, mihło br. Redin, waretu man atsuhtit kahdus numurus „Kristigo Wehstnesi", waj kahdas gariga satura grahmatas, tad buhtu Jums łoti pateizigs. Slimnizâ bariba laba. Wiss ehrti, tikai garlaizigi. Naktim newaru gulet, jo galwa duhn un ruhz. Spehju tikai apmeerinatees un aismirstees lasischanâ. Sweizineet brahłus un mahsas no zeeteja brahła. Aisluhdseet par mani Deewu.

Ludwigs Tiltinsch.

Sirsnigi Jums pateizos par dahwanam, kuras sanehmu 29. now., un ari no sirds pateizos mihłam Deewam, ka Winsch dod zilwekeem tahdu mihlestibu pret teem, kam naw neka. Drehbes, kuras bij suhtitas no mahjam, noplihsuschas, un tad nahzàs gruhti istikt, jo drehbes pa slapjumu drihs sabeidsas, un wahzeeschu apgehrbu negribejàs apgehrbt. — Pałaujos uf Deewu, jo Winsch par katru gahdà; bes Wina nekas nenotiks.

Peters Osolinsch, Wahzijâ.

Pasinoju Jums, ka esmu nonemts kara deenestâ un atrodos Kronschtatê. Klahjas łoti labi. No jauna waru leezinat, ka ir wehrts Deewam tizet un ka tizigam ne tik ween debess, bet ari wirs semes klahjas labaki nekà netizigam.

Uf juhsu aisluhgschanam zeredams Fr. Eglits.

Pateizos par dahwanam un labàm grahmatam un schurnalu „Гость". Tee bij łoti derigi, kà leetus pileeni uf iskaltuschas semes. Es tos tuhlin isdaliju. Tumsiba leela un slahpes pehz pestischanas ir dascham labam. Latweeschi sahkumâ pret mani isturejàs kà pret sew lihdsigu; bet tà kà es gekigos jokos un Deewa saimoschanâs nepeedalijos, bet aisrahdiju uf postu, ko atness besdeewiba, un ka no tàs jaatgreeschas, ja grib buht laimigs schinî dsihwê un muhschibâ, tad satiksme tapa wehsaka. Sastapos ar tumsibas spehkeem, un tad mahzijos pasiht sawu nespehku. Jsmisis kritu pee ta Kunga kahjam, un tagad waru brihwaki sarunatees par Deewu. Nu drusku saprotu, ko nosihme Deewu mihlet pahr wisàm leetam. Isdalitàs grahmatas daudsi lasa ar atsinibu. Kahds jautaja: „Kadehł tad Deews radijis tahdus apstahkłus, lai kristu grehkâ?" Man wehl ir mas deewischkas atsihschanas un newareju winam atbildet; bet to es sinu, ka preeksch manis pestischanas zelsch ir pilnigs. Pirmo reis lasu „Jauno Deribu ar paskaidrojumeem". Łoti laba! Sweizineet wisus, kas no sirds gaida muhsu Kunga Jesus atnahkschanu.

Juhsu garigs behrns eeksch Kristus J. Rudsits.

Tas Kungs Jesus pee Jehkaba akas.

„Ikweenam, kas dser no scha uhdens, atkal slahpst; bet ja kas dsers no ta uhdens, ko es tam doschu, tam neslahps ne muhscham, bet tas uhdens, ko es tam doschu, eeksch wina taps par uhdens awotu, kas werd us muhschigu dsihwoschanu.“ Jahna 4:13–14.

Atrodos tagad Rewelê. Sirsnigi juhs sweizinu un nowehlu Jums Deewa swehtibas Juhsu darbâ.

J. Rosenbergs.

Dahrgee labdari! Pateizos no wisas sirds par Juhsu suhtito pazinu ar siltu welu, kuru sanehmu 19. dezembrî. Lai Deews Jums to diwkahrtigi atmaksâ. Tas dod jaunu drosmi us zihnu, kad sin, ka wehl ir lihdsjuhtigas sirdis, kas prot eepreezinat tehwijas sargus.

Otto Deutsch, Austrum-Pruhsijâ.

Aleluja! Muhsu Kungs un Kehninsch eet us preekschu! Lai gan niknais eenaidneeks ar saweem spehkeem tam turas preti, tomehr Jehowas pusê ir uswara! — Es preezajos, ka Deews mani scheit ir suhtijis un ustizejis man, newehrtam, tik jauku darbu pee manu karabeedru dahrgâm dwehselem. Lai gan schis laiks, kurâ atrodamees, ir lihdsinajams bahrgai, wehtrainai, tumschai naktij, tomehr waru pasinot scho jauko preeka wehsti, ka schinî tumschajâ kara naktî, kur bagatiba, siniba un mahksla sawu wehrtibu ir saudejuschas, kur tee walstas kâ newehrtigi akmenu gabali pa dublainajeem zeleem; scheit, kur wisi muhsu semischkee pamati ir isiruschi un kur muhsu dsihwiba karajas kâ mata galâ, scheit mehs esam eeraudsijuschi tâs sposchakas swaigsnes, scheit mehs sahkam jautat: „Ko man buhs darit, lai eemantotu muhschigu dsihwibu?“ — Man ir tagad pilnas rokas darba: teeku aizinats ikwakarus us wisâm pusem preeksch garigu sapulzschu notureschanas starp saldateem. Wisur ir manamas leelas slahpes pehz Deewa wahrda. — Ja, pateesi, laudis sahk mostees un atsiht, ka Kristus ir tas Weenigais, kursch muhsu sirdis war aplaimot. — Mihlo brahli, man ir weens leels luhgums: Luhdsu suhtat us ahtrako man weenu masa formata pilnu kreewu Bibeli. — Ar sirsnigâm sweikam wiseem brahleem un mahsam Aleksis Polis.

— Scho kareiwju adreses atrodas „Kr. W.“ redakzijâ. Ari mehs waram ispalihdset teem, kuri kaut ko grib suhtit kareiwjeem.

Apskats.

Pasaules karsch.

Kara resultati pehz 5 mehneschu ilgas zihnas ir sekoschi: wahzeeschi augusta mehnescha otrâ pusê jau tuwojâs Parisei, bet taisni Parises preekschâ franzschi un angli dewa wahzeescheem labi sagatawotu pretreezeenu un peespeeda winus atkaptees no Parises eelenkschanas. Pehz wehsturigas kaujas pee Marinas, wahzeeschi steidsigi atkahpâs us Enas upi, netahl no Wahzijas robescham, pee kuras wini jau bij sagatawojuschi posizijas. Sche wini pahrgahja no usbrukschanas us aisstahweschanos un turas sawâs posizijâs jau zeturto mehnesi. Wairakas reises wahzeeschi mehginaja pahrraut sabeedroto kara spehka fronti, bet bes sekmem. Pee Wahzijas „warondarbeem“ war peeskaitit Belgijas un Luksemburgas neitralitates lauschanu un scho walstinu eenemschanu un postischanu, meerigu eedsihwotaju noslepkawoschanu un basnizu sagrauschanu. — Dalu no sawas reetrumu armijas wahzeeschi pahrweda us austrumeem pret Kreewiju, bet sabeedrotee, sewischki angli, pastahwigi pawairoja sawus spehkus, tâ kâ winu kara spehks tagad pee Wahzijas robescham esot par 25% leelaks par tureenes wahzu spehkeem.

Amsterdamas laikraksts „Telegraf“ pehz pehdejeem Wahzijâ publizeteem saudejumu sarakstеem konstatê, ka no kara sahkuma Wahzija no sausemes armijas pawisam saudejuse 2.003.200 wihrus krituschus, eewainotus un pasuduschus bes wehsts. — Wahzu flotes saudejumi pehz beidsamâm sinam, eeskaitot 2 turkeem atdotos kreiserus, istaisa 57 kara kugus, kuru uhdens isspeeduma kopsuma ir 284,716 tonas, anglu flote turpreti saudejuse tikai 16 kugus ar 115,154 tonam uhdens isspeeduma. — Wahzu flote stahw Wilhelmshafenâ, no kureenes schad tad teek issuhtita pa eskadrai, lai paslepen usbruktu Anglijas peekrastei.

Kreewi pa scheem mehnescheem ir nostiprinajuschees wisâ Austrumu Galizijâ un ari Bukowinâ. Eekaroto Galiziju muhsu waldiba eedalischot 3 gubernâs. Ari Austrum-Pruhsijâ sawâ otrâ kara gahjeenâ kreewu armija wirsas gan lehnam, bet neatlaidigi us preekschu un ir pee Masuru ezereem. — Wahzi eenahkuschi Wakar-Polijâ, eenemdami Lodsi. — Kreewi saudejuschi 2 kreiserus.

Kreewu-wahzu-austreeschu karsch. Wairak reises wahzeeschi mehginaja eenemt Warschawu, bet weenumehr tikuschi ar leeleem saudejumeem atsisti. Tagad, pehz schim breesmigàm kaujam ir eestahjees it kà klusums. Wahzi tagad karo pret muhsejo posizijam, kà pret zeetokschneem, leetodami tehrauda aissargu plates un „sapus", apakschsemes gangus. Schee zihnas panehmeeni rahda, kà wahzeeschi baidas eelaistees atklahtâ zihnâ ar muhsu kara spehku. — Taisni swehtku preekschwakarâ ļoti swarigas uswaras panahktas Bukowinâ. Muhsu kara spehki tur 8 deenu laikâ gahjuschi us preekschu 120 werstes un aissneeguschi peerobeschu kalnu, kursch atdala Bukowinu no Ungarijas.

Kreewu-turku karsch. Turki dezembra widû bij sapulzejuschi pee Kaukasijas robescham eewehrojamus spehkus un daschâs weetâs pahrnahkuschi pahr robescham. Bet beidsamâs kaujâs pee Sarikamischas muhsu kara spehki dewa turkeem stipru atsiteenu. Schinî kaujâ nehma dalibu 100.000 turki ar apm. 190 leelgabaleem. Turku galwenee spehki apgahja muhsu armiju, kura atradàs ais Siwinas. Azimredsot, turki bij nodomajuschi pahrtraukt muhsu armijas sakarus ar pahrejo Kreewiju. Neskatotees us to, ka muhsu armija skaita sinâ bij masaka, Sarikamischas zihna nobeidsas ar muhsu uswaru. — Usbrukumu Ardahanai turki isdarija ar 2 kolonam, no deenwideem un no reetrumeem. 16. dez. reetrumu kolona parahdijàs pee Ardahanas un 17. dez. to eenehma. Bet jau 21. dez. turki sche tika pilnigi sakauti. Mehs eeguwàm dauds kara materiala, eerotschus un daļu no artilerijas. No 9. turku korpusa saguhstiti wisi generali, apm. 300 ofizeeru un dauds apakschkareiwu.

Wahzu-frantschu-angļu-beļgeeschu karsch. 4 mehneschu ilgas posiziju zihnas sahk swehrtees sabeedroteem par labu. Beidsamâ laikâ sabeedrotee eenehmuschi daschus eenaidneeku apzeetinajumus un wirsijuschees us preekschu Nuportas rajonâ, us seemeļ-wakareem no Reimsas, Werowas rajonâ; bet wiswairak Augsch-Elsasâ. Usbrukumu Elsasai frantschi schoreis isdarija, pahreedami pahr Wogesu kalneem. Tee eenehma Steinbacha augstumus un apzeetinajumus pee Tannas un Sernè. Tà frantschi tagad ir eeguwuschi zeļus, kuri eet us Reinas eeleju. Wahzeeschi peeleek wisus spehkus, lai atdabutu minetos augstumus. Wahzu generalschtabs jau peeradina sabeedribu pee domam, ka wisa Elsasa nahks frantschu rokâs. Frantschu kara spehks Elsasâ tagad ir tikai 17 werstes no Mühlhausenas.

Serbu-austreeschu karsch. Pret serbeem austreeschi bij sapulzinajuschi leelu pahrspehku, lai tà drihsumâ isnihzinatu serbu walstiju. Belgradi, serbu galwas pilsehtu, kura atrodas us serbu-austreeschu robescham, austreeschi eenehma. Beidsot duhschigajeem serbeem un melnkalneescheem isdewàs ari scho pahrspehka usbrukumu atsist, nodarit eenaidneekam leelus saudejumus un atdabut Belgradi. Jau dsird, ka austreeschi rihkojot wehl treschò armiju preeksch Serbijas eekaroschanas. Bet, zerams, ari scho sagaidis tahds pat liktens.

Kopsch kara sahkuma lihds dezembra widum, serbi eeguwuschi sekoschu kara laupijumu: 4 karogus, 191 loschu kasti, 86 loschmetejus, 70,000 flintes. Bes tam sanemti guhstibâ 600 ofizeeri un apm. 60,000 saldatu.

Flotes darbiba. 25. nowembrî Folklandes salu tuwumâ notika juhras kauja starp wahzu un angļu kara kugeem. Wahzu kreiseri „Scharnhorst", „Gneisenau" un „Leipzig" tika nogremdeti. Kreiseri „Dresden" un „Nirnberg" dewàs behgt, bet wehlak „Nirnbergu" panahza angļu eskadra. Kad wahzu kreiseru usaizinaja padotees, tas atteizàs un turpinaja wehl grimdams schaut. — Angļu kreisers „Karakas" Deenwidus-Amerikas tuwumâ, pee Tschiles, nogremdets no wahzu palihga kreisera „Prinz Eitel". Kuga ļaudis kreisers isglahbis malâ. — Angļu kontrminu laiwa pee Skotijas usskrehjusi us minu un nogrimuse. — Angļu brunu kugis „Andakios" esot Irijas peekrastê nogremdets no wahzu semuhdens laiwas.

Daschadas sinas.

E e k s c h s e m e.

Kursemes walsts domes deputats Goldmans dezembra widû ministrijâ ussinajis, ka ar **Baltijas semstes** eeweschanu negribot kawetees. Kursemes semstes projekts jau esot gataws, Widsemes projekts patlaban atrodotees darbâ, bet pee Igaunijas projekta wehl mas kas esot darits.

44 sanitarwilzeeni ar eewainoteem un slimeem kareiwjeem jau peenahkuschi Rigâ.

Wahzijas pawalstneeku Rigâ wairs neesot neweena; wisi issuhtiti, isnemot tikai tos, kuri aresteti.

1 schkiras semes sargi, kuri bij pagaidam atlaisti mahjâs, tika atkal eesaukti.

Odesâ slehgtas kahdas 6 sektantu sapulzschu weetas, to starpa daschas baptistu, un winu sludinataji israiditi pa kara laiku us dsihwi Sibirijâ.

Rigas Sahpigàs Deewmahtes basnizâ 4. janwarî notika nemeeri, kad prahwests Strakschas eesahka sprediki poļu walodâ. Draudse neļahwa winam sprediķot, dseedadama latweeschu dseesmas. Spredikis bij japahrtrauz. Bet wakara deewkalpojumâ dseedataju koris no polizijas tika aisturets. Kahdi 19 dseedataji nodoti ismekleschanas teesnesim. „Latw. Aw."

† Muhsu lihdsstrahdneeze, dsejneeze **Teodora Peln** aisgahjuse us muhschigàm mahjam 29. nowembrî 1914 g. Nekrologs sekos.

A h r s e m e s.

14 jauni zepelini (gaisa kara kugi) Fridrichshafenâ (Wahzijâ) teekot steidsigi gatawoti. — Wahzeeschi gribot pa gaisu usbrukt Anglijai.

Keisars Wilhelms bij nopeetni slims ar plauschu karsoni un nerwu ustraukumu.

Rumanija gatawojas us karu pret Austriju.

Austrijas prese sahk runat par m e e r u.

Austrija eesauzot semes sargus lihds 60 gadeem.

Japana atteikusees ispildit Kinas waldibas peeprasijumu par kara pulku aisweschanu no Schandunas pussalas, aisbildinadamàs ar to, ka karsch ar Wahziju wehl naw nobeigts.

Semes trihze Italijâ. R o m â. Eewehrojamâ mehrâ ispostitas Sampelina, Paterna, Tscherkija, Kallarmele, Pestschina un San Benedeta. Awezanas pilsehta gandrihs pawisam sagrauta. Glahbschanas darbus isdara ļoti energiski, tikai tos trauzè drupu masas. Jauns apakschsemes gruhdeens no rihta ispostijumus pabeidsa galigi. Diwas treschdaļas no wisàm mahjam sagruwa, pahrejàs saplaisaja. Personas, kas apmeklejuschas katastrofas weetu, stahsta, ka t a g a d e j à s e m e s t r i h z e l e e l a k a p a h r M e s i n a s s e m e s t r i h z i. **Awezanâ skaita lihds 20 000 nonahwetu, Balionâ 1300, Kapellâ 1200, Benedetâ 3000 un Pestschinâ 4000.**

Peerahdijums.

Reis kahds kungs teiza misionareetei, kura bij strahdajuse Kinâ un patlaban kà atbraukuse dsimtenê: „Pehz maneem eeskateem misionei naw nekahdas nosihmes. Man leekas: no kineescha nekahds ihsts kristigajs nekad newar isnahkt.“ Misionareete atbildeja winam ar sekoschu peemehru: „Neilgi atpakaļ pee manis atnahza kahds kineetis, kas daschus gadus kopsch bij atgreesees. Es winam jautaju, waj winsch man war dot kahdu peerahdijumu, ka winsch ir pateess kristigajs. Kineetis, drusku padomajis, teiza: „Man leekas, waru jums dot masu peerahdijumu: kad es senak akminus nolasiju no sawa lauka, es tos weenkahrschi eesweedu kaimina laukâ. To es tagad wairs nedaru! Es winus aisnesu tahdâ weetâ, kur tee neweenu netrauzè.“ Kungs, kas bij schaubijees par misiones derigumu, tagad, pehz brihscha padomaschanas, teiza: „Muhsu semê, man leekas, buhs laba daļa kristigajo, kuri newarès tahdus peerahdijumus peewest par sawu kristigajumu“.

Grahmatu galds.

Tematu grahmatina. Eeteizama jauneeschu pulzineem ikdeenischkai leetoschanai.

Iskwihtejumi.

Aissuhtischanai uf kara lauka: Br. Wilnis 1 deki, 1 siltu kreklu, 4 p. seku, 1 p. zimdu, 1 biksas, 1 palagu; N. N. 2 p. seku, 1 p. zimdu, 2 m. schahwetas desas, 2 m. zukura, 1 m. tehjas, 1 m. konfektes; Karline Upan 2 wilnas un 2 triko kreklus; Madleene Moses 1 siltu kreklu, 1 ap.-biksas, 1 p. seku, 1 p. zimdu; mahsa Feldman 4 siltus kreklus un 6 kab. drahninas; br. Briljants 2 parka kreklus un 2 mutautinus; Kristine Reekst 1 deki; Leene Blukis 18 kab. drahninas; Kripenu Marija 3 siltas westes un 6 p. autu; Eewa Rosenstrauch 2 p. zimdu, 1 p. seku, 1 dweeli; Lisa Brenzlau 2 wilnas kreklus, 2 siltas biksas, 2 p. zimdu, 3 p. autu, 10 pastkartes, 2 sihmukus; K. J. 6 kreklus, 1 ap.-biksas; Emilija Salin 1 m. zukura, 1 m. desas, ½ m. kafijas, 1 p. sehwelskalu, 1 pazinu tehjas, 16 pastkartes, 3½ m. sweesta. Zaur br. P. Jaunsema no Welanes mahsam: 2 plahnus kreklus, 2 audekla kreklus, 9 parka kreklus, 11 parka ap.-biksas, 5 linu dweelus, 1 mutes autu, 7 p. zimdu, 15 p. seku, 5 p. kahjas autu. Golgatas mahsas bij wehl peenesuschas un peestrahdajuschas weļu, tà kà preeksch swehtkeem warejàm aissuhtit 18 k a r e i w j e e m kara laukâ, teeschi uf winu adresem, pilnigus komplektus ar peederumeem. Paldees par sirsnigu lihdsdarbibu!

Nr. 1. saturs 1915. gadâ.

Redaktors: H. Redins. Isdewejs: W. Fetlers.

Sludinajumi.

Дозволено цензурою Рига, 12 января 1915 г. — Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).